

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Dickens, Charles.; oversat af I. R. Dein.
Gabriels Bryllup : samt tre andre mindre
Fortællinger

Mariebo : Trykt på Oversætterens Forlag ved
Chr. Jørgensen, 1853

165 s.

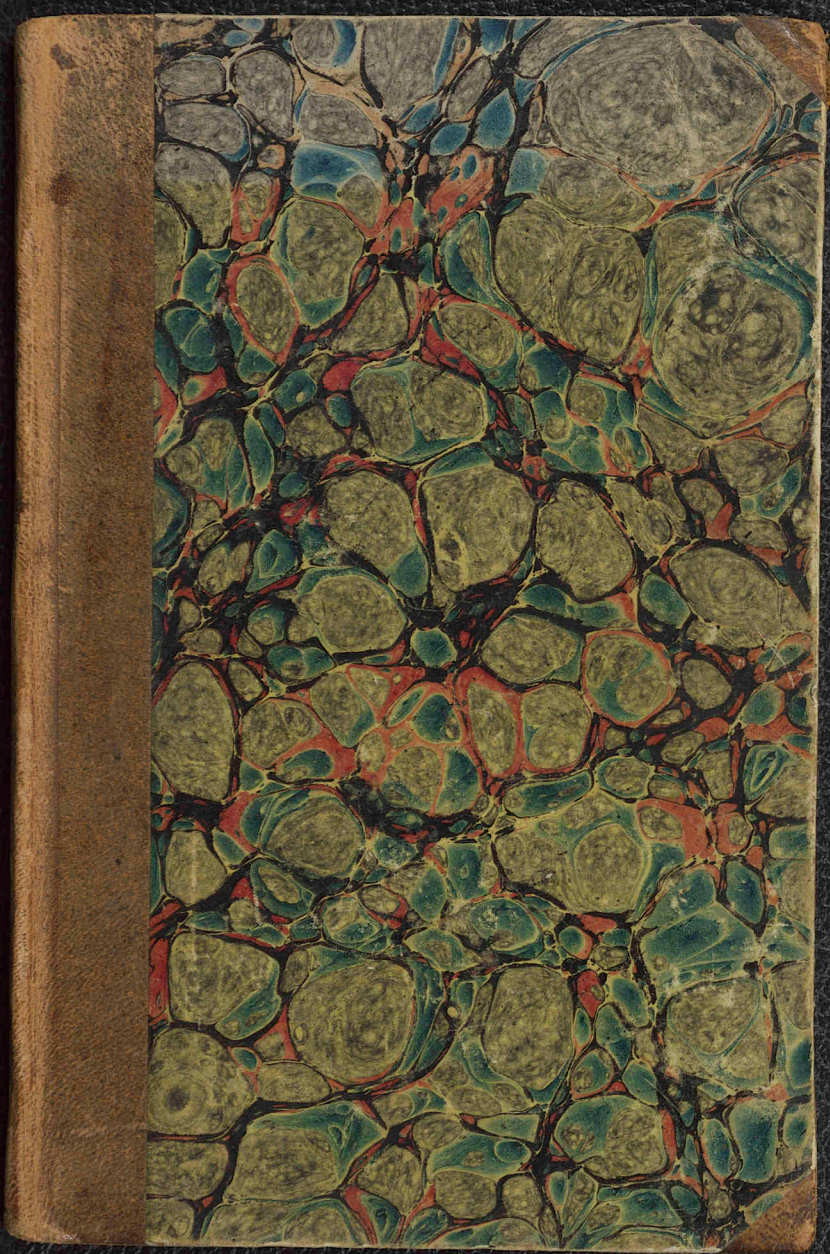
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

58.-64.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

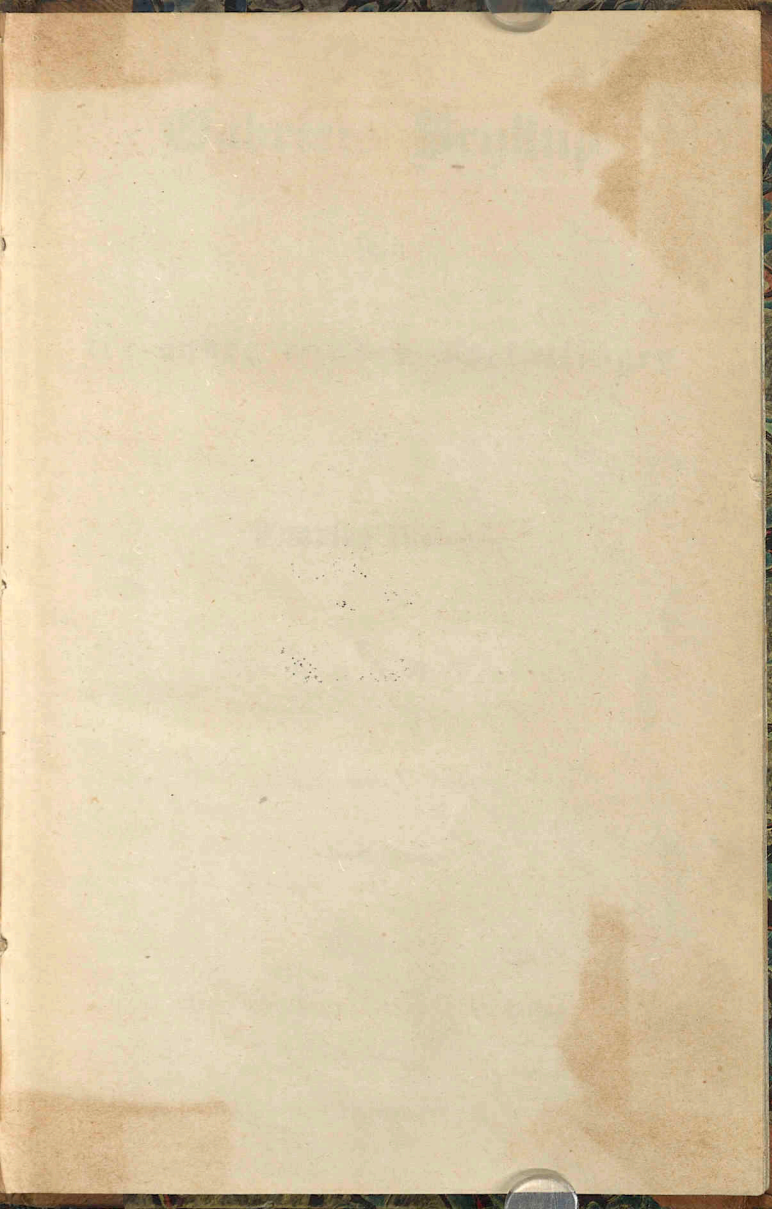

1 1 58 0 8 02830 7

+ REX

104

Gabriels Bryllup

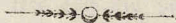
samt

tre andre mindre Fortællinger

af

Charles Dickens.

Oversat af J. N. Dehn.

Maribo.

Trykt paa Oversætterens Forlag
ved Chr. Jørgensen.

1853.

Handwritten text, likely a title or author name, appearing as a mirror image.

Small handwritten mark or number.

Large handwritten text, likely a title or author name, appearing as a mirror image.

Handwritten text, likely a title or author name, appearing as a mirror image.

Handwritten text, likely a title or author name, appearing as a mirror image.

**Den, som giver med Forstand, giver
to Gange.**

„Det maa dog skee eengang, og lad det end skee naar det vil, saa vil det dog være slemt at gjøre, derfor have vi bedst ved at gjøre det paa eengang, Sally. Jeg vil have mere Umage med Miss Isabella end du med Miss Laura; thi jeg er dobbelt saa meget afholdt som du.“

Dette sagde Fanny til hendes Cousine, der netop havde vendt sig om for atter at gaae ned ad Trappen paa Aldington Hall, hvor de begge havde levet siden de næsten vare Born, og tjent til Opvarning for den gamle Barons Døtre, hvilke omtrent vare i samme Alder som de, og altid havde behandlet dem med stor Godhed.

„Det er jeg ikke saa vis paa“, svarede Sally, „thi Miss Laura gaaer stille med det, saa at, naar hun engang bliver bevæget, vil hun ikke være let at troste; og jeg er vis paa, Fanny, at hun ikke elsker mig en Smule mindre, end Miss Isabella elsker dig, skjøndt det er hendes Maner at være saa rolig. Jeg tør sige at hun vil græde, naar jeg nævner, at jeg maa tage bort; men John vilde ogsaa blive bedrøvet, dersom jeg længere vilde opsætte det.“

Denne Betragtning gjengav Sally Modet, og hun gik med Fanny til Galleriet, hvortil deres unge Frøkners Bærelser stødte; men her blev Fanny besklemmt om Hjertet, og idet hun med Et standsede, sagde hun: „Sæt, at vi sagde til dem, at vi vilde vente en Stund endnu, da de unge Damer staae i Begreb med at rejse. Vi kunde ligesaa gjerne først see os lidt om i Verden, og gifte os om et Aars Tid eller to. Men rigtignok“, lagde hun til efter en Pause; „kunde jeg ikke bringe det over mit Hjerte, at sige det til Thomas, og jeg lovede ham at gjøre det i Dag.“

Cousinerne bankede derpaa paa hver sin Frøkens Dor. Laura var ikke paa sit Bærelse, og Sally gik ned ad Trappen for at søge hende; men Isabella bad Fanny at komme ind.

Fanny adlød, og da hun havde gjort nogle Skridt, fremstammede hun med megen Rødmen, at hun nu i et Aars Tid havde været gode Venner med den unge Thomas, at han havde lejet og udstyret et lille Hus, og anholdt meget ivrigt om, at maatte føre hende hjem. Hun var meget bedrovet ved at sige, at dersom Miss Isabella vilde give sit Samtykke, saa onskede hun at sige op og at forlade sin Tjeneste om en Maaned.

Fannys mest levende Duffer eller Bekymringer bleve langt overgaaede ved det Udbrud af Overraskelse og Smerte, der fulgte paa denne beskædne Tilstaaelse. Isabella gjorde hende Bebrejdelser; afflog at modtage hendes Opsigelse; erklærede, at hun aldrig vilde see hende mere, dersom hun forlod Slottet, og at, førend

hun vilde lade sig opvarte af nogen anden end hendes kjere Fanny, vilde hun hjælpe sig selv for Fremtiden. Fanny svarede igjen, og fortalte sin Frosken, at da hun havde forudseet hendes Utilbøjelighed til at miste hende, havde hun allerede opholdt Thomas i flere Maaneder, og at hun omsider, for at vinde videre Opsættelse, havde udsat sig selv for at synes egenkjerlig, ved at afflaae at ægte ham, førend han havde udstyret et helt Hus for hende. Det havde han imidlertid — ved at arbejde tidlig og silde — gjort i en overraskende kort Tid, og havde Dagen i Forvejen begjert Lønnen for sin Flid. „Og nu, Frosken“, tilføiede hun, „begynder han at blive ganske bleg og troer, at jeg ikke elsker ham, og dog gjør jeg det, mere end Alt i Verden, og kan ikke bringe det over mit Hjerte at skuffe ham, og faae ham til at see bedrovet ud paaany. I Gaar syntes han at være saa lykkelig, da jeg lovede ham at blive hans Kone om en Maaned.“ Her brast Fanny i Taarer. Hendes Gulken bevægede Isabella, som samtykkede i at lade hende skifte, og efter at have talt med hende om hendes Planer, blev hun ligesaa enthoustastisk i at fremme dem, som hun før havde været i at modsætte sig dem. Thomas vilde om Aftenen komme for at tage Fanny med for at see Huset, og i hendes Hjertes Varme lovede Isabella at ville følge med. Fanny takkede hende med et Knix, og tænkte hvor glad hun burde være over en saadan Medladenhed af hendes unge Frosken, men kunde ikke lade være at tænke paa, at hendes Hjertenskjer ikke halv saa meget vilde statte denne Gavnst.

Efterat have modtaget mange Løfter om Hjælp og Bistand, skyndte Fanny sig bort for at berette Sally Udfaldet af hendes Gang. Sally sad tankesuld og næsten bedrovet i deres lille Sovestue. Hun hørte paa Fannys Beretning og gav til Gjensvar paa hendes Spørgsmaal, hvorledes Miss Laura havde modtaget hendes Opsigelse: „jeg frygter for, Fanny, at du havde Ret i at ansee dig selv for at være den mest Afholdte; thi Miss Laura syntes næsten at være glad ved mine Nyheder; hun tog mig i Haanden og sagde: „jeg er meget glad ved at høre, at du skal giftes med saadan en god ung Mand, som Enhver anerkjender John Maythorn for at være, og du kan forlade dig paa, at jeg altid vil være rede til at staae dig bi, dersom du trænger til Hjælp.““ Hun sagde derpaa en Del om, at jeg i sex Aar havde omgaaedes hende, og ikke en eneste Gang havde givet hende Grund til Misfornøjelse, og fortalte mig, at Herren havde lovet min og din Moder, at hans unge Døtre skulde have et Dje med os hele vort Liv. Det var jo rigtignok meget smukt, men Miss Isabella lovede dig dog Foræringer, enten du trængte til Hjælp eller ikke, og giver dig en Silkekjole og et hvidt Silkebaand til Bryllupet, og vil tage over med for at see dit Hus; Miss Laura sagde ikke et Ord om saadant Noget.“

Fanny forsøgte paa at trøste hendes Cousine ved at sige, at det var Miss Lauras rolige Maner; men hun kunde dog ikke bare sig for hemmelig at glæde sig over, at hendes egen Frøken var saa ædelmodig og deltagende.

Om Aftenen kom de to Kjerefter for at føre deres tilkommende Koner til deres Huse; som laae nær ved hinanden, og omtrent en Fjerdingvej fra Slottet. John havde en glad Spadsferetur. Han erfarede af Sally, at han maatte føre hende hjem om en Maaned, og var saa fornøjet over denne Nyhed, at han neppe kunde blive lykkeligere, da hun gessjefstig løb omkring og udstødte et glad Udraab ved enhver ny Ting i det lille smukke, lyse Hus. Tjefstrinet, det chinefiske Bord og en stor Kat fremkaldte hver et nyt Glædesudbrud. Sally syntes, at enhver Ting „var det smukkefte hun nogensinde havde feet“; og da John fik hende til at sætte sig i Lænestolen og sætte hendes Fødder paa Kamingitteret, som om hun allerede var Kone i Huset, udstødte hun Glædesuf. Vi ville ikke standse for at fortælle paa hvilken Maade hendes Suf bleve kvalte; ikke heller hvilke Løfter om uforandret Kjærlighed, der bleve gjorte i det skinnende lille Kjøkken; men vi kunne roligt forfikkre, at Sally og John vare lykkeligere, end de nogensinde havde været i deres Liv, og at den gamle Mrs. Maythorn, som holdt Hus for John, solte, at hendes kjæreste Dnsfer vare gaaede i Opfyldelse, da hun saae de to Kjærestefolks Bortgang.

Fanny og Thomas, som havde forladt dem ved Husdøren, gif videre til deres eget fremtidige Hjem, ganske overvældet af den Gre, Miss Isabella viste dem, ved at spadserer ved deres Side.

„De seer Miss“, sagde Thomas, da han drejede Nøglen om til Døren, „der er ikke Noget at tale om her, ikke Andet end saadanne Ting, som ere nødven-

dige, og altsammen af de simpleste; men det vil dog nok gaae an for Fattigfolk som vi", og da han lukkede Doren op, fandt han til sin Overraskelse, at hvad der i Gaar syntes ham saa smukt og net, nu utrkkelig faae ud „saa simpelt som muligt". Selv Fodtæppet og Metalthe-potten, som han havde tænkt paa at overraske Fanny med, skammede han sig nu ved at vise hende, og gjorde Undskyldninger for Isabella over det Førstes grove Stof, idet han sagde, at det blot skulde bruges til han kunde faae et bedre.

„Ja", svarede hun, „dette her er rigtignok langt fra at være godt nok for min lille Fanny, hun maa have et ægte Brüsseler Fodtæppe. Jeg skal sende hende eet. Jeg vil gjøre dit Hus saa net, Fanny, du skal faae et nysfeligt chinesisst Tjhestel, ikke disse simple Tingester, og jeg vil give dig nogle Gardiner til Binduet." Thomas rødmede, da denne Mangel blev paaapeget. „Hvorledes, Miss", sagde han, „jeg mente, at jeg havde faaet det Rosentræ til at vore over Binduet, og jeg troede at det vilde være skyggende og behageligt om Sommeren; og skulde vi om Vinteren ganske mangle Dagens Lys? men det er rigtignok sandt, Gardiner vilde jo være meget bedre."

„Ja, Thomas", svarede den unge Dame, „og varmt om Vinteren; du kunde ikke have det hyggeligt med nogle negne Rosenstilke for dit Bindue, naar Sneen ligger paa Jorden." Det var ikke faldet Thomas ind, som sagde med dæmpet Røst: „O nej, Miss", og følte at Gardiner vare uundgaaelig nødvendige for Hyggelighedens Skyld.

Lignende Fejl eller Kommen=til=fort bleve opda=

gede overalt, saa at selv Fanny, som i Begyndelsen lod til at være tilfreds med Alt hvad hun saae, til Trods for de utallige Mangler, der syntes at være overalt, efterhaanden blev taus og skammede sig over sit Hus. Hun gjorde sig den største Umage for at skjule for Thomas, hvor ganske hun var enig med sin Froken, og da denne ædelmodige unge Dame endte hver Bemærkning med at sige: „jeg vil skaffe dig een“, eller „jeg vil sende dig en anden“, følte hun, at Alt vilde blive godt inden lang Tid.

Da Thomas lukkede Døren, undrede han sig over, hvorledes han i sit Dusse om at behage Fanny, kunde have skuffet sig selv saa aldeles med Hensyn til Husets og Bohavets Beskaffenhed, men han trostede sig ogsaa ved at erindre, hvorledes hans gode Beskytterinde vilde afhjælpe alle disse Mangler; „endsskjønt“, tænkte han, „jeg bedre kunde have syntes om, at jeg havde gjort det godt af mig selv.“

Damen og de to Kjærestefolk gif hjem, næsten uden at sige et Ord indtil de traf paa John og Sally, som hyidskede og loe, og talte om deres Hus, Mrs. Maythorns Glæde ved at see dem lykkelige, deres fremtidige Planer for dem selv og hende, og altsammen paa en saa forvirret Maade, at endsskjønt tyve nye Gjenstande kom paa Bane og bleve talte om, kom dog ingen anden til nogen Slutning, uden den, at John og Sally elskede hinanden og vare meget, meget lykkelige.

„Hvad fejler dig, Thomas“, sagde John, „er der Nogen, som har stjaalet dit Hus? Jeg sagde dig, at det var ikke raadeligt at forlade det“, men da han

faae Miss Isabella, tog han sin Hat af og trak sig tilbage til Fanny, som talte med sit Sødsfendebarn. Isabella forlod dem imidlertid, for at hun kunde skyde en Gjenvej gjennem Parken, medens de gik ad Landesvejen.

Bed Enden af Spadseretouren var Sally halv tilbøjelig til at være misfornøjet med hendes Bohave, saa meget havde Fanny brystet sig af de Forbedringer, der skulde gøres med hendes eget; men hun kunde ikke udlette det første Indtryk, det havde gjort paa hende, og inden saa Dage havde hun aldeles glemt Manglen af Gardiner og Fodtæppe, og kunde blot huske det lykkelige Øjeblik, da hun sad i Kænestolen med hendes Fodder paa Kamingitteret.

Da Maaneden lakkede mod Enden, gave de to Søstre Foræringer til deres Piger. Laura gav Sally en Kjøle af Merinos, et stort Stykke Lærred, fyldte hendes Kulfjelder, samt en fem Punds Note. Isabella gav Fanny en Silkekjøle, som kostede 3 Guineer, et smukt hvidt Kappebaand, et lille Divanspejl (for hvilket hun havde været saa god at sætte sig i Gjæld), tre aflagte Mousfelinskjoler, et Maleri af hende selv i en smuk forgyldt Ramme, og en smuk strikket Pung. Foruden alt dette fortalte hun Fanny, at det endnu stedse var hendes Hensigt at skaffe de andre Ting, som hun havde lovet til Huset, saasnart hun havde betalt Divanspejlet. „Jeg er meget bedrøvet over“, sagde hun, „at jeg netop nu er saa fattig; thi uheldigvis har jeg, som du veed, maattet betale disse store musikalske Værker, som jeg bestilte da jeg var i London, og som jeg neppe nogenstunde

har brugt. Det træffer sig altid saaledes, at jeg er fattig, naar jeg skal give Foræringer."

Fanny standsede sin Frosken med overflødige Taksigelser for de smukke Ting, som hun allerede havde givet hende. „Jeg er vis paa, Miss“, sagde hun, „at jeg neppe vil fordriste mig til at bære disse Klæder, der see saa dameagtige og fine ud; Sally vil synes ganske underlig om mig. Og denne Pung og saa, Miss, jeg har aldrig seet noget saa nysfeligt.“

Isabella var ganske fornøjet over at have overgaaet sin Søster i Antallet og Værdien af hendes Foræringer, men hun vedblev at forsikre Fanny, at hun blot havde gjort en Begyndelse. Den unge Dames Hensigter vare tilvisse store og ædelmodige.

Bryllupsmorgenen stod Isabella tidlig op, og klædte sig paa uden Hjælp, begav sig derpaa til de to Sødskendebørns Kammer, og traadte ind uden at banke paa. Sally var staaet op og Fanny laae alene og sov.

„Hvor hun er smuk“, sagde Isabella ved sig selv. „Hun bør i Dag være klædt ligesom en Dame. Jeg vil selv see til at det kan skee“; derpaa kastede hun et stolt Blik til Silkekjolen, som var lagt frem til ligemed alle de andre Dele, som skulde bruges ved den forestaaende Højtidelighed, og hendes Hjerte svulmede ved Bevidstheden om hendes egen Ædelmodighed. „Jeg har endnu ikke gjort Noget“, vedblev hun; „hun har næsten i sex Aar været hos mig, og fuldkommen gjort mig tilpas. Da Papa har lovet hendes Moder, at han altid vilde være god imod hende, saa længe vi levede, saa har han befaleet os begge, at gjøre vort

Bedste for vore Brude. Laura har kjøbt Sally et Shawl; jeg bør ogsaa give eet — hvad er dette for et simpelt Et? Fanny! Fanny! vaagn op. Jeg er kommet for at være din Pige i Dag; thi du skal være Frue paa din Bryllups-morgen og have en Dame til at klæde dig paa. Hvad er det for et Shawl? Det vil ikke passe til en Silkefjole, vent et Minut“, og afsted løb hun, og lod Fanny blive siddende overende i Sengen og gnide Djuene og prøve paa at erindre hvad hendes unge Frosen havde sagt. Førend hun rigtig var bleven vaagen, vendte Isabella tilbage med et Norfolk-Shawl af fin Bonitet og Mønster, men noget plettet. „Der“, sagde hun, og kastede det over Silkefjolen, „disse to passe bedre sammen. Jeg vil give dig det, Fanny.“

„Jeg takker Dem, Miss“, sagde Fanny i en nølende Tone; „men — men antager De ikke, Miss, at jeg maa gaae med Thomas's Shawl netop i Dag, da han gav mig det til Brullupet, og John gav Sally et lignende Et — derfor tænker jeg, Miss — tænker De ikke, Miss, at det vilde synes ukjerligt at bære et andet netop i Dag?“

„Hvordan! det er netop i Dag jeg ønsker at see dig ligesom en Dame, Fanny; nej, nej, du maa ikke tage det hvide Shawl paa, der seer ud som Bomuld, til en Silkefjole og dette Baand“, sagde Isabella, idet hun stolt løftede Klappen i Vejret. Fanny saae bedrovet ud, men hendes unge Frosen lagde ikke Mærke til det, thi hun undersøgte de hvide Silkehandsker, som laae ved Siden af Klappen. „Disse“, tænkte hun, „passe helle: ikke ganske, de see saa tjenestepige-

agtige ud, men mine Bukseffinds Handsker vilde ikke passe hende, desuden har jeg ingen rene, og det er godt, maaske hun maa have nogle faa Ting for at tilkjendegive hendes Stand. Ja, de vil gjøre det."

Der var saa megen Forstyrrelse mellem Damen, der tilbød sin Hjælp, og Pigens beskedne Vægring ved at modtage den, at Paaklædningen varede længe inden den blev færdig. Udsider var da Isabella henrykt. „See“, sagde hun, „hvorledes Kappen klæder dig! og Norfolk-Shawlet med; der er ikke En, som skulde tænke, at du blot var en Kammerpige, Fanny. Vi lidt, jeg vil hente et Kravebaand.“ Afsted fløj hun, og var tilbage igjen inden fem Minuter. „Men, hvad gjør du det for, Fanny? Er du bange for at det vil regne denne smukke Morgen?"

Fanny havde i Isabellas Fraværelse foldet Thomas's Shawl sammen og hængt det over sin Arm. „Jeg tænkte, Miss“, svarede hun rodmende, „at jeg netop maatte bære det for at vise Thomas, at jeg ikke havde glemt hans Foræring, eller ansaae den for for simpel til at gaae i Kirken med.“

„Umuligt“, sagde Isabella, som for at lade hende vederfares Netsfærdighed, var i altfor stor Bevægelse til at antage, at hun gjorde Fanny meget ilde tilmode; „du vil fordærve det Hele. Der, læg Shawlet bort — det er Net; nu seer du ud som du skal. Gaae ned til din Brudgom, jeg hører hans Stemme i Hallen; jeg vil ikke gaae med, skjøndt jeg kunde have overmaade stor Lyft til at see hans Overraskelse; men jeg vilde fordærve Eders Møde, og jeg er det sidste Menneske i Verden, der vilde gjøre noget saa

Egenfjerligt. Endnu een Ting, Fanny: jeg vil give dig to Guineer, at du kan tilbringe tre, fire Dage i L* ved Sofysten; der er Ingen, som strax tager hjem; du vilde stüde det trist paa eengang at opslaae Bo i dit Hus; sig det til Thomas." Isabella trak sig derpaa tilbage til sit Værelse, onskende af sit ganske Hjerte, at hun kunde skille sig ved Halvdelen af sine smukkeste Ting, for at hun kunde overøse den afholdte unge Brud med endnu flere Gunstbevisninger.

Lauras første Tanke i denne Morgenstund havde ogsaa været paa den lille Forældreløse, som havde tjent hende saa længe og saa tro, og hvem hendes Fader havde anbefalet til hendes særdeles Omhu. Hun var ogsaa staaet tidlig op, men uden at klæde sig selv paa, gik hun tværs over Gangen til Sally. Denne laa og sov med Spor af Taarer paa hendes Kinder; Laura saae paa hende i nogle Djeblikke, og gjenkaldte i sin Huskommelse, hvorledes de begge, da de vare for unge til at kjende Forskjellen mellem deres Stand, altid havde været Legekammerater; hun afortrede en liden Fugtighed, der vædede hendes Dine, derpaa lagde hun sin Haand blidt paa Sallys Skulder, og sagde: „Vaagn op, Sally, jeg kalder tidlig paa dig, fordi at du kan have god Tid til at klæde mig paa først og siden dig selv. Jeg veed at du vilde ikke kunde lide at lade være at opvarte mig eller at gjøre det i en Hast for sidste Gang. Du har grædt, Sally, men bliv ikke rød for det; jeg vilde ikke synes godt om, dersom du ikke var bedrøvet ved at forlade os; du kan ikke føle Skilsmisssen mere end jeg gjør. Jeg tør sige, at jeg vil have Ondt ved at

have tørre Dine hele Dagen; men vi maae gjøre vort Bedste, Sally, thi John maa ikke tænke, at jeg misunder ham dig, eller at du holder mere af mig end af ham."

"O nej, Miss!" svarede Sally, som i dette Dje-blik folte, at hun neppe kunde elste Nogen højere end hendes unge Broken. "John vil imidlertid ikke være vred paa mig for nogle faa Taarer", tilføiede hun, idet hun holdt Tørklædet for Djnene.

"Kom, kom, Sally, det gaaer ikke an saaledes; staae nu op og klød dig snart paa, at du kan rede mit Haar, naar jeg kommer fra Paaklædningsværelset; du maa gjøre det godt i Dag, thi du veed, at jeg endnu ikke har faaet nogen Pige, og maa gjøre det selv i Morgen."

Dette fik Sally paa Benene, hun klødte sig paa i en Skynding og var snart paa sin Post. Laura gjorde hende mange Spørgsmaal med Hensyn til hendes Fremtidsplaner, og fandt med Glæde, at de fleste Ting vare vel overvejede og indrettede. "Der er blot een Ting, Miss", sagde Sally til Slutningen, "som vi ere bedrovede over, og det er, at vi ikke kunne byde gamle Mrs. Maythorn et Hjem. Hun har ikke flere Born end John, og vil føle det dybt, at han forlader hende."

"Men hvorfor kan hun ikke blive hos Jer og arbejde, som hun nu gjør, saa at hun kan betale Jer hvad det koster?"

"Nu, Miss, der hvor hun er, arbejder hun i Huset for Kosten, og gjør desuden lidt udenom Døre, som forskaffer hende til Klæder. John siger, at det

er for ham ligesom at han felte sig som en stor Stymper ved at see sin gamle Moder skure og skrubbe, saa det gjer Dndt i hendes gamle Ryg, medens han endnu er saa ung og stærk; dog veed vi ikke rigtig, om vi kunne paatage os det Altsammen. Jeg vilde onske vi kunde."

"Hvor meget vilde det koste Jer?"

"Det vilde vel udgjøre fire Shilling om Ugen; desuden maatte vi anskaffe Seng og Sengklæder. Sengen kunde vi sætte op i Kjøkkenet, dersom vi kjøbte en, der kunde slaaes op om Dagen, og, som John siger, Mrs. Maythorn vilde gaae os herligt tilhaande, naar vi faaer nogen Smaafolk. Men det vilde koste en Del Penge til at begynde paa det og blive ved med det."

"Jeg vil tænke paa det for dig, Sally. Det vilde være en let Sag for mig nu at give dig fire Shilling om Ugen; men jeg vilde maasse ikke altid være i Stand til det. Jeg kunde blive gift med en fattig Mand, eller med En, som ikke vilde tillade mig at anvende mine Penge, som jeg behager, og naar nu Mrs. Maythorn opgav sine nærværende Beskæftigelser, saa vilde hun ikke være i Stand til at faae dem tilbage, naar tre eller fire Aar vare gaaede, heller ikke vilde hun, i hendes Alder, være i Stand til at begynde paa andre Ting; og dersom I finde det vanskeligt at underholde hende nu, saa vil I finde det endnu mere, naar I har en lille Familie; derfor maae vi ikke overile os. Jeg vil spørge Papa til Raads; han vil snart sige mig lige ud, om jeg gjer Ret i, at love Jer de fire Shilling om Ugen. Dersom jeg lover det, saa kan du stole paa, at du altid skal faae dem."

„D, jeg takker Dem, jeg takker Dem, Miss, for Deres Hensigt; jeg vil fortælle det til John, saasnart jeg seer ham; alene Haabet vil fylde ham med Glæde.“

„Nej“, sagde Laura, „fortæl ham det ikke, Sally; thi du vilde siden blive bedrovet ved at have skuffet ham, hvis jeg ikke kan paatage mig det. Vent en Dag eller to, og jeg vil give dig Svar, eller om det er muligt, skal det skee før. Naa, tak for den nette Flåtning; jeg vil sætte mit Haar op medens du gaaer og klæder dig paa, thi Klokken er bleven mange. Dersom du trænger til en Haandskræfning og Fanny ikke er tilstede, saa bank paa min Dør; thi jeg vil være glad ved at hjælpe dig i Dag.“

Laura blev ikke anmodet om at komme ind; men da hun troede, at Paaklædningen næsten maatte være færdig, gik hun ind til Sally med et Shawl, som hun havde kjøbt til hende Dagen i Forvejen. Da hun traadte ind, udfoldede Sally det hvide Shawl, som John havde givet hende. „Jeg kommer med et Shawl“, sagde Laura, „som jeg ønsker at du vilde bære i Dag; det er meget smukkere end det, du der vil tage paa. See her, kan du lide det?“

„Ja, Miss“, sagde Sally, „jeg seer det er et meget godt St“, og hun begyndte at lægge det andet sammen igjen; men Laura bemærkede det Udtryk af fælslaget Haab, hvormed hun gjorde Byttet, og idet hun tog det simple Shawl op, sagde hun: „jeg veed ikke om dette her ikke passer bedre til din nette Mousfelins Kjole, end mit. Har du kjøbt det selv, Sally?“

„Nej, Miss, det er en Foræring fra John; men jeg vil tage Deres paa denne Morgen, hvis

De ønsker det, Miss, og jeg kan bære Johns en anden Dag."

"Nej, nej", svarede Laura, "du maa tage Johns paa i Dag. Jeg bryder mig kun lidt om, naar du bærer mit, naar du blot faaer god Nytte af det; men John vilde føle sig fornærmet, dersom du lagde hans Foræring til Side paa din B. yllupsdag, fordi en Anden havde givet dig et Shawl, der var et Par Shilling dyrere." Derpaa kastede Laura det hvide Shawl om Skuldrene paa Sally, som holdt mere af det, end af det fineste Caschemirsshawl i Verden.

Da Sally gik ned ad Trapperne saae hun Fanny staae med Taarer i Øjnene paa Trappeaffatsen. "Jeg veed ikke hvorledes det er", gav hun til Svar paa Sallys Spørgsmaal, "men netop paa denne Dag, da jeg havde tænkt at føle mig saa lykkelig, er jeg saa nedslagen. Miss Isabella har været saa god, hun har klædt mig paa, og næsten gjort mig forstyrret ved sin Artighed. See, hvilke smukke Ting, hun har givet mig; see dette Shawl — skjondt jeg for den Sags Skyld hellere vilde have gaaet med Thomas's. — Na, hvor du seer net ud. Saa nysfelig og passende for din Stand, kjere Sally, og dertil med Johns Shawl paa; har Miss Laura da ikke givet dig nogen Foræring?"

"Jo, et godt Shawl, og desuden har hun givet mig et Løste; men det skal jeg fortælle dig en anden Gang. Lad os gaae ind nu; man venter vist paa os."

Fanny følte sig saa fremmed i hendes fine Klæder, at hun med Nød og neppe lod sig overtale til at udsætte sig for sine Medtjeneres stirrende Blik;

men da hendes godmodige Cousine lovede at forklare, at hele Paaklædningen var efter hendes Froskens Duffe og Balg, saa gik hun omsider ind i Hallen. Sallys Forklaring blev kun hørt af nogle af de Tilstedeværende, og da Fanny for at unddrage sig de forundrede Landsbyfolks Blik, prøvede paa at skjule sig bagved den gamle Mrs. Maythorn, havde hun den Uregrelse at høre hende sige til John med en Døvs lydelige Hvidsken: „Jeg er saa glad ved, John, at den Nette der, er din; jeg vilde være bleven ganske bange for at see dig føre saadan en fin Dame som Fanny til Alteret; det gjor mig ondt for Thomas ved at see hende begynde saa storagtigt.“

Da Bielsen var forbi, vendte Selskabet tilbage til Hallen, hvor der var dækket et gjestfrit Bord for alle dem af Landsbyens Beboere af hæderlig Charakter, der ønskede at deltage deri. Det var et lystigt Gilde, endogsaa for Fanny; thi da Alle havde seet hendes Stads længe nok til at glemme den, saa glemte hun den selv. Thomas var meget godmodig med Hensyn til Shawlet, og glædede sig ved Udsigten til at tilbringe nogle saa Dage i L*. Han og Fanny talte om de Udflugter, de vilde gjøre til Søes, om de Muslingskaller, de vilde sanke til en Grotte i deres Have, og de lange Spadseretoure, de vilde gjøre ved Strandbredden, indtil de undrede sig over, hvorledes de nogensinde kunde have faldet paa at være fornøjet med den Udsigt strax at begive sig til deres Hus.

Da den Genspændervogn, som den gode Baron havde laant dem, kjorte frem for at føre Brudeparrene til L*; thi John og Sally vilde ogsaa til-

bringe en Dag der, kom de to unge Damer for at tage Afked med deres Protegéés. Laura sagde: „Farvel, Sally! jeg har talt med min Fader og jeg vil paatage mig at tilstaae dig fire Shilling om Ugen saalange Mrs. Maythorn lever. Her er et Guldstykke til dine Udlaeg; jeg er vis paa, at du ikke vil bryde dig om at bytte din fem Punds Note for hvad der mangler.“

Isabella sagde: „Farvel, Fanny! Jeg er meget, meget bedrovet over at narre dig med Hensyn til din Tour til L*; jeg havde tænkt at laane to Pund af Miss Laura, men fik at vide, at hun ikke kunde. Ikke desto mindre, saa er jeg vis paa, at du vil blive tilfreds i dit lille Hus. Jeg har aldrig seet saadant et yndigt lille Sted som det.“ Derpaa kjorte Brudeparrene bort.

Inden en Uges Forlob havde de to Sødskendebørn Foden under deres eget Bord. Sally havde Alt i Orden og var lykkelig; men Fanny havde ikke Sit paa det Nene endnu, da hun bestandig ventede det nye Tæppe, det chinesiske Tjhestel og de øvrige Forandringer, som Isabella havde sat hende i Hovedet og lovet at gjøre. Den unge Dame var imidlertid uheldig i sine Pengesager. Een Gang tabte hun en Banknote; en anden Gang, just som hun lagde Penge til Side til Brüsseler-Tæppet, saa traadte den nye Kammerpige ind for at sige hende, at mange Slags Klædningsstykker ikke længere kunde bruges, men der maatte anskaffes nye. Een Ting efter den anden kvalte hendes ædelmodige Planer i Jodflen, og omfjeder maatte hun begive sig paa den længe betænkte Rejse til Frankrig, uden at have gjort mere til hendes Lef-

ters Dpfsyldelse end jevnlig at sende Bud efter Fanny for at minde hende om, at hele hendes huslige Indretning kun var midlertidig, og at hun med det Allersførste skulde faae næsten Alt nyt.

„Farvel, Fanny“, sagde hun ved Afskeden, „jeg skal flittig skrive dig til og sende dig Penge. Jeg vil ikke give noget bestemt Løfte; thi jeg tør nok sige, at jeg vil være i Stand til at gjøre mere, end jeg nu har Lyst til at tale om.“

Laura havde givet Sally en stor Mængde nyttige Ting til Huset, men gjorde intet Løfte ved Afskeden. Hun sagde blot: „Lad mig see, du skriver til mig, Sally, fra Tid til anden, og fortæller mig hvorledes det gaaer, og sig mig naar du trænger til Hjælp.“

Da Isabella var rejst, saae Fanny at hun maatte vænne sig til sit Hus som det var, og bortmane fra sit Sind Tanken om de lange omtalte Forbedringer. Det var imidlertid ikke nogen let Sag. Vinduet, som nu engang var bleven betragtet som bart og ucomfortabelt, syntes bestandig at være det, til Trods for Fannys Raisonneren, at det ikke var værre end Sallys, som altid saae livligt og net ud. Det er rigtignok sandt, at John, som ikke havde tænkt paa at skaffe Gardiner, havde faaet Gedeblad til at vore over det, endssjøndt det endnu ikke havde noget at sige. Tæppet med, der saa længe var bleven seet paa som et grovt og kun midlertidigt Stykke, fik aldrig den Skjønhed tilbage, som det først havde i Thomas's Djne, da han lagde det paa Gulvet, Aftenen for han forte Fanny til deres Bolig, og Fanny kunde aldrig glemme, naar hun ordnede Theojet, at Isabella havde kaldt det for

„simple smaa Tingester“, og saaledes gif det med ethvert Stykke Bohave, som Frokenen havde gjort sine Bemærkninger ved. Sallys Hus var i Virkeligheden mere hyggeligt end hendes Cousinses, da hun aldrig havde næret noget Ønske om at det skulde være bedre, og da Laura havde været fornojet med hele hendes Indretning, saa puslede hun omkring i det med fuldkommen Tilfredshed; og selv for Fanny syntes det at have den Comfort, som hendes eget altid savnede.

Efter tre Maaneders Forløb sendte Isabella en Anvisning paa tre Pund til Fanny, idet hun ønskede at hun vilde anskaffe et Brüsseler Tæppe, og dersom der blev Penge nok tilbage, kjøbe et andet Thestel.

„Jeg vilde hellere“, sagde Fanny til sin Cousine, „lade mig nøje med det gamle Tæppe og Thestoj, og faae mig et Stykke godt Flonell, nogle Kul, et eller to varme Tæpper og en Bugge til den Lille, som vil komme, thi det vil blive koldt naar jeg skal i Barselseng; men jeg kan tænke, at Froken Isabella har sat sig det Tæppe og Thestel i Hovedet, og saa maa jeg kjøbe det.“

En Uge eller to efter, blev John og hans Kone og Moder indbudte til at drikke The af Fannys nye Thestoj. Det var meget smukt, det samme var Tæppet, og ligeledes Fanny, der lavede The, stolt af at fremvise sin nye Herlighed.

„Er Miss Isabella ikke gavmild?“ spurgte hun, idet hun holdt Slødekanden hen for at blive beundret.

„Jeg ønsker somme Tider, at Miss Laura havde saa mange Penge at undvære“, svarede Sally; thi hun lader mig anvende dem, som jeg selv har Lyst, og jeg kunde faae en Mængde Ting for tre Guineer.“

„Sy, Sally“, sagde hendes Mand; „er ikke tre Shilling, man kan give ud, som man lystet, bedre end tre Guineer, man maa anvende, som en Anden behager?“

„Sikken Snak, John“, sagde Fanny stødt, „hvor kan et Tæppe til mit Kjøkken være kjøbt for at behage Andre end mig?“

„John har dog ikke saa stor Uret“, svarede hendes Mand; „men Tæppet er meget smukt, og du og jeg synes godt om det, da det nu er her.“

Tiden gik hen og Fanny fødte en lille Pige. Isabella stod Fadder til hende ved Fuldmagt, og sendte hende en broderet Kjole og en Kniplingsshue, og ønskede at hun maatte blive opkaldt efter hende. Lille Bella var meget sygelig, og da hendes Moder ikke havde seet sig i Stand til at skaffe hende en god varm Baafledning, eller indsamle et ordenligt Forraad af Brændsel, led hun meget af Kulde i den strenge Vinter, som fulgte paa hendes Fødsel. Foraaret og Sommeren bragte hende ikke bedre Helbred, og da Fanny bestandig tilskrev hendes Svagelighed Mangel paa passende Beklædning medens hun var spæd, saa fik hun et ondt Dje til Brüsseler Tæppet, som nu laae sammenrullet bag en stor Kiste, da det for længe siden var taget op, som en upassende Luxus i et Kjøkken. „Jeg vilde ønske, at du kunde finde en Krog til det i dit Hus, Sally“, sagde hun; „thi jeg kaster aldrig et Blik paa det uden at ærgre mig selv, ved at tænke paa hvor meget Flonel og hvor mange Kul, jeg kunde have kjøbt for de Penge, det kostede.“

Laura sendte jævnlig Sally smaa Foræringer i Penge, men Isabella, skjøndt ikke saa regelmæssigt

som hendes Søster, overraskede Alle ved hendes Foræringers Pragt, naar der kom nogen. Da Bella fyldte sit andet Aar, modtog hun af sin Gudmoder en smuk lille Vogn, der, som Thomas sagde, maatte have „flaaet en fem Punds Note ihjel.“ Dette var Isabellas sidste Gave; thi det var ved denne Tid at hun modtog en fransk Greves Egteskabstilbud, og hun blev nu saa beskjeftiget med sine egne Sager, at hun glemte Fanny og Bella med. Stakkels Bella blev mere og mere sygelig fra Maaned til anden; Apothekereren foreskrev hende nogle Lægemidler og styrkende Diæt; men Arbejdet var smaat for Thomas, og det var kun med Banskfelijkheid, at han kunde skaffe hende den simpleste Næring. „Jeg er vis paa“, sagde Fanny til sit Sødskendebarn, da lille Bella sad jamrende paa hendes Skjod, „at dersom blot Miss Isabella var her, vilde hun snart gjøre det godt for os Alle. Hun kunde aldrig taale at see selv en Fremmed i Forlegenhed.“

„Jeg vilde ønske“, sagde Thomas, „at store Folk vilde tænke en Smule paa hvad de ikke see. Jeg vil vædde paa, at Miss Isabella bortgiver en hel Del Penge, mere end nok til at redde vor stakkels Lille, til en Sværm franske Snydere, som raabe efter hende paa Gaderne, og alligevel, skjøndt hun veed at vort Barn er sygt, bryder hun sig ikke derom, fordi hun ikke kan see det bliver magert eller høre det græde.“

„Skam dig, Thomas“, sagde hans Kone; „tal ikke saa haardt om den unge Dame. Har du glemt den smukke Vogn, hun har sendt Bella, og hvor glade vi var, da den kom.“

„Jeg mener ikke noget Ondt med det“, svarede

hendes Mand; „hun falder det mig ind, at Miss fik Lyst til at kjøbe Bognen, fordi den var smuk, og syntes at det var en rar Ting at sende os, og at hun ikke bryder sig det Mindste om at skikke os hver en Smule; det vilde i hvert Fald have været os ligesaa gavuligt.“

„Jeg har aldrig hørt dig være saa utaknemmelig, Thomas. Det vilde hun naturligvis ikke, fordi hun ønskede at glæde os.“

„Eller sig sely, som John sagde; men det kan være at jeg tager fejl; det gaaer mig blot til Hjertet at see Barket mangle Bøde, medens der staaer en Filigrans Bogn i Gaarden, som har kostet mere end det kunde leve af i et halvt Aar.“

„Nu, vær ikke forsagt“, sagde Sally; „Miss Laura kommer snart hjem, og jeg vil vædde paa, at hun vil ikke lade Bella døe af Mangel.“

„Jeg er bange for, at hun ikke vil tænke paa at give mig Noget, Sally“, sagde Fanny forknytt; „jeg var jo, som du veed, aldrig hendes Pige.“

„Du vilde ikke være bange, dersom du kjendte Miss Laura, som jeg gjør Fanny; hun bryder sig aldrig om, hvem hun hjælper, saa længe som man fortjener det og trænger til det. Hun besidder ikke nogen Forsængelighed af den Slags.“

Isabellas Bryllup blev udsat og Lauras Hjemrejse derved forsinket. Da Bella blev daarligere hver Dag og der dog ikke kom nogen Hjælp, skrev den uegennyttige Sally til sin Beskytterinde, fortalte hende Fannys Nød og bad hende enten at sende hende Hjælp eller paa hendes Begne at tale med sin Søster derom.

Isabella var paaflædt til Selskab, da Laura viste hende Sallys Brev. „Stakkels Fanny“, sagde hun, „jeg vilde ønske, at jeg havde vidst det, førend jeg kjøbte denne Haarpynt. Jeg ejer tilforladelig ikke en eneste halv Franc. Vil du kjøbe denne Haarpynt af mig for halv Pris; den har endnu ikke været taget op af Kisten.“

„Jeg har ingen Brug for den“, sagde Laura, „men jeg vil laane dig nogle Penge.“

„Nej, jeg kan ikke laane flere“, sagde hendes Søster forknytt. „Jeg skylder dig allerede for Blomsterne, Juvelerne, den Regning, du betalte i Gaar, og jeg veed ikke hvad mere endnu; men jeg vil sige til Eugen, at der er en stakkels Engländerinde i Forlegenhed, og jeg er vis paa, at han vil sende hende Noget.“

Eugen gav et fem Francs Stykke.

Det var sildigt paa en kold Aften, da Sally løb tværs over Bejen til sit Sødsfendebarns Hus, glad over at være Overbringeren af det længe med Haab imødesete Brev. Fanny sad paa Kamingitteret foran en sparsom Ild, trykkende sin Kjeledægge til sit Bryst, og aandede paa Barnets kolde Ansigt for at varme det. „Jeg frygter for“, sagde hun som Svar paa Sallys Spørgsmaal, „at Barnet ikke vil leve længe“, og hun borttorrede nogle faa hede Taarer, der havde trængt sig frem, da hun sad lyttende til den lille Lidendes svage Jamren.

„Men jeg har gode Nyheder til dig“, sagde hendes Sødsfendebarn muntert. „Her er endelig et Brev fra Miss Isabella. Jeg har ikke villet fortælle dig det

for, men jeg har skrevet til Miss Laura, og fortalt hende, hvorledes du hver Uge ventede dig, og hvordan Bella svandt hen, og see! jeg tog ikke fejl af hende, hun har sendt dig et Guldstykke, og hendes Søsters Brev indeholder uden Tvivl en kjon lille Sum."

Fanny foer op, og kunde neppe trække Vejret, da hun brød Seglet. Hvor stor var ikke hendes Skuffelse, ved at see en Anvisning paa fem Shilling!

"Jeg er meget bedrovet over, min gode Fanny", skrev Isabella, "at jeg netop nu ingen Penge ejer. En velgjorende Herre sender dig fem Shilling, og saasnart jeg paa nogen mulig Maade kan, vil jeg lade dig faae en betydelig Sum. Jeg har endnu ikke betalt den Bogu, jeg sendte dig, og da Regningen er bleven mig overrakt flere Gange, saa maa jeg betale den, forend jeg kan sende flere Penge bort. Jeg haaber, at lille Bella nu er bedre."

Fanny lagde sit Barn paa Sengen, og idet hun hvilede sit Ansigt ved dets Side, udgjød hun bittere Taarer. Sally talte ikke, og saaledes forblev de begge tause til Thomas kom hjem fra Arbejdet. Fanny vilde have skjult Brevet for ham, men han saae og greb det i et Øjeblik.

"Fem Guineer til en Barnevogn og fem Shillings til et Barns Liv", sagde han med Haanlatter, idet han lagde Brevet fra sig. "See ikke efter den store Sum, Fanny, du vil dog ikke faae den; men jeg vil arbejde strengt, og begrave Barnet anstændigt."

Fanny folte ingen Lyst til at forsvare sin Frosken. For første Gang forekom det hende, at Thomas og John kunde have Ret i deres Dom om hende. Hun

loftede Bella op, idet Thomas, som havde noe Pengeanvælsningen sammen, var i Færd med at kaste den paa Jlden. Han fik et Glimt at see af Barnets blege Ansigt, og, idet han gik hen mod Sengen, sagde han i en formildet Tone: „Kjender du Fader, min søde Tos?“ og da Bella smilede svagt, tilføjede han: „jeg vil gjøre hvad det skal være for din Skyld. Her, Fanny, tag Pengene og faae noget nærende til Barnet.“

Bella syntes at leve op igjen, da hun fik bedre Føde, og Apothekeren vedblev at nære godt Haab om hendes endelige Helbredelse, dersom man kunde blive ved med den forbedrede Diæt; men Udgifterne faldt tungt paa Thomas. Fanny nedkom med en smuk, stærk lille Dreng, og, skjøndt Sally og Mrs. Maythorn plejede baade hende og Barnet paa det Bedste, saa paadrog dog den Uengstelighed hun følte ved at være skilt fra sit syge Barn tilligemed hendes stadige Uro og Mangel paa passende Næring, hende en Feber, der truede hendes Liv. Inden nogle faa Dage fuldt hun i et Delirium. Paa samme Tid var Isabella bleven gift, og Laura vendte tilbage til England.

Da Fanny kom til sig selv igjen, befandt hun sig i Mørke, men hun kunde dog see En staae ved Binduet. Da hun begyndte at tale, traadte Skikkelsen hen til hendes Side. „Bliv ikke forundret ved at finde mig her“, sagde en sød, mild Stemme. „Sally har vaaget ved din Side i tre Nætter, og da jeg kom i Aften, saa hun saa daarlig ud, at jeg nødte hende til at gaae til Sengs; og da vi ikke kunde finde Nogen paa hvis Omhyggelighed og Nær-

vaagenhed vi kunde stole, saa tog jeg hendes Blads. Du har havt en sund Sovn. Doctor Hart sagde, at du vilde befinde dig meget bedre, naar du vaagne. Er du bedre?"

"Ja, Madame, en Del bedre; men hvor er jeg og hvem er hos mig?"

"Du er i dit eget nette Hus, og Miss Laura er hos dig. Du ventede mig hjem, gjorde du ikke?"

"Gud være lovet, som sendte Dem, bedste Miss Laura. Hvor er — men maasse jeg har bedre af ikke spørge nu, da jeg er saa svag. Er den fjere Dreng rass?"

"Ja, ganske rass; og Bella er meget bedre. Jeg har sendt hende i nogle Dage til L* med Mrs. Maythorn; Soluften vil gjøre hende godt."

"O, jeg takker Dem — jeg takker Dem — fjereste unge Froken for den Tanke. Det forekommer mig, at jeg holder saa meget af det fjere Barn, at Intet vilde troste mig for hendes Tab. Hvor god og from De er, Miss, — De gjør Alt saa godt og saa roligt!"

"Ja, fjere Fanny", sagde Thomas, som kom frem bag Sengeomhænget og bøjede sig ned for at kysse sin Kone. "Miss Laura har reddet dig og Bella, og mig med; thi jeg kunde ikke have levet, hvis du var død; og hun har skaffet mig Arbejde; og Alt uden at give een stor Foræring, eller gjøre Noget man kunde tale om. Jeg vil sige dig, hvordan det er, fjere Kone. Miss Isabella gjør Alt i den bedste Mening, men det er netop, som hun føler i det Djæblif. Miss Laura derimod — dersom jeg tør være saa dristig at sige det, Miss — Miss Laura bryder sig ikke om at behage sine egne Fællefer, men om at

gjøre Godt. Jeg kan ikke udtrykke det rigtig; men sliig De det for mig, Miss; jeg onskede, at Fanny maatte faae de rette Ord at vide, for at lære de Smaa det, saadan ved Lejlighed. De veed, hvad jeg onsker at sige, Miss Laura."

"Ja, Thomas", sagde Laura rodmende, "men jeg siger ikke du har Ret. Du mener, tænker jeg, at min Søster handler efter Lune, og jeg efter Grundsætninger. Er det saaledes?"

"Jeg antager, at det er det, Miss", sagde Thomas estertænkeende, og aabenbar ikke ganske tilfredsstillet.

"Jeg er vis paa, at du ikke har nogen strengere Mening", sagde Laura rolig, "fordi jeg elsker min Søster saare meget."

"Nej vist ikke, Miss", svarede Thomas; "men, dersom jeg maa tage mig den Frihed at sige det i al Taknemmelighed, jeg foretrækker at man handler imod mig efter Grundsætninger, og anseer det for en stor Del bedre, end naar det skeer efter Luner."

Den Sidste af en lang Linie.

I.

Sir Roger Rockville til Rockville var den Sidste af en meget lang Linie. Den strakte sig fra Normannernes Erobring og til nærværende Aarhundrede. Hans første bekjendte Stamsfader kom over med Vilhelm Erobreren og maa have været en Mand af nogen Betydning, skjøndt han ikke var af fornem normannisk Oprindelse; men han syntes at have udmærket sig nok ved at hugge Saxere ned for at skaffe sig en betydelig Indflydelse. Midtpunktet af hans Besiddelser ragede i Bejret over det øvrige Landskab som en høj Række Bakker, der overskyggede en af de yndigste Floder i England. Paa den ene Side laa en mægtig Strækning af hyppigt Marskland, som var i Stand til, efter som Culturen skred frem, at forvandles til England, og paa den anden Side ligesaa store Sumpstrækninger med Overflodighed af Skove og Vildt.

Her byggede den første Sir Roger sit Slot paa det Øverste af Klippetinden, med Hytter for hans Vasaller og blev strax bekjendt over hele Landskabet som Sir Roger de Rockville, eller Sir Roger til Landsbyen paa Klippen. Sir Roger var uden Tvivl en vældig Jæger; hans Efterkommere vare det i det Mindste. Gjennem Menneskealdre førte de et lystigt Liv paa Rockville og vare altid rede til at ombytt

Jagtens Glæder med en Smule Borgerfrig. Uden dette vilde Landlivet blevet dem kedsoommeligt og Bildt og Dl havde tabt deres Smag. Der var intet munitert London til i de Dage og en dygtig Skjermhydsel med deres Naboer med Hjelm og Pandserfærk var deres Maade at faae Ende paa Tiden. Det var deres parlamentariske Debatter og tjente til at faae deres Skove ryddede. Beskyttelse og Frihandel vare ligesaa væsenlige Gjenstande for Interessse, som de ere nu kun bekymrede de dem ikke saa meget om Kornlovene. Ved Beskyttelse forstod man en god Rustning og en Borg med forsvarlige Grave, Bastioner, Portcullis og Donjons*). Frihandel var et heftigt Indfald i Nabobaronens Besiddelser, og Indførselen af en god Del Kreaturer dersfra.

Saaledes levede Rockvillerne i Aarhundreder. I alle jernklædte Fægtninger i disse Jerntider havde de deres Besyys. Enten det var Stephan imod Mathilde, eller Richard imod hans Fader, eller Johan imod Baronerne; enten det var York eller Lancaster, Tudor eller Stuart, Rockvillerne fandtes altid i Striden og tiltoge i Magt og Besiddelser. Saalænge det kun kom an paa et modigt Sind og djærve Slag, gjorde ingen Familie nogen stoltere Figur. Rockvillerne vare med ved Bosworth. Rockvillerne kæmpede i Irland under Elisabeth. Rockvillerne vare bolde Forsvarere af Kongedømmet i Krigen mellem Carl den Første og Parlamentet. Rockvillerne strede endogsaa for Jacob

*) Portcullis var Massiner til at dræbe Fienden med, naar han stormede, og Donjon det højeste og fasteste Taarn, hvor Fangerne holdtes i Forvaring. D. A.

den Anden ved Boyne, da tre Fjerdedelen af det mest loyale Ridderskab og af Adelen havde forladt ham. Men fra det Øjeblik vare de mindre ansete.

Oppositionen imod det heldige Parti, Vilhelm af Oraniens, styrkede dem naturligvis i Unaade, og endskjondt de aldrig bleve forulempede af den Grund, saa trak de sig dog tilbage til deres Gods, og fandt det passende at forholde sig saa rolige som muligt. Efter den Tid horte man Intet til Rockvillerne i Historiens Aunaler. De beholdt blot nogen Indflydelse i deres egen Egn. De virkede som Dyrighedspersoner. De tjente som Oversheriffer. De vare en betydelig Familie paa Landet og Intet videre. Opdragelse og Civilisation gjorde Fremskridt; en større og meget forskjellig Mark for Virksomhed og Uergjerrighed aabnede sig for Aristokratiet i England. Bore Flaader og Armeer ude, vor Lovgivning hjemme, Retsfranken og Kirken frembode glimrende Veje til Gjen for dem, som tørste efter Udmærkelse, og de Goder, som følge dermed. Men hvordan det saa end var, saa udvidede Rockvillerne sig ikke med denne Udvidelse. Saalænge der blot behøvedes en Figur af sex Fods Højde, brede Skuldre og en stærk Arm, saa vare de en mægtig og anseet Slægt. Men da Hovedet blev den Del, der spurgtes mest efter, saa ophørte de at være Hovedmænd. Vel tjente yngre Sønner i Armeen og paa Flaaden, og beklædte Præsteembedet i Familiens Kirke, men de frembragte ingen Generaler, ingen Admiraler, ingen Erkebiskopper. Rockvillerne til Rockville vare meget conservative, meget exclusive, meget stereotype. Andre Familier bleve fattige, og berigede sig igjen

ved Giftermaal med plebejiske Arvinger. Nye Familier af plebejisk Blod vorede op og bleve magtige, og blandede Kraften af deres friske Jord med det udmarvede aristokratiske Jordsmon. Mænd af Adel bleve store Retskyndige, store Statsmænd, store Prælater, ja selv store Digtere og Philosopher. Rockvillerne vedbleve at være fornemme, opblaste, bigotte og bornerte.

Rockvillerne giftede sig med Rockviller, eller deres Sødskendebørn Cesgvilles, simpelthen for at forebygge at Formuen skulde komme ud af Familien. De holdt ogsaa Formuen sammen. De mistede ikke en Acre, og de vare en smuk, velvoren, statelig Slægt — og Intet videre. Hvad fattedes der dem dog?

Naar man saae Sir Roger Rockville — thi der var altid en Sir Roger til at beklæde Oversheriffsposten — saa havde han altid en meget smuk Vogn, og et meget smukt Tjenerskab i det mest udsejgte og prægtige gammeldags Costume — naar man saae ham sidde paa Dommersædet i Dvartalsretterne, saa var det en høj, statelig og alvorlig Mand. Naar man saae Lady Rockville besøge Boutikerne i hendes smukke Cavipage, med Tjenere i meget smukt Liberi; saae hende paa Grevskabsballet eller ved Bæddeløbene, saa var det en høj, aristokratisk Dame. Det var den sidste Generation — den nuværende kan ikke rose sig af nogen Lady Rockville.

Man viste Rockvillerne stor udvortes Anseelse paa Grund af deres Stamtavles Længde og deres Agres Brede. Naar nogen Fremmed spurgte om dem, erklærede man altid med en alvorlig og vigtig Mine, at de vare en meget gammel, anseet og formuende

Familie. „Ja, Rockvillerne er en anseelig, en meget anseelig Familie.“

Men dersom du kom i nærmere Berørelse med Medlemmerne af denne ansete og højest udmærkede Familie, saa fandt du dig snart skuffet i højeste Grad; der kom en Fornemmelse over dig, som om du, ligesom Moses vilde frembringe Vand af en Klippe uden at have hans vidunderlige Magt. Alt havde et smukt ydre Skin, men der kom ikke Noget ud af det. Du talte, og haabede at de ogsaa vilde tale, men du fik kun lidet mere end „Nej“ og „Jaer“ og „ja, saamænd“ og „virkelig“, og undertiden ikke engang det, men blot et vist Blik af aristokratisk Værdighed, som man ansaae at være Svar nok. Der var en Slags Hvilten paa aristokratisk Aarer, som ikke burde haandteres paa en plump Maade. Du fik Indtryk af en Følelse, som om en Stamtafle paa otte hundrede Aar og titusind Punds aarlige Indtægter ikke behøvede at bekymre sig selv med de Ubetydeligheder, som skaffede Smaafolk Udmærkelse, s. Gr. Literatur, skjønne Konster, Politik og almindelig Dannelse. Det kunde være meget godt for dem, som ikke havde Andet at gøre sig til af, men hvad Rockvillerne angaaer — ja, der udfordredes de paa ingen Maade!

Hvem er ikke ofte kommet tværs over saadanne „udtorrede Bronde“ i Samsundet, svælgende Dybder, af hvilke man ikke kan udpumpe Noget? Du kender dem; de løbe dig paa Armen hver Dag i store og glimrende Selskaber, og gøre de bedste Sugpomper, der nogensinde ere blevne opfundne, til Stamme. Men Rockvillerne vare i Et og Alt af denne udtor-

rede Sort. Det var et Familietræk, og de syntes at være hovmodige af det. De maatte være det; thi hovmodige vare de, forfærdelig hovmodige, og de havde ikke Andet at hovmode dem af end deres Jorder og deres Forsældre.

Men Knuden var, de kunde ikke gjøre ved det. Det var bleven en indgroet Skade. De havde vares taget Fredsdommerembedet, havdet Constitutionen mod Lykkeriddere og Fabrikanter, undertegnet Arrestbefalingen, understøttet Kirken og Tugthuset, arresteret Bildt-tyve, og hvilede derefter paa deres Forsældres Bærdighed i saa mange Generationer, at deres Hjernefæller, Hjerner, Legemsconstitutioner og Nervesystemer bleve saa fuldstændigt æltede i den samme Form og bagte af den samme Deig, at en Rockville vilde have vedblevet at være en Rockville til Verdens Ende, hvis Gud og Naturen havde tilladt det. Men slikt uddør. De amerikanske Indianere og de australiske Nationer uddoe; de tiltage ikke, og da Naturen afskyer et tomt Rum, saa glemmer den heller ikke at udfylde det, hvor det end er, enten i en brændende Orken eller i en kold og statelig Rockville — en meget gammel, anselig og formuende Familie, som ligger braf indtil Tænkeevnen bogstavelig dør ud.

Gjennem flere Generationer havde der allerede været Symptomer paa den rockvillefke Families Afstagen. Ikke med Hensyn til dens Formue; thi den var større end nogenstunde, ikke heller til dens Højde og physiske Ydre; Rockvillerne vedbleve, som altid, at være en velvoren Familie af intet ilde Udseende. Men de bleve efterhaanden mindre frugtbare. For halv-

andet hundrede Aar siden havde der sjelden været mere end to, højst tre Born. Der havde sædvanlig været en Arving til Godset og en anden til at besætte Kaldet som Sognepræst ved Familiens Kirke, og undertiden en Datter, der blev gift med en nærboende Landjunker. Men Sir Rogers Fader havde været eneste Barn, og Sir Roger selv var eneste Barn. Faren for Familiens Udsukkelse, saa sandsynlig den end var, havde aldrig bevæget Sir Roger til at gifte sig. Paa den Tid, da vi have henvendt vor Opmærksomhed paa ham, havde han naaet den modne Alder af tredsindstyve Aar. Ingen troede, at Sir Roger nu vilde gifte sig; han var den Sidste og syntes at blive den Sidste af sin Linie.

Det er her bedst at kaste et Blik paa Sir Roger og hans Gods. De dannede en selsom Modsætning. Det Sidste havde alle Kjendetegn paa Fremskridt, den Første var den stereotyperede Lehns greve. Godset, som i den første Sir Roger de Rockvilles Dage havde været halv Morads, halv Skov, var nu dyrket til den britiske Agerdyrkningsvidenskabs Højde. Marsk-landene langs med Floden vare en eneste herlig Udstrækning af de rigeste Enge, som gave en aarlig Indtægt af fire vægtige Pund Sterling pr. Acre. Over Høje og Dale paa denne Side, hvor fordum de vilde Dyr strejffede omkring og hvor der var vildt Skovland eller Naaletræer, laae nu i Miles Omkreds herlige Forpagtergaard og Landsbyer; og langs med Bjergryggen havde sig de prægtigste Skove. Skoven beklædte ogsaa de bratte Sider af Højene, og strakte sig ned til den ædle Flod, hvor Træernes Grene end-

ogsaa høje sig ud over dens klare, rindende Strom. Midt imellem disse smukke Stove laa Rockville-Hall, Rockvillernes Famillesæde. Det løftede sine gamle Murstens Bægge over de mægtige Elmetræer, og Rejsende skjelnede i lang Afstand hvad det var, en gammel og rig Familles Herresæde.

Englands Fremskridt i Konster, Videnskaber, Handel og Næringsdrift havde revet Sir Rogers Gods med sig. Det var opfyldt med virksomme og velstaaende Farmers, og blomstrede under den nye Tids Indflydelse. Hvor heldigt vilde det have været for den rockvillefke Familie, hvis den havde fulgt Strømmen!

Men midt i denne Herlighed stod Sir Roger ene, og som den Sidste af Slægten. Han var velvoren nok; der var ikke noget forkrøblet ved ham, saavidt man kunde domme efter det Udortes. Han var over sex Fod høj. Hans mægtige Elmetræer kunde ikke gjøre sig til af en forholdsvis større Højde. Han var saa stor en Godsejer og saa anselig en Fredsdommer, som man kunde ønske sig; men uheldigvis var han, efter Alt at domme, kun Skallen af en Mand. Ligesom mange af Veteranererne blandt hans Elme, havde han en meget smuk Stamme, men den var hul.

Dg det var heller ikke nogen vanskelig Sag at forklare, hvorledes det var kommet dertil. Rockvillerne indsaae klart Nødvendigheden af at gjode deres Jorder, men de haanede selve Tanken om at gjode deres Stamtræ. Hvorledes! den ældste, anseteste og rigeste Familie skulde tillade at nogen almindelig menneffelig Jord skulde samle sig ved dens Rødder! Rockvillerne

vare saa omhyggelige for deres rene Blod, at de aldrig indgif Forbindelser uden med Blod, der var ligesaa rent og gammelt som deres eget. Deres Elme trivedes i den raadne Jord af plebejiske Bestanddele og deres Agre frembragte en rig Afgrøde efter Stædernes Møddinger og Canalernes Mudder, men Rockvillerne toge sig omhyggelig i Agt for at ingen simple Næringsstaster fra den store Hob af den almindelige Menneskeslægt skulde meddele ny intellectuel Kraft til deres Race. Rockvillerne trængte ikke til Noget; de havde Alt hvad en gammel, anselig og rig Familie behøvede. Rockvillerne havde ingen Grund til at studere ved noget Universitet — hvorfor skulde de det? De havde ikke behov at gjøre Fremskridt. Rockvillerne gjorde ikke Paastand paa at udmærke sig i Verden ved Talenter — hvorfor skulde de det? De havde en stor Formue. Saaledes hensvandt den rockvilleste Livskraft, der fra Slægt til Slægt ikke fandt nogen Anvendelse, indtil den omsider opløste sig i et Intet.

Betragt den Sidste af en lang Linie midt i hele hans Herlighed. Høj som han var, ludede han med Hovedet, og heldte det til den ene Side, som om han var vant til at staae under de lave Grene i hans Skove og kigge efter Folk, der ulovlig betraadte hans Besiddelser. Og det var netop ogsaa Tilfældet. Hans Træk vare magre og skarpe; hans Næse fremragende og spids; hans Djne smaa, forte og stirrende som en Muldvarps eller et fulten Svins. Sir Roger blev anseet for et Drakel i Retten — efterat han havde raadsført sig med sin Secretair, som var en dygtig Lovkyndig, og de nærboende Landjunkere saae op til

ham i Balganliggender, da han var en Stoktorv. Du har aldrig hørt ham sige en fornuftig Ting i hans hele Liv; men det gjør kun lidet til Sagen; han var en Gentleman af majestætist Udseende, statelig Holdning og af en meget gammel Familie.

Med ti Tusinde om Aaret, og hans Fordebog i stadig Voren, var han alligevel en Mand med overvættede mange Befymringer. Hvad hjalp det, at han havde et smukt Gods, naar Alverden var imod ham? Og Sir Roger troede fuldt og fast at han horte til denne Klasse. Han var voret op i den Indbildning, at Verden bestod kun af lidet Andet end Lykkeriddere, Radicale, Fabrikherrer og Krybskytter. Alle vare i hans Tanker sammensvorne mod Gudsejerinteresserne. Der udfrævedes hele den Energi, som hans indskrænkede Gvner gav ham, for at forsvare sig selv og Verden imod dem.

Til al Ulykke for hans Sindsro var der opblomstret en Fabrikstad et Par Mile fra ham. Han kunde see dens røde Murstens Mure, dens røde Tegltage og dens høje, røgspyyende Skorstene tiltage og udstrække sig langs med Skraaningerne ned mod Floden. Det var for ham det mest tirrende Syn af Verden; thi hvad var vel alle disse omsværmende Bævere og Spindere Andet end Erkeradicale, Lykkejægere, svorne Fjender af Englands gamle Institutioner og Landbointeresset? Sir Roger havde gjennemgaaet mangen en drøj Tern ved Balget af Medlemmer til Parlamentet. De opstillede Mand, som vare en sand Malurt for alle hans Følelser, og de toge ikke mere Hensyn til ham og hans Benner ved saadanne Leiligheder, end om

de havde været de usleste blandt alle levende Skabninger. Grefrygt for gammel Byrd existerede ikke i denne plebejiske og voldsomt ynglende Kaste. Der var Fabrikherrer, som virkelig gjorde sig ligesaa tykke og talte ligesaa vægtigt som han selv, og, imellem os sagt, en hel Del bedre. Folket talte om Rettigheder og Friheder, om Talefrihed og Samvittighedsfrihed paa en Maade, som virkelig var gruelig. Paa Søn- og Helligdage spærmede de usfravigelig ud i hele og uendelige Klynger over Marker og Skove, og da der ikke var nogen Egn i Nabolaget, som var halv saa smuk som Lundene og Flodbredderne ved Rockville, saa kom de myldrende derhen i Skarer, som var nok til at drive en Jordegodssejer til Raseri.

Uheldigvis var der Beje rundt omkring Rockville; Beje for Fodgængere, Kjørende og Ridende. Der var en Vej ned til Flodbredden, en Vej til Rockville-Skovene, og naar den naaede dem, saa delte den sig ligesom Grenene paa en Gaffel, og en Sti for Ridende eller Fodgængere førte lige til en prægtig Lund, der var en Mil lang og endte tæt ved Slottet; en anden Vej løb langs med Flodbredden, nedent under Højene og Skovenes Grene.

O, hvor yndige vare ikke disse Skove! I Floden var der Der, som om Sommeren vare bedækkede med det grønneste Græs og de skønneste Biletræer, og det klare Vand slyngede sig omkring dem paa den mest indbydende Maade af Verden. Og der vare Skarer af Menneſter, som vare særdeles beredvillige til at modtage denne behagelige Indbydelse. De kom, naar det var smukt Vejr, og da disse Der blot vare stulte

fra det faste Land ved en smal og grund Strøm, saa var det behageligt for Liebhaveere at vade derover under Spøg og Latter ved at træde paa de Stene, som vare lagte der af den Marsag, og saa at plumpe i og komme med Anflerne ned i den svale Bæk, og saa at udstøde Sfrig og klukkende Latter og endelig at komme i Land paa disse solbestraalede og i deres Djne virkelig fortryllede Der. Og saa kom der Anglere, enkelte Anglere og Anglere i Masse; Anglere, som laae i det med Blomster oversaaede Græs, i velugtende Gedeblad og honningdusiende Klover til lige op over Drerne; Anglere stod der i Rader, som om de havde sat sig i Hovedet at lænse Floden fra Fisk paa een Dag. Der var igjen andre Slags Liebhaveere og hele Sværme af Lediggængere og af larmende Spilopmagerere, som dreve omkring i Skovenes Skygge, og fulgte den yderst indbydende Flods Krumninger. Og der var Baade, som sejlede frem og tilbage; Baade, bepakkede med unge Mennesker, i Helligdagspuds og fulde af Lyst og Glæde, og Baade med Andejægere og andre for Sir Roger forpestede Marodeurer med Bøsser og Hunde og store Flasker med D. I den smukke Lystskov kunde der paa Sommerdage være Hundreder af Mennesker. Der gaves Gjestereringer, der var Fædre og Modre med hele Klynger af Born og det var en Lystfart for glade Haandværkere med deres Koner eller Kjerester.

I de Tider, som gik forud for Nabobyen Store Stockingtons pludselige Fremblomstren og til den samtidige Aabenbarelse af Kjerlighed-til-Naturs-Principet hos Stockingtonianerne, havde man aldrig tænkt Noget

paa disse Beje. Bejene vare gode nok indtil de førte til disse Misbrug. Da opmandede Sir Roger sig. Det maatte forandres. Bejene maatte spærres. Intet var lettere i hans Indbildning. Hans Meddommere Sir Benjamin Bullockshed og Squire Sheepshank havde anmodet ham om Bistand til at standse lignende Ulemper, og det var skeet paa een Gang. Sir Roger op slog altsaa rundt omkring Bekjendtgjørelser om at Bejene vare spærrede ved en Retskjendelse, og disse Bekjendtgjørelser vare, som Lovene paabød, undertegnede af Deres Belvissheder Bullockshed og Sheepshank. Men Sir Roger fik snart at vide, at det var Et at spærre en Vej, som førte fra „Guemands-By“ til „Gremitage“, og noget Andet at spærre dem, som førte fra Store Stockington til Rockville.

Den allerførste Søndag efterat disse Placater vare opslagne, var der en Bevægelse i Lyttkoven ved Rockville som om alle Bier i Grevskabet sværmede der i Forening med alle bestøvlede Hvepser og Gedehamse. Store Klynger vare forsamlede om enhver af de berygtede Placater, og den Masse-Forbandelser, der udslyngedes imod dem var virkelig forfærdelig selv paa en Hverdag, og end mere paa en Søndag. Nu styrtede man sig over dem, de bleve revne ned og kastede i Floden. Der sværmede store Flokke omkring Rockville den Dag og med saa udfordrende Blikke, at Sir Roger mere end een Gang tænkte paa at sende Bud efter Yeomen-Rytteriet for at forsvare hans Slot, hvilket han for Alvor ansaae for truet.

Men langt fra at blive affrækket ved denne Demonstration, gjorde den Sir Roger endnu mere haard-

nakket. At der var en saa fortvivlet og nærbødig Folkemasse, der sværmede omkring hans Borg og i hans Skove, fremstillede sig for ham i et endnu mere frygteligt Lys end nogenfinde. Altsaa bleve Placaterne den næste Dag ikke alene opslagne paany, men Belønninger bleve udlovede for Opdagelsen af Op-havsmændene, ledsaget af alle Forbandelser af den frænkede Lovs Majestæt. Der blev ikke taget det ringeste Hensyn hertil, men hele Store Stockington var lutter Surren og Bevægelse. Der var Placater klippede paa alle Mure, som vare fire Gange saa store som Sir Rogers Bekjendtgjærelser og talte i denne Stil:

„Englændere! Eders kostbareste Rettigheder ere traadte under Fodder! Rockville-Skovene, Eders gamle, retmæssige og fortryllende Tilflugtssteder, skulle spærres for Eder. Stockingtonianere! Verdens Dine hvile paa Eder. Vaagner! rejser Eder! eller bliver i Stovet for bestandigt! „England venter, at hver Mand gjør sin Pligt!“ Og Eders Pligt er det at modstaae og afholde de omsiggribende Jorddrotter fra at lægge Haand paa Eders gamle Arvegods!“

„Arvegods! Rockville, deres gamle og retmæssige Tilflugtssted!“ Sir Roger var forbausset over denne snylteplanteagtige, plebejiske Race. Hvorledes! de gjorde virkelig Paastand paa Rockville, hundrede paa hinanden følgende Rockvillers Arvelod, som deres eget. Sir Roger besluttede at bringe Sagen for Retten, og ved dette Retsmode var der en prægtig Samling af hans Venner. Der var Sir Roger selv paa Dommersædet, og paa hver Side af ham en valdig Række Landjunker. Der var Sir Benjamin Bullockshed og

Sir Thomas Tenterhook og alle Squireerne Sheepshank, Ramsbotton, Turnbull, Otterbrook og Swagsides. Retsfriveren oplæste Bekjendtgjørelsen om Afsparringen af alle Fodstier gennem Rockvilles Skove og erklærede, at denne Bekjendtgjørelse var bleven offentliggjort i rette Tid og paa rette Maade. Stockingtonianerne protesterede ved deres klogtige Defensor Daredeville imod enhver Ordre til at affpærre disse gamle Skove — Publicums uskatterlige Ejendom.

„Publicums Ejendom!“ raabte Sir Roger. „Publicums Ejendom!“ gjentog som Echo de talrige Stemmer fra de fortørnede Bullocksheder, Tenterhooker og Ramsbottomer. „Hvordan, Sir, vil De gjøre Sir Roger Rockville Retten stridig til hans egen Ejendom.“

„Paa ingen Maade“, svarede den uforsvarede Daredeville; „Godset Rockville er ubestrideligt den hæderlige Baronet Sir Roger Rockvilles; men Bejene gennem det er ligesaa ubestrideligt Offenhedens Ejendom.“

Hele Retten saae paa sig selv, det vil sige paa hverandre, i harmfuld Forbauselse. Opsvulmingen i Mellemgulvet hos Squireerne Otterbrook, Turnbull og Swagsides og hele Resten af den værdige Forsamling var for stor til at de kunde fremføre et Muk. Kun Sir Roger selv brast ud i et: „Uforskammede Knegte! Men jeg vil see det først!“

„Udsted en Ordre!“ sagde Sir Benjamin Bullockshed og hele Retten tilnikkede ham deres Bifald. Den klogtige Sagfører Daredeville trak sig tilbage med et velbehageligt Emil. Han havde Syn for Sagen, at det vilde blive Vand paa hans Mølle. Sir Roger

var rig, og det Samme var Store Stockington. Han gned sine Hænder, og lignede ikke i mindste Maade en Mand, der var slagen, og tænkte ved sig selv: „Lad dem kun gaae videre — det gaaer godt.“

Næste Dag bleve Placaterne ved Godset Rockville ombyttede med andre, hvorpaa der stod: „Spærret paa Rettens Befaling!“ og ved Siden af dem var der vældige, tydeligt malede Brædter, der truede Overtræderne med Forsølgelse, overensstemmende med Lovene. Samme Aften kom der en hel Syndflod Stockingtonianere, som rev alle Placater og Brædter ned og bare dem paa deres Skuldre til Store Stockington, syngende: „See, de sejrende Helte komme!“ De stillede dem op midt paa Torvet i Stockington og brændte dem tilligemed Sir Roger Rockvilles Billede.

Det var Vand paa den flegtige Sagfører Daredevilles Mølle. Han saae til og gned sine Hænder. Arrestordrer bleve øjeblikkelig udstedte af Baronerne Bullockshed og Tenterhook til Paagrøbelsen af de Inddivider, som man havde seet slæbe af med Bekjendtgjorelses-Brædterne, for Tyveri, og for en stor Del Andre for Betrædelsen af ulovlig Grund. Der var Arbejde nok for Daredeville og hans Standsfæller; men det Hele endte sig med, efter Udstedelsen af utalige Mandamus'er og Forhør ved Assiserne, at Sir Roger fandt, at omendkjøndt Rockville var hans, saa vare Bejene igjennem det Publicums.

Da Sir Roger drog hjem fra den Ret, som endelig havde afgjort Spørgsmaalet om disse Godstier, saa hørte han alle Klokkerne i Store Stockington smelte sammen i een Triumphklang. Han lukkede

først Binduerne paa sin smukke gamle Vogn og sank tilbage i et Hjørne; men han kunde ikke dæmpe den utaalelige Lyd. „Men“, sagde han, „jeg skal sætte en Bind for deres Gjestereren. Jeg skal forbyde deres Anglen. Jeg skal anholde dem, fordi de betrede min Grund og for Vildttyveri!“ Der var fremdeles Krig imellem Rockville og Store Stockington.

Den næste Søndag kom der bogstaveligt Tusinder af jublende Stockingtonianere til Rockville. De havde taget Kurve med for at spise og drikke paa alle Fodstiers Velgaaende. Men i den store Lund var der Jagtberjente og Vagtere, som advarede dem om at holde dem paa Fodstien, den snevre, velbekjendte Linie, der førte gjennem Midten af Skoven. „Hvordan! maatte de ikke sidde i Græsset?“ — „Nej!“ — „Hvorledes! maatte de ikke gjesterere?“ — „Nej! ikke der!“

Stockingtonianerne havde en Fornemmelse, som om de fik en Spand koldt Vand over Hovedet. Men Flodbredden da! Skriget lød: „Til Flodbredden! Der vilde de gjesterere.“ Massen skyndte sig ud af Skoven, men ved Flodbredden fandt de et helt Regiment af Vagtere, som atter pegede paa den smale Linie af en Fodsti og sagde, at de ikke maatte vove paa at overstride den. Men Derne da! De gik altsaa over til Derne. Men der var Sir Rogers Stridskræfter igjen, som nødede dem til at gaae tilbage! Der var ingen Vej. — Alle fandt, at de vilde blive betragtede som Lovovertrædere og straffede i Overensstemmelse dermed.

Stockingtonianerne opdagede nu, at deres Triumf ikke havde været saa fuldstændig, som de havde

smigret sig med. Fodstierne vare deres, men det var ogsaa Alt. Deres gamle Frispas havde en Ende. Naar de kom derhen, saa var der ikke mere nogen Anglen; naar de kom der i Mængde, saa var der ikke mere nogen Gjestereren; naar de spadserede gennem Skovene i noget stort Antal, saa maatte „de gaae Gaasegang“, eller de bleve strævnede for Grevskabsretten for Betrædelse af anden Mands Grund og fik en ordenlig Mulet, ja selv ikke den klogtige Daredeville vilde paatage sig at forsvare dem.

Stockingtonianerne vare nedslagne, men tillige vrede og gnavne; de samlede sig i Klynger i Landsbyen og ved Slottets Forside. De opfyldte den lille Kro i Landsbyen; de gik i sneisevis og sværmede paa Kirkegaarden, læste Gravskrifter,

„Som lære de landlige Moralister at døe“,

men de lærte dem ikke at opgive deres gamle Bauer med let Sind. De kom og satte sig ned i Rækker paa den gamle Kirkegaardsmur, lige over for den forbiandrede Sir Rogers Vinduer. De følte sig overvundne, og Sir Roger følte sig overvunden. Det er vel sandt, at han kunde holde dem paa Fodstierne — men, saa havde de dog Fodstierne! Det er vel sandt, tænkte Stockingtonianerne, at vi have Fodstierne; men hvad er der saa bleven af vore Gjestereringer og vor Anglen, og saa Verne! Stockingtonianerne vare opfyldte af mørk Forbittrelse, og Sir Roger var æderspændt!

Den næste Søndag fandt Stockingtonianerne Kirkegaarden lukket undtagen under Gudstjenesten, da Fogderne gik op og ned og bad dem om ikke at drive om

der og forstyrre Menigheden, og sukkede Portene og jagede dem ud ligesom en Flok Faar i det Djeblif, da Gudstjenesten var forbi. Det var at kaste en Brand i Stockingtonianernes allerede kogende Blod. Hvor stor var ikke deres Overraskelse den følgende Uge ved at see en meget besøgt Ruin aldeles forsvunden! Den var virkelig forsvunden! Der var ikke et Spor af den; men den Blet, hvorpaa den havde staaet i Marhundreder, var nu bedækket med Grønskaar, beplantet med unge Fyrretræer og indhegnet med Gitterværk! De opbragte Mennesker udstødte nu en Masse Forbandelser over den avindsyge Sir Roger og en Del af dem besluttede at komme og sætte sig ned for at spise til Middag paa Gaden i Landsbyen; men en voldsom Tordenbyge, som syntes at staae i Ledtog med Sir Roger, fik dem snart paa Benene igjen, og gjennemblevte dem til Skindet, og da de vilde søge Ly i Husene, sagde de stakkels Beboere, at de vare meget bedrøvede derover, men de turde ikke modtage dem, da de ellers vilde miste deres Forpagtning.

Sir Roger havde sejret! Det var rent forbi med de gamle lystige Dage i Rockville. Der var en Ende paa Gjestereringerne, paa Angelsfiskeriet og paa Vandringen til Verne. Een djærv Discipel af Isaac Walton vovede imidlertid at kaste en Snøre fra Bunkerne i Rockville-Skoven, men Sir Roger kom bag paa ham og prøvede paa at gribe ham. Manden vadede koldfindigt ud i Midten af Floden og blev ved at mede uden at sige et Ord.

„Bak der!“ raabte Sir Roger; „det er min Gjen-
dom.“ Manden vadede gennem Floden til en anden

Banke, hvor han vidste at Grunden var forpagtet af en Farmer. „Hold op!“ brølede Sir Roger. „Jeg siger jo, at Vandet er mit.“

„Saa tap det paa Glasfer“, sagde Tyren, „og tag det med! Seer De ikke, at det løber sin Vej til Stockington?“

Der var ondt Blod mellem Rockville og ung Stockington. Stockington var opbragt, og Sir Roger var ædderspændt.

En ny Hilde til Strid kom op. Befolkningen i Stockington betragtede Beboerne af Landsbyen Rockville som hensunken i det dybeste Mørke under en saadan Mand som Sir Roger og hans Fætter Sognepræsten. De havde ikke Lov til Gjestering, men de tænkte, at de nok kunde holde et Meeting paa Marken; de kunde ikke fiske efter Staller, men de tænkte paa om de ikke formaaede at fiske Sjale. Som Folge heraf samlede der sig Skarer af Stockingtonianere paa Grønningen ved Rockville, med en Læsepult og et Bord og en Præst med et rødt Lommestørklæde om Hovedet, og strax efter var der en Psalmesang og en ivrig Anraaben om at drage ud fra det aandelige Babylons Mørke. Men det var mere end Sir Roger kunde udholde; han foer frem med alle sine Tjenere og Underhavende, kastede Pulten overende og jagede Forsamlingen fra hinanden og forfulgte dem til Grændserne af Godset.

De mistroftige Stockingtonianere udstødte de skrækkeligste Forbandelser over den ulykkelige Sir Roger som en Forfølger og et ondskabsfuldt Menneffe. De vovede ikke at komme igjen i hans Park, men de kom

lige til Grændsen af den, og holdt ugenlige Moder paa Landevejen, i hvilke de sang og declamerede saa højt som muligt for at Binden kunde bringe deres Stemmer til Sir Rogers Dren.

Til en saadan Stilling var nu den Sidste af Rockvillernes lange Linie bragt. En Politibetjents Mand var nu faret i ham. Han havde Jagtbetjente og Bøgttere ude i alle Retninger, men det var ham ikke nok. Han plagedes idelig af den Tanke, at der var Krybskytter efter hans Bildt, at der var Skovtyve i hans Skove. Han tilbragte nu sit hele Liv med at liste sig frem og tilbage over Markerne og gjennem Plantagerne og strejffede omkring ved Flodbredderne. Han søgte under Hækkerne og holdt Vagt i hele Timer under Trærne i Skoven. Derfom Nogen var nysgjerrig efter at see Sir Roger, saa behøvede de blot at gaae ind paa hans Marker, der stødte til Skoven, og gaae et Par Skridt udenfor Fodstien og han vilde næsten altid komme springende over Hækken og i en vred Tone spørge om deres Navn og Adresse. De ridderlige og staaflædte de Rockvillers Efterfølger var sunken ned til en hvileløs Spion paa sin egen vidtstrakte Ejendom. Han havde kun een Ting i Hovedet og det var — Indgreb i hans Rettigheder. Hans Forstand var berøvet enhver anden Egenstabs undtagen de skimlede Formularer til Stævninger og Arrestordrer. Der var en skulende og forborgten Maner ved Alt hvad han gjorde. Han gik i Kirke om Søndagen, men det var ikke længere gjennem den store Jernport, som var lige over for hans Slot; Laasen hertil var omspunden af lange Spindelbøve foruden

mange andre i forskjellige Kroge af det smukke Jern-
snirkelværk, hvilket Alt var Tegn paa, at det var
lang Tid siden, at den havde været aabnet. Hvor
forskjelligt var det ikke fra de Tider, da Sir Roger
og Lady Rockville lode denne Port lukke op paa vidt
Gab om Søndag Morgen og med hele deres Slang
af Husgesinde efter dem med sand gammeltdags Vær-
dighed og med pompøs Ydmyghed marcherede ind i
Guds Hus. Nu listede Sir Roger — den ensomme,
mistænksomme, uværdige Sir Roger, Jagtbetjenten og
Spionen paa sit eget Guds — sig ind af en lille
Sidedør, der gik ud til hans Dyrehave, og tilbage
af den samme Vej; hele Tiden grundende paa, om
der ikke skulde være Nogen i hans Fasangaard eller
Søndagsgjester i hans Lund.

Derfom man betraadte hans Slot, saa fremkaldte
dette en ligesaa glædetom Følelse, som dets Gjermænd.
Drivhuset, som i hans Moders Tid havde været saa
prægtigt formedelst de kostbare Planter og Blomster,
var nu et muggent Gjemmested for Hankefurve, Glas-
skaar og Haveredskaber. Disse Redskaber kunde aldrig
anvendes, da Haven var overgroet med Ukrudt. Højt
Græs voxede i Gangene, og de ikke beskaarne Busse
gjorde En Passagen stridig. I Lunden tæt ved Haven,
hvortil nogle smukke, nu mosbegroede Trapper førte,
stod en Pavillon, der engang havde været meget smuk.
Den er nu fugtig og forfalden — Bæggene ere be-
dækkede med Skimmel og kravlende Insecter. Det var
et ypperligt Sted at ligge paa Lur for Sir Roger,
naar han var paa Spor efter Bildttyve.

Den rockvilleste Linie var aabenbar snart ved at

uddoe. Den havde naaet til Grændsen af Uduelighed og Foragt — den maatte snart have naaet sin Ende.

Sir Roger plejede at gjøre sit regelmæssige aarlige Besøg i Byen; men da han sidst var der, havde han uroligt vandret omkring i Gaderne, kigget ind af Boutiksvinduerne, og naar det regnede, krobet i Skjul i Forstuerne hele Timer, til det holdt op igjen. Den Bane at lure og figge var bleven hans anden Natur, og hans Fodder bare ham instinctmæssigt til disse snevre og myldrende Steder, hvor han traf Stadens Bildttyve — Bedragerne og Anglerne i Spillehusene og det menneskelige Livs Strom. Han havde ingen Lyst mere til at gaae i Klubben; de mest bevægede Gjenstande i det politiske Liv havde tabt deres Interesse for ham. Hans gamle Venner ophørte at finde Behag i at omgaaes ham. Han var bleven den tørreste blandt alle tørre Brødre. Bildttyve, Anglere og Methodister jagede omkring i hans forvirrede Forstand, og han besluttede ikke mere at tage til Byen. Hele hans Bæsen var concentreret i hans Skove. Han var bestandig paa sin Post, og naar han paa Rockville hørte en Dor smække i, naar han var i Seng, troede han strax at det var et Bøsseskud i hans Skove og han foer op og var snart ude med sine Jagtbetjente.

Hvilken Bærdi havde dette herlige Gods for ham? — disse udmærkede Skove; disse yndige Bakkeskraaninger; denne klare og venlige Strom, der kom løbende og gjorde en smuk Bending under hans Vinduer — denne fortræffelige Strækning af yppige Enge, der naaede næsten lige til Stockington

og som bleve oplivede af talrige Gjorder af det skjønneste Kvæg; — disse gamle Forpagtergaarde og snevre, skyggefulde Beje, begroede med Hasler og vilde Roser; den glindsende Bæk og Skovfuglenes Sang — hvad var det Altsammen for den udslidte, gamle Mand, Offeret for den bedrageriske Lære om Blodet, denne levende Faldgrube for et arveligt Navn.

Digteren kunde komme derhen og føle Guddommens Nærværelse paa denne yndige Skueplads, og høre højtidelige Stemmer hvidske mellem Trærnes Grene, og skabe en ny Himmel og en ny Jord af de herlige Elementer, der omgav ham, og i een kort Time leve i den saligste Tilstand af himmelsk Liv og Kjærlighed. Der kunde komme de ydmygste Børn af den plebejiske By og føle en Hjertebanken af den inderligste Glæde gjennemtrænge deres Bryst ved Synet af Blomsterne i Grønsværen, og ved at see Himlens udstrakte Blaa over dem. Og den stakkels Sir Roger, Gjermanden, men ikke Besidderen af alt dette vandrede alene omkring i Ufrugtbarhedens Døken, uden højere Ideer end Krybskytter og Lovovertrædere — med ikke mere fornuftig Fornøjelse end den dyriske Lyst i at jage som en Løkat, og at snappe sine Medmennesker ligesom en Buldogge. Han var et Exempel paa den faldne menneskelige Natur, der var sunken fra det Himmelske til det Dyriske gjennem den lange Rækkefølge af falske Forestillinger og vildfarende Institutioner. Han havde kun en Jagtbetjents Sjæl. Havde han blot været en Jagtbetjent, havde han været en langt lykkeligere Mand.

Hans Time var nær. Den Strengthed, hvormed han længe havde behandlet alle Slags Overtrædere,

gjorde ham til Gjenstand for deres bitterste Hævn. I en ensom Hulvej i Skoven, hvor han ved Midnatstid holdt Vagt med to af sine Mænd, kom der et stærkt Parti af Krybskytter. En Kamp paafulgte. Mændene opdagede, at deres gamle Fjende Sir Roger var der, og et Slag af en Gjerdestav strakte ham til Jorden. Hans Jagtbetjente flygtede og saaledes endte paa en skændig Maade den lange Linie af Rockviller. Sir Roger var den Sidste af sin Linie, men ikke af sin Klasse. Der er en Slags feudal Synken, som ikke udfordrer noget Studium, og Rockvillerne er blot een Familie blandt tusinde, som er gaaet til Grunde paa denne Maade.

II.

I Store Stockington levede der en Race Fattige. Fra det 42de Aar af Elisabeths Regeringstid, eller 1601, og lige ned til den nærværende Slægt, vedligeholdte denne Race sig i uafbrudt Rækkefølge. Det var en stadig og uafbrudt Linie af Fattige, som Kirkebøgerne stadfæste. Fra Slægt til Slægt staaer deres Begjering om Understøttelse af Communen optegnet. Der var aldrig nogen Lacune i deres Række; der fejlede aldrig nogen Arving i disse Familier; næret ved Lediggangens og den lovmæssige Fattigforsørgelses Brød florerede, formerede og mangfoldiggjorde disse Mennesker sig. Undertiden tvungne til at arbejde for den ugenlige Understøttelse, som de modtog, beholdt de dog aldrig Smag for Arbejde, eller tabte Smagen

for Brød, som de ikke arbejdede for. Disse Fattige betragtede denne Slags Understøttelse paa ingen Maade som en Bænere; de fordrede den som en Ret — som deres Fædrearv. De paaastod, at en Trediedel af Kir-
kens Ejendomme vare af velgjørende Individider bleven skjenket til Understøttelse af de Fattige, og at det som Reformationen uretsfærdigt havde berøvet dem, var ved Elisabeths vigtige Forordning retmæssig — og blot retmæssig — givet dem tilbage.

De, som indbilde sig, at alle Fattige alene for-
drede Understøttelse af Communen fordi Lovene hen-
vise dem dertil, befinde sig i en stor Bildfarelse. Der
var en Mængde, som vare arvelige Fattige, og efter
et Sagn, de omhyggelig opbevarede, fordrede de blot
driftigt deres Eget. De afledede deres Fordringer fra
de ældste Feudaltider, da Lehnsherren var ligesaa
pligtig til at underholde sine Livegne i Masse, som
den Livegne var forpligtet til at arbejde for Lehnsh-
herren. Disse Fattige vare virkelig, eller gjorde Paa-
stand paa at være de oprindelige Livegne, og at have
ligesaa megen Adkomst til Fattigunderstøttelse, som
Proprietairen til sin Jord. Af denne Marsag vare
disse Folk i de gamle katholske Tider — efterat de
havde undraget sig Livegensskabet ved at flygte bort
og holde sig borte fra deres Hundred*) i et Aar og
en Dag, opholdende sig i det Tidsrum i en befæstet
Stad — blandt de slittigste Oppartende ved Klostrenes
Porte, og da Klostrene bleve ophævede, vare de uden
Tvivl blandt de mest forvorne af disse Tyve, Land-
strygere og frække Kjeltringer, som efter Robin Hoods

*) En gammel Inddeling af England.

Maner foruroligede Landevejene og de ensomt liggende Gaarde i England, og fordrede deres Tribut paa en meget plump Maade. Det var af denne Klasse at Henrik den Ottende i sin Regering hængte sine 72,000, og, som man fortæller, uden tilsyneladende at formindste deres Antal synderligt.

At de vedbleve at formere og mangfoldiggjøre sig og at opfylde Jorden, overstrømmende alle Grændser, overvældende ved deres blotte Talrighed alle de strenge Love imod dem ved Pidskning, Bränden i Haanden, paa Banden eller paa Brystet, ved Hængning, og satte hele Landet i Skræk — Alt dette er tydeligt af selve den omtalte Lov af Elisabeth.

Iblandt disse arvelige Fattige, der, som vi have sagt, fandtes i Stockington, var der en Familie ved Navn Deg. Denne Familie havde aldrig undladt at begjere og nyde hvad den ansaae for sin gamle Arv. Det fremgaaer af Sogne-Protocollerne, at de til forskjellige Tider have drevet Skomager-, Skræder- og Skorstensfejersprofessionen; men siden Opfindelsen af Strømpevæverstolen, lagde En og Hver af dem sig efter Strømpevæverprofessionen. Dette var en Haandtering, som ikke udfordrede nogen stor Anstrengelse hverken af de legemlige eller aandelige Kræfter. At sidde ved en Væverstol og lade Armen gaae frem og tilbage var en Ting, som enten kunde drives til en yderlig Grad af Flittighed, eller ogsaa ene og alene tjene som en Undskyldning for Lediggang. En „doven Strømpevæver“ var der intet usædvanligt Mundheld, og Deggerne bleve altid henførte under denne Klasse. Intet kunde være mere fortrinligt egnet

end dette Haandværk til at bygge en Plau paa om Fattigunderstøttelse. Deggerne foregave aldrig, at de vare ganske og aldeles uden Arbejde, ellers vilde Communalbestyrelsen snart have sat dem til noget virkeligt Arbejde — en Ting, som de var særdeles bange for, da de havde en gammel Talemaade i Familien, „at strengt Arbejde var nok til at slaae en Mand ihjel.“ Deggerne vare derfor sjeldent arbejdslose, men de kunde dog ikke skaffe sig nok til Føde og Klæder. De havde kun lidt Arbejde, dersom Tiderne vare flemme, og dersom de vare gode, saa havde de store Familier, og sygelige Koner eller Born. Tiderne maatte derfor vare som de vilde, Deggerne vare altid trolige og heldige Ansøgere ved Sognets Fattigkasse. Ja, saaledes laa dette i Sagens Natur, at de tilfjødst ikke engang gjorde sig den Ufejlsighed selv at modtage Fattighjælpen, men sendte deres smaa Born efter den, og den blev skyldigst betalt. Blev nogen Communal-Embedsmand gjenstridig og vægrede sig ved at betale en Deg, saa blev han snart fremkaldt for en Dørlighed, og der forebragt saadanne Unisfyldninger om Sygdom, Mangel paa Arbejde og ussel Arbejds løn, at han sædvanligvis fik en skarp Trettesfattelse af den velvillige men altfor godtroende Dørligheds person, og fik Skyld for Haardhjertethed, som blev hængende ved ham.

Saaledes lode Fattigforstanderne Deggerne skjøtte sig selv, og deres Born, som regelmæssig bleve fødte op til at modtage Fattighjælpen til deres Forældre, bleve efterhaanden som de voksede til, utaalmodige efter at modtage den for sig selv. Oftermaal vare

følgelig meget tidlige i den begynte Familie, og der var en overflødig Mængde Exempler paa gifte Degger under tyve Aar, der gjorde Krav paa Fattigunderstøttelse, paa Grund af at være Fader til to Børn. Da saadant et Hastværks=Individ blev spurgt af en Embedsmand, der endnu var grøn i Tjenesten, „hvorfor han havde giftet sig førend han kunde ernære en Familie“, svarede han meget forundret, at han havde giftet sig for at leve af Fattigunderstøttelsen; at han aldrig havde været i Stand til at ernære sig ved sit Arbejde, eller nogenstunde ventede at kunne gjøre det; hans eneste Haab var derfor at gifte sig og blive Fader til to Børn, hvilken patriarchalske Værdighed han nu havde opnaaet, og begjærede sin „Løn.“

Saaledes havde Deggerne levet og blomstret i henved to hundrede Aar af deres Fædreearv „Communen“. Ja, vi have aldeles ingen Tvivl om, dersom det havde kunnet efterspores, at de vare i Besiddelse af en Ahnerække af Fattige, der var ligesaa lang som selve Sir Roger Rockvilles Stamtræ. I den yderste Trældoms Dage, have de upaatvivleligt ædt Dovenskabens Brød og krævet det som en Ret. De vare talrige, uforsynlige, pjaltede i Klæder og Benner af Olfuse og Drikkelag. Ligesom Sir Rogers Blod, var deres Blod bleven særegent gjennem en lang Bedvaren af de samme Omstændigheder. Det var bleven rent Fattigblod. Deggerne giftede sig, om just ikke altid med Degger, saa dog i samme Klasse. Ingen uden en Fattig vilde dremme om at gifte sig med en Deg. Deggerne vare derfor i Legemsbestaffenhed, i Sind, i Sædvaner og Tilbøjeligheder: Fattige. Men

en ren og ublandet Slægt af den Slags uddøer ikke som en aristokratisk Stereotyp. Den formerer og mangfoldiggjør sig. Jo ringere Stand, jo mere frugtbar, som man undertiden seer efter en stor, ja selv en national Maalestok. Deggerne truede derfor med at blive en meget mægtig Stamme i Stockingtons lavere Kredse; men heldigvis er der intet Onde, som jo har en god Side, der ikke sjelden raader Bod derpaa. Krigen, dette store Onde, rensede Byen fra Degger.

Hengiven til Lediggang, til Magelighed, til Penge, som let erhverves og ligesaa let forødes, hentorredes Deggerne hurtigt ved de hvervende Afdelinger under den sidste Krig. De unge Mænd lode sig hverve og marcherede bort; de unge Kvinder giftede sig med Soldater, som Tid efter anden vare indquarterede i Byen og droge bort med dem. Der var paa Grund heraf ingen flere af de engang saa talrige Degger tilbage undtagen nogle faa gamle Menneker, hvem Døden var sikker paa inden lang Tid at trække afsted med i sit Liniregiment, der aldrig faaer Ende. Fattigforstandere, Dyrigheds personer og Fabrikherrer frydede sig ved denne uventede Befrielse fra den gamle degsffe Familie.

Men en kold, klar Vinteraften, da Østenvinden fløjtede sin skarpe, hvisslende Sang i de nøgne, bladløse Hækker, og trængte med sine magre Fingre i Forbigaaende ind i Siderne paa vel paaklædte Mand som en fortrinlig Spas, hørte Mr. Spires, en stor Fabrikant i Stockington, i sin Gig omtrent syv Mil fra Byen forbi en fattig Kone med et kraftigt Barn paa

Ryssen. Den store, rødmissede Mand i sine bedste Aar og i en rig Reissendes vide Kappe og tykke uldne Handsker kastede et Blik paa den stakkels Skabning, der mojsommelig vandrede fremad, og ventede en ynkelig Opfordring til hans Medlidenhed, og tænkte paa at han var nødt til at trække en Handske af og putte den i Lommen for at finde en Kobbermynt; men til hans Overraskelse skete der ingen Begjering, han fik blot et dybt Nik og et Glimt af et Ansigt med et Udtryk af særdeles Erbarhed og overordenlig Træthed.

Spires var en Mand med varme Følelser; han saae alvorligt paa Konen, og syntes at han endnu aldrig i sit Liv havde seet et saadant Billede af Træthed. Han lod holde og sagde: „De synes at være meget træt, min gode Kone?“

„Forfærdelig træt, Herre.“

„Dg skal De gaae langt i Aften?“

„Til Store Stockington, Herre, hvis Gud giver mig Kræfter.“

„Til Stockington“, raabte Spires. „De er jo næsten i Færd med at segne. De vil aldrig naae dertil. De havde bedre i at gjøre Holdt i den næste Landsby.“

„Ach ja, Herre, det er let at gjøre Holdt for dem, som have Penge.“

„Dg De har ingen, eh?“

„Saa sandt Gud lever, Herre, jeg har en Serpence og det er det Hele.“

Mr. Spires pattede sin Haand i Lommen og i det næste Djebluk rakte han hende en halv Krone. „Vent lidt, stakkels Ting — gjer Dem det mageligt — det er ikke

til at tænke paa at naae Stockington. Men hi lidt —
 boer Deres Venner i Stockington — hvem er De?"

„En stakkels Soldaterente, Herre. Og gid Gud
 den Almægtige velsigne Dem!“ sagde den stakkels Kone,
 idet hun tog Pengene, og Taarerne stode i hendes
 store brune Djne, da hun hilsende meget dybt.

„En Soldats Enke“, sagde Mr. Spires. Hun
 havde rørt ved den vmmeste Streng i Fabrikherrens
 Hjerte; thi han var en meget loyal Mand og en
 lidenskabelig Forsægter af sit Fædrelands Vre i Kri-
 gen. „Saa ung“, sagde han, „hvorledes mistede
 De Deres Mand?“

„Han faldt, Herre“, sagde den stakkels Kone; men
 hun kunde ikke faae mere frem; hun greb pludselig
 en Flig af sin graa Kjole, bedækkede sit Ansigt med
 den, og hensank i et lidenskabeligt Udbrud af Sorg.

Fabrikherren ligesom følte, at han havde bibragt
 Konen et Slag ved sit hensigtsløse Spørgsmaal; han
 sad og iagttog hende et Djeblif i Tausked, og sagde
 derpaa: „Kom, stig ind i Giggen, min stakkels Kone;
 kom, jeg maa see at bringe Dem til Stockington.“

Den stakkels Kone torrede sine Taarer, og kom
 med Besværlighed op i Giggen, og udtrykte sin Tak-
 nemmelighed paa en meget rørende og beskeden Maade.
 Spires knappede Læderet over hende, og idet han fastede
 et Blik paa Barnet, sagde han i en munter
 Tone for at trøste hende: „Ej, men det er ogsaa en
 smuk trivelig Krabat. Jeg undrer mig ikke over at
 De er træt ved at bære saadan en Byrde.“

Den fattige Kone trykkede sit kraftige Barn, der
 tilsyneladende var to Aar gammelt, til sit Hjerte, som

om hun folte, at det var en stor Betsignelse og ingen Byrde. Giggan kjorte rask affted.

Mr. Spires begyndte Samtalen paany. „Saa De er fra Stockington?“

„Nej, Sir, min Mand var derfra.“

„Saa; hvad var hans Navn?“

„John Deg, Sir.“

„Deg?“ sagde Mr. Spires. „Sagde De Deg?“

„Ja, Sir.“

Fabrikherren syntes at trække sig helt tilbage i sit Hjørne af Giggan, kastede endnu et Blik paa hende, og blev taus. Den fattige Kone blev noget forundret ved hans Bevægelse og Blik, og var ogsaa taus.

Efter et Ophold sagde Mr. Spires igjen: „Og haaber De at finde Benner i Stockington? Harde De ingen, hvor De kom fra?“

„Nej, Sir, ingen i den vide Verden!“ sagde den fattige Kone, og hendes Tølelser syntes paany at vilde overvalde hende. Omfider lagde hun til: „Jeg tjente hos Poole i Dorsetshire, Sir, da jeg blev gift; blot min Moder levede, og medens jeg var borte med min Mand, døde hun. Da — da de Nyheder kom udenlands fra — at — da var jeg en Enke, Sir, saa vendte jeg tilbage til mit Fødested, og Fattigcommissionen sagde, at jeg maatte tage til min Mand's Sogn, for at hverken jeg eller Barnet skulde falde til Byrde.“

„De had om Hjælp af dem?“

„Nej, paa ingen Maade! Gud veed at jeg ikke gjorde det. Min Familie har aldrig bedt Sognet om

en Penny. De vilde for omkomme, og det Samme vilde jeg, Sir; men man sagde, at jeg maatte gjøre det, og jeg havde bedre af at gaae til min Mand's Sogn strax — og de tilbode mig Penge for at gaae.“

„Dg De modt g dem naturligtvis?“

„Nej, Sir; jeg havde lidt Penge, som jeg havde tjent ved at vadse og stryge, og jeg folgte de fleste af mine Ting, da jeg ikke kunde fore dem med, og tog afsted. Jeg skyndte mig, Sir; mit Hjerte var nær ved at bryde ved en saadan Behandling af Sognet, og jeg tænkte, at jeg vilde faae det bedre blandt min Mand's Venner — og det vilde ogsaa mit Barn, hvis Noget skulde tilstode mig.“

Mr. Spires saae i Taushed paa Konen. „Fortalte Deres Mand Dem Noget om sine Venner? Hvad for en Slags Mand var han?“

„D, han var snarere en munter ung Knos, Sir; men han var ikke slem mod mig. Han sagde altid, at hans Venner vare vel farne i Stockington.“

„Han dode!“ sagde Fabrikherren, med et stift Blik og som om han slyngede Ordene fra sit Hjerte i et stort Udbrud af Forbauselse.

Den fattige Kone saae igjen paa ham med et forundret Blik. Fabrikherren sløjtede ved sig selv, og idet han gav sin Hest et let Slag med Pidsken, kjørte han hurtigere til endnu. Matten var nærved at falde paa; det var bidende koldt; en graa Taage havde sig fra Bloden, da de kuldrede over den gamle Bro, og høje Fabrikstorstene og sorte, røgede Huse lode sig see gjennem Dæmringen. De vare i Stockington.

Da de sagtnede Kjørselen op ad en Høj ved

Indgangen til Byen, aabnede Mr. Spires atter Munden: „Det vilde gjøre mig meget ondt, hvis jeg skulde faare Deres Følelser, Mrs. Deg“, sagde han; „men jeg nærer Frygt for at De er kommet til dette Sted med urigtige Forventninger. Jeg er bange for at Deres Mand ikke har givet Dem den sandfærdigste Efterretning om sin Familie her.“

„O, Sir! hvad — hvad er det?“ udraabte den stakkels Kone; „fortæl mig det i Guds Navn!“

„Nu, ikke Andet end dette“, sagde Fabrikherren, „at der er meget faa Degger her tilbage. De ere gamle og under Fattigvæsenet, og kunne ikke gjøre Noget for Dem.“

Den stakkels Kone udstødte et dybt Suk og taug.

„Men vær ikke modfalden“, sagde Mr. Spires. Han vilde ikke fortælle hende hvilken Fattigfamilie det egentlig var; thi han saae, at det var en meget fint-solende Kone, og han tænkte, at hun tidsnok vilde faae det at vide. Han følte at hendes Mand af Forsængelighed havde givet hende en falsk Efterretning om sine Slagtinge; og han var virkelig bekymret for hende. „Vær ikke modfalden“, vedblev han, „De kan vadse og stryge, siger De; De er ung og stærk; disse to ere Deres Venner. Stol paa dem, og de vil være bedre Venner for Dem, end nogen Anden.“

Den stakkels Kone var taus, hun bojede sit Hoved ned mod hendes slumrende Barn, og græd ved sig selv; og saaledes hørte de videre, gennem mange lange og snævre Gader, med Boutikker, hvorfra Gasbelysningen blinkede, men med faa Mennesker paa Gaderne, og disse skyndte sig rystende afsted, saa

bidende var Kulden. Endelig holdt de foran en stor Port. Fabrikherren ringede paa en Klokke, som han kunde naae fra Gigen, og Porten blev øjeblikkelig aabnet, og de hørte ind i en rummelig Gaard med et stort, smukt Hus, foran hvilket der brændte en stinnende Lygte, paa den ene Side, og høje Bakhuse paa den anden.

„Blis denne stakkels Kone med hendes Barn ind til Mrs. Craddock's, James“, sagde Mr. Spires, „og siig til Mrs. Craddock, at hun skal modtage dem saa godt som muligt; og dersom De i Morgen vil komme til mig paa Contoiret“, tilsejede han, idet han henvendte sig til den stakkels Kone, „saa kan jeg maaske være til nogen Nytte for Dem.“

Den stakkels Kone udbrod i hjertelige Taksigelser, og forsvandt snart, idet hun fulgte den gamle Tjener humpende over Stenbroen med sin levende Byrde, næsten saa stiv som en Sten af Træthed og den kolde Kjøretour.

Vi ville ikke altså smaaligt forfølge vor Fortælling. Mrs. Deg blev besjæftiget med at vadse og holde Mr. Spires' Linned i Orden, og den Maade, hvorpaa hun udførte dette, skaffede hende Ubefalinger til alle hans Venner. Mrs. Deg var saaledes snart i fuld Virksomhed. Hun havde lejet en net Bopæl i en Gaard tæt ved Engene udenfor Byen, og paa disse Enge kunde man see hende udsprede Linnedet paa Græsset for at blege det, ledsaget af hendes raske lille Dreng. I den samme Gaard boede en Skomager, som havde to eller tre Born omtrent i samme Alder, som Mrs. Degs Barn. Bornene bleve efterhaanden Legefammerater. Man kunde siige, at lille

Simon havde frit Indpas i Skomagerens Hus, og han blev desuden draget derhen af Skomagerens Tugle og af hans Fløjte, paa hvilken han ofte spillede, naar Arbejdet var endt.

Mrs. Deg fattede stort Benskab for denne Skomager, og han og hans Kone, et stille, godlidende Fruentimmer var næsten hele den Dmgang, hun søgte. Hun havde fundet sin Mands Forældre, men de vare ikke af den Slags Folk, hun skjottede om. De vare gamle og svage; men de vare af den ægte Fattigrace, som Mrs. Deg havde lært at skye og ringeagte. De betragtede hende, som en anden Slags Fattigforsorgelse, og paaastod at hun skulde komme og leve med dem, og hjælpe til at underholde dem ved sin Fortjeneste. Men Mrs. Deg vilde hellere have seet hendes lille Dreng død, end blive fortrolig med disse gamle Menneffers Anskuelse og Baner. Hun gjorde sig megen Umage for ikke at foragte dem, og hun foreslog at tilstaae dem saa meget, som der var tilstrækkeligt til at ernære dem, paa det Vilkaar, at de ikke længere modtog nogen videre Understøttelse af Fattigvæsenet. Det vilde være en lang og sorgelig Historie at opregne alle de Bauskeligheder, Plagerier og idelige Beklagelser, ja selv bitre Beskyldninger, som hun blev overvældet med af disse Slægtninge, som hun aldrig kunde tilfredsstille; men hun ansaae det, som et af hendes Kors i Livet, og bar det taalmodigt, bestandigt passende paa at de aldrig led nogen virkelig Mangel, saalænge de levede, hvilket var ikke saa Nar; men hun vilde aldrig tillade, at hendes lille Simon maatte være alene med dem.

Nabo Skomager var en kraftig Støtte for hende imod disse gamle Menneffers og flere af de gamle Deggers graadige Begjeringer, og desuden mod en Klasse af ubelejlige Besøgere, nemlig Friere, som i Mrs. Deg, der var en vakker og smuk ung Kone med en blomstrende Forretning og et net og snart veludstyret Hus, saae en meget ønskværdig Erobring. Men Mrs. Deg havde besluttet aldrig at gifte sig igjen, men blot at leve for sin Son, og hun holdt sit Forsæt med Fasthed og Mildhed.

Skomageren gjorde ofte Udflugter i Byens udstrakte Enge for at samle Korsurter og Kamper til sine Kanariesugle og Bogfinker, og lille Simon var glad over at følge med tilligemed hans egne Børn. Der plejede Skomageren William Watson at vise Børnene Blomsternes Skjønhed, Insecterne og andre Naturgjenstande; og medens han sad paa en Sten og læste i et lille gammelt Digterværk, som han ofte plejede at gjøre, laae Børnene i Græsset og morede sig med mangfoldige Lege.

Birkningen af disse Spadseretoure og Skomagerens Samtaler paa lille Simon var saa stor, at den aldrig udslettedes hos ham i hans hele Liv, og ledede snart til at forbause Skomageren ved hans særegne Opførsel. Han yttrede den mest levende Uro, naar de traadte paa Blomsterne i Græsset; han kunde briste i Taarer, naar de vedblev dermed; og naar man spurgte ham, hvorfor han græd, svarede han, at de vare saa smukke, og at de maatte glæde dem ved Solskinnet og vilde være meget ulykkelige om de skulde døe. Skomageren var meget overrasket, men sejede

fig efter Drengens Indbildninger. En Dag tænkte han paa at forbause ham, og da de vare komne ud paa Engene, fremtog han en Bue og Pil, og skjød Pilen højt op i Luften. Han ventede at see ham henrykt af Glæde, hans egne Børn klappede jublende i Hænderne, men Simon stod taus og som om han var lynslagen. „Skal jeg sende en anden op?“ spurgte Skomageren.

„Nej, nej“, raabte Barnet bonfaldende. „Du siger, at Gud boer deroppe, og han kan ikke lide det.“

Skomageren lo, men strax derpaa sagde han, som ved sig selv: „der er for megen Indbildningskraft her. Der vil blive en Digter af ham, dersom vi ikke passe paa.“

Skomageren tilbød sig at lære Simon at læse, og at gjøre hans Sind solidt, som han kaldte det, ved Arithmetik og derpaa at lære ham at arbejde ved sin Profession. Hans Moder var meget glad derover, og tænkte at Skomageriet vilde være en god Haandtering for hendes Son, og at hun altid kunde have ham i Nærheden af sig, naar han var hos Mr. Watson. Han var nu voret op til en stor Knos, var særdeles stærk og med et frit og dristigt Væsen. Især kom han i Harniss ved enhver Undertrykkelse af de Stærke mod de Svage, og paadrog sig ikke sjelden Ubehageligheder ved sit Kammeratskab med de Forurettede ved saadanne Lejligheder blandt Drengene i Nabolaget.

Han var nu omtrent tolv Aar gammel, da han en Dag, idet han gik med en Kury Linned paa Hovedet til Mr. Spires fra sin Moder, blev bemærket af Mr. Spires selv fra hans Contoirvindue. Den store Krig rasede; der var megen Glendighed i Fabrikdistricterne, og Arbejderne ledede Nød og vare forbit-

trede paa deres Herrer. Mr. Spires, som en Erke-
tory og Understøtter af Krigen, var især i slet Ry-
hos Arbejderne, som lode voldsomme Trudsler falde
imod ham. Paa Grund heraf var hans Hus noje
bevogtet, og ved Indgangen til Gaarden, lige inden-
for Borten, var der lænket en stor glubst Hund, hvis
Lænke tillod den at nærme sig nær nok for at for-
skrække enhver Fremmed, dog uden at kunne naae dem.
Hunden kjendte de Folk, som kom regelmæssig, og
synes ikke at bryde sig om dem, men ved Indtræ-
delsen af en Fremmed, rejste den sig, goede voldsomt
og foer frem saa langt Lænken rækkede. Dette til-
drog sig altid Portnerens Opmærksomhed, naar han
han ikke var ved sit Kighul og Saa vovede at gaae
længere frem, forend han kom.

Simon Deg med Kurven med det rene Linned
paa Hovedet kom gaaende, da Hunden foer frem,
goede højt, og stod lige over for ham i saa Fods
Afstand. Drengen, der først blev en god Del for-
skrækket, støttede sig med Ryggen til Væggen; men
da han ved et Djekast opdagede, at Hunden var ved
Enden af Lænken, syntes han at fornøje sig over
Stillingen og stod smilende ved det glubende Dyr,
og løftende Kurven med begge Hænder af Hovedet,
nikkede han til ham, som om han vilde sige: „Godt,
gamle Dreng, du kunde have Lyst til at æde mig, hvad?“

Mr. Spires, som sad ved sine Bøger narved
Contoirvinduet, blev overrasket ved Drengens kjeffe
og flinke Dpførsel, sagde til en Skriver: „Hvad er
det for en Dreng?“

„Det er Jenny Degs“, var Svaret.

„Ah, den Dreng! Hillemand! hvor Drengene dog vore! Hvad for Noget, det er det Barn, som Jenny Deg havde med sig, da hun kom til Stockington? og hvilken stærk, smuk Dreng af godt Udseende er han nu ikke!“

Da Drengen kom tilbage, kaldte Mr. Spires ham til Contoirdøren, og gjorde ham nogle Spørgsmaal med Hensyn til hvad han bestilte og lærte og saa videre. Simon tog sin Hue af med megen Ordbodighed, og svarede paa en saa klar og beskedent Maade, og med en Stemme der havde saa megen Følelse og naturlig Velklang i sig, at den værdige Fabrikherre blev meget indtaget af ham.

„Det er ingen Deg“, sagde han, da han igjen traadte ind i Contoiret, „ikke en Stump af En. Han er ganske en Goodrick, eller hvad hans Moders Navn nu er, hver Tomme af ham.“

Følgen af denne Sammenkomst var, at Simon Deg meget snart efter fik Sæde paa en Stol i Mr. Spires' Contoir, hvor han blev til han var to og tyve Aar. Mr. Spires havde ikke nogen Søn, men blot en eneste Datter, og saa store vare Simon Degs Talenter, Iver for Forretningerne og naturlige Begavethed, Iver for Forretningerne og naturlige Begavethed, at Mr. Spires i denne Alder gav ham en Andel i Affairerne. Han var nu selv bleven mindre oplagt til Virksomhed, end han tidligere havde været, og satte den mest ubetingede Tillid til Simons Domme-kraft og virksomme Bestyrelse. Dog kunde der ikke være to Mænd, som vare hinanden mere ulige udenfor Handelens Omraade. Mr. Spires var en Erkutory af den ægte gamle Skole. Han var for Kirke og

Korger og for at Tingene skulde blive, som de altid havde været. Simon paa den anden Side havde frifindede og reformerende Anskuelser. Han var for Folkets Uddannelse og deres Adkomst til mange Privilegier. Mr. Spires var derfor afholdt af de mest Formuende der i Byen, og ilde lidt af Folket. Simons Anseelse var netop i den modsatte Retning. Men dette forstyrrede ikke deres Venskab; der udfordredes en anden forstyrrende Aarsag -- og den kom.

Simon Deg og Mr. Spires' Datter fattede Tilbøjelighed for hinanden, og da Faderen havde anseet Simon værdig til at blive Deltager i Forretningerne, faldt det ingen af de unge Folk ind, at han vilde have Noget imod en Forbindelse af en mere huslig Slags. Men her toge de særdeles fejl. Ikke saasnart var der faldet et Bink om et saadant Forslag, før Mr. Spires brød ud med den samme Voldsomhed, som Bindene af Ulysses' Sæl: „Hvad! en Deg tragte efter den umaadelig rige Spires' eneste Arvings Haand!“

Tanken alene paadrog næsten den hovmodige Fabrikherre et Anfald af Apoplexi. Aanderne af et Tusinde Fattige fremstillede sig for ham, og han blev sort i Ansigtet. Det var blot ved en hurtig og dristig Anvendelse af Igler og Aareladning, at den rige Mand's Liv blev reddet. Men der var en Ende paa alt videre Venskab mellem ham og den forbyrne Simon. Han paastod, at denne skulde drage sig ud af Forretningerne, og det skete. Simon, som ogsaa folte sin Værdighed dybt saaret, thi Værdighed besad han, skjøndt den Sidste af en lang Rinde Fattige — hans egen Værdighed, ikke hans Forfædres — tog taak,

dog ikke uarbejdsdig, sin Andel — en god rund Sum og traadte ind i et andet Firma.

I adskillige Aar syntes der at være Strid og Bitterhed mellem de forrige Benner; dog viste det sig ikke paa nogen anden Maade end ved en omhyggelig Undviggen af hinanden. Fastlandskrigen var ophørt; Banskelighederne i Fabrikdistricterne forogedes overordentlig. Der kom besværlige Tider og voldsomme politiske Tvistigheder. Store Stockington var sonderslidt af stridende Partier. Paa den ene Side stod Mr. Spires forrest, paa den anden havde Simon Deg sig ojetsynligt. Simon var bleven rig og overmaade populair. Han var ved alle Lejligheder Folkets Talsmand. Han sagde, at han var udgaaet af det, og var En af Folket. Han havde kjøbt et meget vidtloftigt Stykke Land ved den ene Kant af Byen, og da han selv satte stor Pris paa Landlivet og paa Blomster, saa havde han delt dette i Haver, bygget smaa Boliger i dem og udlejet dem til sine Arbejdere. I sin Fabrik havde han indført Orden, Renlighed og Ventilation. Han havde indrettet en Aften-skole for Børnene, med et Læse- og Conversationsværelse for Arbejderne, og han opmuntrede dem til at bringe deres Familier med, og nyde Godt af Musik, Bøger og Forelæsninger. Som Folge heraf var han Folkets Afgud, og en Rædsel for den gamle Skole af Fabrikherrer.

„Jeg har oplakket en net Paddehat og Demagog“, sagde Mr. Spires ofte til sin Kone og Datter, som blot sukke og taug.

Derpaa kom der en rasende Balgkamp. Byen lignede i en fjorten Dages Tid mere den værste Krog

af Tartarus end en christen Flække. Drukkenfab, Klammeri, den Ene udforskende eller bestikkende den Anden, alle Slags Bold og Misbrug regerede og rasede indtil alle Stockingtoners Blod var i en brændende Hede. Midt i det almindelige Røre saae man overalt, stillet paa de modsatte Sider, Mr. Spires, nu gammel og umaadelig corpulent, og Simon Deg, virksom, let, ivrig og populair over alle Grændser. Men ihvor populair han end var, sejrede dog det andet, Stoktory Partiet. Folket var opirret til Raseri, og da den heldige Candidats „chairing“ begyndte, skete der et voldsomt Angreb af det slagne Parti paa Processionen. Stolen blev revet ned, og det nye Parlamentsmedlem, glad ved at undslippe til et Bertshus, saae sine Benner uden Barmhertighed angrebne af Folkemassen. Der var en frygtelig Hagl af Stokke, Teglsten, Brosten og raadne Eg. Midt under alt dette, saae Simon Deg og en Del af hans Benner, som stode i de overste Vinduer af et Hotel, at Mr. Spires blev revet omkuld og traadt paa af Mængden. I et Djeblif, og førend hans Benner savnede ham, saae man Simon, skuppende sig frem i den rasende Masse, banende sig Vej med en overraskende Kraft, og gesticulerende, og uden Tvivl skrigende voldsomt til Tumultuanterne, skjøndt hans Stemme tabte sig i Allarmen. I det næste Secund blev hans Hat slaaet af, og han selv syntes i megen Fare; men et Djeblif efter var der Pause, og en Gruppe Mennesker bare En ud af den rasende Hob ind i et nærliggende Bertshus. Det var Simon Deg, der hjalp til at redde hans gamle Ben og Belgjører, Mr. Spires.

Mr. Spires var dygtig forslaaet og meget forstyrret og ude af sig selv ved sit Fald. Hans Klæder vare en Masse af Snavs, og hans Ansigt blødte stærkt; men da han havde faaet en god Slurk Vand, og hans Ansigt var bleven vadsket, og han havde faaet Tid til at komme til sig selv, fandt man, at han ikke havde lidt nogen væsenlig Skade.

„De havde nær gjort det af med mig“, sagde han.

„Ja, og hvem reddede Dem?“ spurgte en Herre.

„Ja, hvem var det? hvem var det?“ spurgte den virkelig varmtfolende Fabrikherre; „lad mig faae det at vide? Jeg skylder ham mit Liv.“

„Der er han!“ sagde flere Herrer, idet de i samme Djeblig skode Simon Deg frem.

„Hvad, Simon!“ sagde Mr. Spires studsende.

„Hvad er det dig, min Dreng?“ Han gjorde det, som var mere, han udstrakte sin Haand; den unge Mand greb den hurtigt, og de To stode tause, og med en dybt følt Bevægelse, som lod alt det Forbigangne synke i Forglemmelse og aabnede Fremtiden for en Forening, der var mere ubrodelig end den, der grundes paa Højagtelse alene.

En Uge efter var Simon Deg Mr. Spires' Svigersøn. Skjondt Mr. Spires havde miskjendt Simon, og Simon havde understøttet Oppositionen imod sin gamle Ven, overensstemmende med samvittighedsfulde Grundfæininger, havde Fabrikherrens Kone og Datter altid forstaaet ham, og hemmelig seet fremad mod en Dag, der vilde føre til Gjenkjendelse og Gjenforening.

Simon Deg var nu den rigeste Mand i Stockington. Hans Moder levede endnu for at glæde sig over hans

Held. Hun havde været hans fortræffelige og kloge Husholderke, og hun vedblev fremdeles at beholde denne Stilling.

Fem og tyve Aar efter, da den værdige gamle Spires var død og Simon Deg selv havde to vorne Sønner, da han fem Gange havde været Mayor i Stockington, og havde erholdt Ridderværdigheden ved Overrækkelsen af en loyal Adresse, levede hans Moder endnu for at see det, og Skomageren William Watson forestillede en Slags Ordonnans i Sir Simons Hoved-Manufactur. Han boede i Portnerboligen og gif omkring og saae efter om Alt var i Orden og gif i den Gang, som det fulde.

Det var forbausende, hvorledes det meget plebejiske Navn Simon Deg under Heraldikernes Hænder nu forandrede sig til det virkelig aristokratiske Sir Simon Degge. De havde, til Trods for hans egen Samvittighedsfuldhed, forfulgt hans Slægtningses Spor i en Sidelinie til en Baronet af det samme Navn i Grevskabet Suffolk, og havde skaffet ham et Vaadenskjold, der virkelig var til at forbauses over.

Det var nogle Aar førend Alt dette, at Sir Roger Rockville havde draget sit sidste Suk. Hans Titel og Formue vare blevne Gjenstand for Ketsstridigheder. Hidrørende fra at to Generationer vare gaaede hen uden noget andet Afkom af den Rockvilleske Familie end den eneste Son og Arving, vare Fordringerne, endskjondt talrige, dog saa blandede med tvivlsomme Omstændigheder, og saa lige afvejede imod hinanden, at de Ketskyndige rejste Haarkløverier og Vanskeligheder nok for at holde Sagen svævende for Retten indtil de ikke

alene havde fortæret alle rede Penge og Jordebogen, men gjort valdige Indgreb i selve Godset. For at redde Resten kom de stridende Partier til et Forlig. En nærboende Squire, hvis Bedstefader havde ægtet en Rockville, fik Tilladelse til at beholde Titelen, paa Bilskaar, at de Dvrige satte sig i Besiddelse af Resterne af Godset. Rockville Skove og Jordegods bleve avtererede til Salg!

Det var i dette Tidspunkt, at den gamle William Watson erindrede Sir Simon Degge om en Samtale i den store Lystskov ved Rockville, som de havde holdt i den Tid, da Sir Roger Rockville bestræbte sig for at holde Folk derfra. „Hvilken guddommelig Fornøjelse kunde denne Mand nyde“, sagde Simon Deg til sin ydmyge Ven, „dersom han havde Hjerte til at unde Andre den.“

„Men vi snakke uden at have Godset“, sagde William Watson, „hvad vilde vi vel gjøre, dersom vi havde det?“

Sir Simon var taus et Øjeblik; derpaa bemærkede han, at der var sund Philosophi i William Watsons Bemærkning. Han sagde Intet mere, men gik bort, og forkyndte næste Dag for den forundrede gamle Mand, at han havde kjøbt Skovene og hele det gamle Gods Rockville!

Sir Simon Degge, den Sidste af en lang Linie af Fattige var bleven Ejer af det herlige Gods, der havde tilhørt Sir Roger Rockville af Rockville, den Sidste af en lang Linie af Aristokrater!

Den følgende Sommer, da Høet laae i vellugtende Bunker paa de store Enge ved Rockville og paa

de smaa Der i Floden, holdt Sir Simon Degge, Baron af Rockville — thi saaledes var hans Titel nu — en stor Fest i Anledning af at han havde opflaaet sin Bopæl paa Rockville-Hall, herester Deggernes Familiefæde. Huset og Haven vare begge satte i Stand paa den mest fuldkomne Maade. Sir Simon havde i mange Aar gjort store Indkjøb af Konstens og Literaturens Bærker, Malerier, Statuer, Bøger og Antiquiteter, herunder indbefattet sjeldne Vaaben og kostbare Arbejder i Guld og Ibenholt.

Først og fornemmelig gav han et stort Gjæstebud for sine rige Venner, og ingen Mand, som ejer halvanden Million, savner dem, og det i Overflodighed. Dernæst gav han et kraftigt Middagsmaaltid til alle sine Lejere, lige fra den rige Forpagter af fem hundrede Acres til Lejeren af et lille Hus. Ved denne Lejlighed sagde han: „Jagt er Gjenstanden for megen Vindsyge og forvolder Landet stor Fortræd. Det var min Forgængers Udelæggelse, lad os vogte os for, at det ikke bliver vor. Lad Enhver fælde Bildtet paa det Stykke Jord, som han har i Forpagtning, da vil han ikke aldeles udelægge det, ikke heller lade det blive for overflodigt. Jeg har selv Lyst til at jage, men jeg stoler paa, at jeg vil finde tilstrækkelig Jagt, i mine egne Marker og Skove — dersom jeg en Gang imellem skulde forfølge Bildtet over mine Lejeres Marker, da skal det ikke være for at fordærve Forstegroden af deres Sæd, og jeg vil stedse betragte denne Nydelse som en Gunst.“

Vi behøve ikke at tilføje, at denne Tale blev modtaget med stormende Bisfald. For det Tredie og

Sidste gav han et stort Gilde for alle sine Arbejdere baade i Byen og paa Landet. Hans Hus og hans Have bleve aabnede for at hele det samlede Selskab kunde bese dem. Den fornejede Mængde beundrede særdeles Malerierne og de smukke Have. Paa Sletten, der laa imellem den store Lund og Slottet, var oprejst et magtigt Telt, eller snarere opslaaet en uhyre Sejldugs-Telthimmel, aaben til alle fire Sider, under hvilken der blev givet et ypperligt Festmaal; Militairmusikken fra Stockington spillede imidlertid hele Tiden. Her holdt Sir Simon en Tale, der blev modtaget med ligesaa meget Bisald, som den hos Forpagterne.

Den gik ud paa, at alle de gamle Rettigheder til at spadserere i Skoven, og at mede og sejle paa Floden, bleve givne tilbage. Kroen var allerede gjenopbygget i en smuk Stil fra Elisabeths Tid, og større end før, og for at forebygge, at den nogensinde skulde blive et Tempel for Umaadelighed, havde han gjort sin gamle Ven og Belgjører William Watson til Bert der, som han haabede for endnu mange Aar. William Watson skulde bevare Kroen fra Udsejler, og Lundene og Flodbredderne beskytte sig selv for Overlast.

Langvarigt og lydeligt var det Bisald, som denne Meddelelse foraarsagede. De Unge ilede ud paa Gronsværen til Dands, og om Aftenen, efter en fortræffelig The, sejlede hele Selskabet til Stockington i Baade og Barker, der vare pyntede med Grene og Blomster, affyngende en Sang, som William Watson havde forfattet i denne Anledning, kaldet: „Hil være Sir Simon, den Sidste og Første af sin Linie!“

Aar ere rullede hen. Lundene og Flodbredderne

og Derne ved Rockville blive stadigt meget besøgte, men man veed ikke at de nogenstinde ere stete Overlast; Bildthye kjender man ikke der, af fire Aarsager: Først, fordi Ingen kunde lide at forulempe den gode Sir Simon; for det Andet: Bildiet er ikke meget talrigt der; for det Tredie, der er ingen Spas ved at dræbe det, hvor der ingen Modstand er; og for det Fjerde, det er langt mere oversflødigt paa andre Gjeres Besiddelser, og det er Spas at dræbe det der, hvor det bliver stinsygt bevogtet, og der er Udfigt til at tumle sig med Betjentene.

Dg med hvilke forskjellige Toelser seer den gode Sir Simon ned fra sin høje Borg over sine Enges fyrstelige Udstrækning, og over den glindsende Flod, og over de prægtige Skove, henimod hvilke Store Stockington stedse mere og mere udstrækker sine røde Murstens Mure, sine røde Tagstens Tage og sine høje, rogspyende Skorstene. Der seer han ingen Op- holdssteder for myldrende Hjender mod sig eller nogen Anden. Ingen Lykkeriddere eller misundelige Modstandere, men et stort Samfund af menneskelige Bæfener, alle arbejdende for deres Familiers og deres Fædrelands Bedste. Alle skride de frem, Nogle hurtigere, Andre langsommere, til en bedre Opdragelse, en bedre selskabelig Stilling, en større Modtagelighed for Industriens og Handelsens Grundsætninger, og en klarere Erkjendelse af deres Rettigheder og deres Pligter, og en levende Tro paa Menneskehedens højere Formaal.

Idet han betragter dette interessante Skuespil fra sit fjerne og rolige Hjem, seer Sir Simon hvilke

Betsignelser der flyde — og hvor dybt han føler dem ved sig selv — af et frit Omlob, ikke blot i Handelen, men i alle menneskelige Forbindelser. Hvorledes dette retter de moralske og physiske Bilsfarelser ved urigtige Systemer og indgroede Fordomme, og han pønser paa Planer af ikke sædvanlig Skjønhed og Belgjørenhed for alligevel at naae sin elskede By ved dem. Han seer Læseværelser og Opdragelsesanstalter, Midler til gavnlig Renselse for Sundheden og kostelig Udspredelse, hvorved Bade, Badstuehuse og luftige Boliger spille en stor Rolle, medens offentlige Spadseregange udstrække sig trint om den store industrielle Bistade, indesluttende Skov, Høje, Enge og Flod i en Omkreds af mange Mil*). Der levede og arbejdede han, der leve og arbejde hans Sonner, og der stoler han paa, at hans Familie vil vedblive at leve og arbejde gjennem alle fremtidige Slægter, aldrig trækkende sig tilbage til Rigdommens uheldbringende Slovhed, men hjælpende til at udbrede dens virksomme og til Alt sig udstrækkende Belgjærninger.

Længe leve den gode Sir Simon for at arbejde paa at virkeliggjøre disse Planer. Men allerede kan man læse i en grøn Krog af Nockvilles

*) Med Hensyn til Slutningen af denne Fortælling, da turde det maasse ikke være uinteressant at gjøre opmærksom paa, at en Mr. Salt har realiseret ikke lidet af det, som Dickens her digterisk fremstiller, i sine storartede Fabrik-anlæg og ved Opførelsen af en hel ny By. For dem, som ikke kjende eller have læst Noget om samme, maae vi henvise til en Artikel i Household words Vol. 18. p. 158—161, hvilken findes oversat i „Samleren Nr. 7“ (Tillægsblad til „Lolland-Posten“.)

smukke Kirkegaard denne Indskrift paa en stor Mar-
 morsten: „Helliget til Mindet om Jane Deg, Moder
 til Sir Simon Degge, Baron til Rockville. Denne
 Sten er oprejst til Ære for den bedste blandt Mødre
 af den taknemmeligste blandt Sønner.“

En australisk Landmands Historie.

J størst mulige Hast skyndte jeg mig med at modtage Mr. Gumscrews Betingelser uden videre Debat, for at komme ud af en Colonialstad, hvor Livet altfor meget lignede det, jeg var sejlet 1800 Mil for at blive qvit. Kost og Logis for mig selv og min Hest for at udføre det lette Arbejde ved en Farm (Forpagtergaard) i et Aar uden Lon. Paa disse Vilkaar op slog jeg min Bopæl i en Træhytte, tækket med Bark, paa hvilken enhver velopfodt Fårbenet vilde have seet ned med Foragt. Sol og Maane skinnede klart igjennem Sprækkerne paa Beklædningsplankerne, min Seng var en Drethed, udspændt over fire Stolper, som vare slagne ned i Jorden; en Strimmel af en ugarvet Hud hang fra Bæg til Bæg og udgjorde paa engang mit Hestedækket og mit Klædeskab.

Trods min Staldbroder og Medlogerendes — Opsynsmændens — Krympen med Næsen, op slog jeg en Hylde for mine faa Bøger og et Søm for et Barberspejl, endsskjøndt jeg endnu ikke kunde bryste mig af noget Stjæg. Gulvet var af Ler, som til Afværking havde store Huller, hvor Fejekosten havde stødt for haardt imod. Ildstedet, som var bygget af uhugne Sten, udgjorde en Fordybning af det halve Bærelses Størrelse. Kjøkkenet var assondret, og, endsskjøndt det var lidet, bedre indrettet end var Hovedvaaning; thi

Koffen byggede det selv, og da han var en suu Broder, gjorde han sig Umage med sit eget Departement.

Versom jeg i England var bleven indlogeret i et saadant Hundehul, hvor vilde jeg da ikke have brummet og udgydt mit Hjerte i forsængelige Klager, men nu — da det var efter frit Valg, og jeg havde Haabet for mig — gjorde det herlige Klima, den elastiske Atmosphære Sprækker og Huller i Væggen til Smaating, og naar jeg solte Lyst til at brumme, saa tænkte jeg paa det mørke, blæklignende Procurator-Contoir, i hvilket jeg havde henslæbt de sidste 6 Maanedes neder af mit europæiske Liv.

Efter at have tilbragt nogle faa Dage med at galloppere omkring i Omegnen, var jeg rede til at begynde mine lette Forretninger.

Bed at vende tilbage en Aften, standsede jeg min Hest for at see paa vor Blovmand, som var i Færd med at opløse et smukt Stykke Jord, der nylig var bleven opryddet og indhegnet. Han havde to Par Oxer og en tung Svingplov at arbejde med. Der var en Mand med for at hjælpe ham at kjøre, men hans Stemme var saa god som hans Hænder, og det var en Fornøjelse at see paa ham, naar han opkastende en bred Fure af den jomfruelige Jord, standsede sit Spand og løstede den store Plov saa let som om den var en Fjer over Rødderne af de Træstubbe, hvormed Jorden var oversaaet. Jem Garden — Lange Jem, som han sædvanlig kaldtes — var et Exemplar af den engelske Bondestand, saadan som vi sjældent see den i Australien, høj, skjønt en rundbygget Luden med Hovedet formindskede hans Højde, stærklemmet, men hurtig,

med et smukt krolhaaret, rundt Hoved, lyseblaa, godmodige Dine, frum Næse, en stor Mund fuld af gode Tænder, en Ansigtssfarve, som hverken det haarde Arbejde eller den australiske Sol kunde ødelægge, og et Udtryk af agtværdig, tungsinndig Godmodighed, som strax indtog mig til hans Fordel. Han var dengang i sit Livs Blomster, en fuldkommen Mester i alt landligt Arbejde. Plojning, Saaening, Høstning, Tækning, Drærs og Hestes Afretten og Kjøren, og ikke mindre geskæftig til alle Slags Ting man har Brug for i Colonierne; thi han kunde gjøre ligesaa meget med en Saug, et Bor, en Dre og en Skarøse, som en europæisk Haandværker med et helt Sæt Redskaber; han var et godt Stykke Karl, og altid rede til at hjælpe En ud af Kniben; da Ladefogden brak et Ben, vandrede han tyve Mil i Regnvejr —, en tropisk Regn, hvor det eser Spande ned — endssjondt de havde været oppe at slaaes Dagen i Forvejen om en af Jems Hunde, som han havde mishandlet, og dog var Lange Jem en Forbryder, eller for at tale i Colonialsproget: „en Fange“.

Omtrent et Aar efter min Ankomst til mit Opholdssted, sluttede Mr. Gumscrew en Handel om en Drift Kreaturer med en Mand, som boede omtrent 200 Mil fra os, i Mochi-Districtet, hvor alt Græsset var opbrændt, og besluttede at sende mig efter dem, da der kun var lidt at bestille for mig i Springhill, og overlod mig at vælge hvem jeg vilde til at ledsage mig. Jeg valgte Garden.

Vi drev vore Heste ind i Indhegningen ved Hytten for Sengetid, og den næste Morgen ved Solens Op-

gang spændte jeg et Sengetæppe, et Par Skjorter, en Pose med The og Sukker, et Pøglemaal og et Par Tøjrepæle til min Sæddel, og begav mig paa Farten vel tilmode.

Naar man lever i Skovene, og især medens man rejser, er der ikke den samme Afstand imellem en Herre og en Tjener, der opfører sig godt, endstjøndt han er en Fange, som i Byerne. Lige fra Begyndelsen havde jeg havt Interesse for Jem, og jeg greb nu Lejligheden ved denne Expedition til at lære ham nøjere at kjende.

Vi rejste hele Dagen, fra Solen stod op til den gik ned, sjældent faldende ud af et Tray, i hvilket vore Heste kunde gaae henved 5 Mil i Timen; henimod Aften forsøgte vi paa at naae en eller anden Station eller en Faarehyrdes Hytte, hvis omtrentlige Beliggenhed Jem sædvanlig vidste ved den Blanding af Erfaring og Instinct, som er Kjendemærket paa den fuldkomne Skovmand; dersom vi ikke kunde træffe paa en Hytte, slog vi os til Ro ved et Vandsted, antændte en Ild af noget nedfaldent Gummitræ, tøjrede vore Heste paa en nærliggende Græsning, fik Pøglemaalet til at koge, Melkagen til at bage i Aften og røg vore Piber til Alt var færdigt; derpaa rullede vi os ind i vore Sengetæpper og sov godt paa den bare Jord.

Jeg troer at det var paa den tredie Dag, da vi kom paa en lang Strækning af et aabent, udyrket Landskab, hvor man for Græs neppe kunde høre en Lyd af vore Heste. Jeg lod Tøjlerne hvile paa min lille Hoppes Nakke og begyndte at stoppe min Pibe;

men da jeg saae, at Gardens Pibe endnu stak i hans Straahat, vidste jeg at han maatte være læns for en Skovmands største Luxus, rakte ham min Pung, og sagde: „Kom, rid ved Siden af mig, og fortæl mig hvorledes en saa sliuk Knos nogenstunde er kommen i Forlegenhed.“

„Herre“, svarede han, „jeg vil fortælle Dem det Hele sandsfærdigt, men giv lidt Tid; thi mit Hjerte er fuldt og det vil nok tage os gode tre Timer før vi komme over disse Sletter.“ Saaledes rede vi i Stillehed medens vi røg vore Piber ud, da talte han atter, og sagde: „Herre, undskyld mig, men jeg er ikke meget boglærd, og dersom De vilde læse et Capitel af denne Bog for mig, vilde det gjøre mig grumme godt. Jeg prøver sommetider selv paa at stavet mig frem, men jeg veed ikke hvordan det kan være, jeg seer ikke Bogstaverne tydeligt.“ Hans Dine vare fulde af Taarer, da han frygtsomt rakte mig en fort Bibel med Spænder.

Der var noget pinligt i den stærke Mand's Bevægelse og Ydmyghed lige over for mig, en Yngling, alene med ham i Orkenen.

Jeg tog Bogen fra ham; paa det første Blad var skrevet: „Til Lucy Garden paa hendes Bryllupsdag, fra hendes Ven og Bræst, Højærværdige Charles Calton“, og vendende Bladet, aabnedes Bogen ved den 51de Psalme; instinctmæssig begyndte jeg at læse højt indtil jeg kom til det 17de Vers: „En angerfuld Mand er det Offer, som Gud behager. Et sonderbrudt og sonderknuft Hjerte vil du, o Gud! ikke foragte.“ Ved disse Ord græd min Ledsager højt og

mumlede: „O, min stakkels Hustru“ — og jeg begyndte ogsaa, uden at vide hvorfor, at græde.

Derpaa rede vi i Stilhed videre i nogen Tid; jeg blev vakt af en forvirret Drøm ved min Ledfager, som sagde med en hæs Stemme: „Herre, jeg er rede — nu kan jeg fortælle Dem min Historie.“

„Jeg er født i en Landsby i Hampshire, og er den Yngste af en stor Familie, og Son af en Arbejdsmand. Saasnart jeg havde Kræfter og Stemme nok, blev jeg sendt ud i Marken for at skræmme Fuglene fra Korret, og da jeg var otte Aar gammel begyndte jeg at føre Ploven for min Fader, saa at jeg fik kun ringe Skolelærdom, uden hvad jeg samlede mig om Vinteraftenerne i en Skole, som holdtes af en gammel, pensioneret Soldat. For at sige Sandheden, holdt jeg ikke af Bøgerne medens jeg var ung, hvilket nu ofte bedrøver mig. Men jeg var en stærk, sund Knøs, og der var ikke noget Udendørs-Arbejde, som kom mig utilpas. Saasnart som jeg kunde holde mig fast ved den, greb jeg fat paa Plovstjerten, og da jeg var 16 Aar gammel kunde jeg gjøre en Mand's Dagværk.

Da jeg var sytten Aar gammel vandt jeg en Præmie ved en stor Bæddeplojning. Blandt de unge Herrer, som kom for at see den var vor unge Squire, som ejede næsten hele Sognet. Han havde først for nylig forladt Collegiet og overtaget Godset, skjøndt Faderen var død for mange Aar siden. Han var saa fornøjet med hvad han saae ved Præmieplojningen, at han besluttede selv at drive sin Fadrenegaard, og Intet forekom ham bedre end at jeg vilde blive hans første Plovmand; jeg troer virkelig, at dersom jeg havde

forstaaet at skrive og regne, vilde han have gjort mig til Underforvalter; thi det var en ung Herre, som ikke vilde lade sig sige, naar han havde sat sig Noget i Hovedet. Jeg husker godt, da han Klokken Tolv om Natten sendte mig til London i sit eget Kjøretøj for at kjøbe et Spand smaa Suffolk Heste, som han havde hørt en Herre tale om, der spiste til Middag hos ham. Nu vel, han gjorde paa engang en Mand af mig. Jeg var da ligesaa voksen som jeg er nu, og jeg er bange for jeg blev fordærvet af alt det Gode. Jeg bejlede dengang til min Lucy. Hun var den eneste Datter af Grovsmeden i den næste Landby, og dersom der nogenstinde var en Engel, saa var hun een. Præsten og hans Døtre holdt af hende, fordi hun var ferm ved Bogen og sang saa sødt i Kirken. Hendes Fader var en gammel Drukkenbold og Moderen havde været død i mange Aar. Jeg plejede at holde Udfig med ham, naar han kom ned til vor By for at svire og spille Regler, og sørge for at faae ham godt over Stenterne, naar han ikke var i Stand til at gaae lige. Mangen en god Gang har jeg, efter at have plejet hele Dagen og affodret mine Heste, spadseret 5 Mil, halv ledende, halv bærende gamle Johnny Dunn, for en 5 Minuters Passiar med min kjære Lucy. Nok sagt, en taaget Høstafst, da jeg var oppe paa Gaarden for at modtage Squirens Befalinger — thi han plejede, naar han havde Fremmede fra London at kalde mig ind efter Middagsbordet for at give mig et Glas Vin og at snakke om Landvæsenet, — forsøgte gamle Dunn at gaae hjem efter en Aftenstvir; men ved en Gjenvej over et Bade-

sted, hvorover jeg ofte havde ledet ham, gjorde han et Fejltrin, og blev funden druknet den næste Morgen af nogle Knose, som gik ud for at tage deres Garn ind.

Nu stod den stakkels Lucy alene i Verden, thi hendes Fader, som havde været Hovsmed ved Dragoerne og ægtet een af Pastor Caltons Tjenestepiger, havde ingen Slægtninge i denne Del af Landet.

Jeg havde en god Løn; der var et lille Hus med Have som var bestemt for Gaardens Plovmand, hvilket jeg hidtil ikke havde afbenyttet, da jeg boede hos min Fader. Squiren gjorde mig mange Foræring, og jeg havde samlet mig lidt Penge ved at forsædige forskellige Ting om Vinterastenerne, da jeg altid har været navennyttig med at bruge Værktøj. Kort at fortælle, Lucy fandt at hendes Fader ikke havde efterladt andet end et Fjerdingaars Løn, han ikke havde faaet Tid til at drikke op, et Par Pund, han havde tilgode for Arbejde og Bohavet i Huset. Hun havde Ingen, der kunde tage sig af hende, og derfor flyttede vi Bohavet til mit Hus, og gistede os forend jeg var nitten Aar, og den Dag gav Pastor Calton hende den Bibel, som ikke har forladt mig, siden jeg forlod hende. Mange Folk skammede os ud og sagde vi skulde vente. Jeg troer ikke heller at den gode Mr. Calton syntes rigtig godt om det, men hans Døtre vare veltilfredse og forærede Lucy hendes Brude- dragt. O, Gud! Herre! naar jeg tænker paa de Dage og de to Aar, der fulgte efter, og saa tænker paa hvad jeg er, undrer jeg mig over at jeg lever og beholder min Forstand. Der var ikke et lykkeligere Par eller et nettere Hus i hele Grevskabet. Mine

Arbejdsdage vare ikke strenge; thi jeg havde Lucy til at tage imod mig hjemme, og nu om Søndagen at see hende pyntet i hendes bedste Stads, at spadserere med hende langs Markerne til Kirke, og høre hende synge! Nej, der var ikke nogen Dame i Grevskabet, som kunde lignedes med hende, og jeg har hørt mangen stor Herre sige det Samme.

Jeg havde ogsaa et Barn, en allerkjæreste lille Lucy. Men det var for megen Lykke til at den kunde vare ved; vi havde netop været gift i to Aar. Squiren standsede en Dag ved vor Dør da han var i Færd med at ride til London for at ordne Alt til en Præmieplojning, som han havde besluttet skulde finde Sted næste Uge, og talte om en Plan til at bringe en gammel Græsengang under Ploven. Fjorten Dage efter kom Forvalteren ned med et Brev i Haanden og sagde med en alvorlig Mine: „Garden, jeg har nogle daarlige Nyheder til dig; Squiren har besluttet at opgive Landvæsenet og at rejse til fremmede Lande. Jeg har Ordre til at afskedige alle Tjenestefolkene, saasnart jeg kan faae En til at forpagte Gaarden. Du er sagt op til Jul, og du kan beholde Huset til Gaarden er bortforpagtet; men jeg troer næsten at Forpagter Bullivant vil have den.“

Det var et Slag! vi havde tænkt os forførgede for Livstid, og nu maatte vi søge os Underholdning og et andet Hjem. Forpagter Bullivant vilde ikke beholde mig, det vidste jeg godt; han havde sin egen Ploymand, en Slægtning af ham. Vi vare satte i stor Forlegenhed; omsider fik jeg en anden Condition et Stykke Vej fra mit Fødested, skjøndt med ringere

Løn. Nu kom der slemme Tider; Arbejdslønnen forringedes mere og mere, og paa samme Tid rejste der sig rundt om i Grevskabet et Skrig imod Tærskemaskinerne, som bleve brugte meget stærkt og gjorde en hel Del fattige Menneſter brødloſe. Folk i England, Sir! er ikke ſom vi er her, Sir! nogle ſaa Ord og een eller to fortvivlede Krabater kunne altid føre dem; de ere ſaa uvidende, at de ere rede til enhver Ting, naar de ere ilde ſarne.

En Aften gif jeg op for at ſaae min Løn, og da jeg kom til Forpagterens Bolig vare Retsbetjentene derinde og udpantede hos ham, og Vinteren ſtod for Døren. Jeg vandrede hjemad, halv fortvilet; da jeg kom forbi et Bertſhus, hvem ſkulde ſaa ſtaaе der uden Squirens Jæger — han beholdt ham i Tjenеſten — og da han blev bedrøvet ved at ſee mig ſaa nedſlagen — thi det var en god Fyr, ſkjøndt han var Jæger — vilde han have, at jeg ſkulde drikke et Glas med ham. Jeg troer ikke, at jeg havde været paa Bertſhus ſiden jeg var bleven gift. Drifken og Sorgen ſteg mig til Hovedet; førend jeg kom hjem ſtødte jeg ſammen med en Hob Benner og Medarbejdere, ſom hujede og ſfreg. De havde ſonderſlaaet Forpagter Bullivants Tærſkemaskine og ſvoret, at de ikke vilde lade en enefte blive tilbage i Grevskabet. Jeg begyndte at forſøge paa at overtale dem til at ſkilles roligt ad; men det endte med at de overtalte mig; vi mødte til al Ulykke en Maskine paa Landevejen, juſt ſom den førtes ind i Forpagter Grinders Lade. Vi ſlog den i Stykker; midt i Allarmen kom Soldaterne til. Jeg blev greben i Gjerningen tillige.

med omtrent tyve Andre, og vi bleve samme Nat indespærrede i Winchester's Fængsel. Udsøiserne vare samlede; de forhørte os til Hobe, og sandt os skyldige næsten ligesom vi bleve forte for Retten. Jeg saae ikke min ulykkelige Kone forend det Djeblif, da Dommeren domte mig til Transportation for Livstid. Jeg hører endnu ofte hendes Skrig; jeg vaagner ved det midt om Natten. Vi havde ikke Tid til at saae Noget til at tale til Fordel for os; vi havde hverken nogen Lovkyndig eller Advocat. Saadanne stakkels Menneker som vi vare, havde ikke en Sjæl til at hjælpe os. Forpagterne, som kjendte os, vare altfor vrede og altfor frygtfomme, endstjøndt nogle af dem vare de Første til at tale imod Tærskemaskinerne. Den gode Pastor Galton var syg og døende, ellers tænker jeg ikke det vilde være skeet. Thi hvor skal vi stakkels Bønder finde en Ven, som er klogere end vi selv, dersom vor Præst eller Herremand ikke staaer os bi?

Min stakkels Kone kom for at see til mig i Fængslet, og græd saa vi kunde ikke tale noget sammen; thi det var saa hurtigt, saa pludseligt — det syntes ligesom en frygtelig Drom, at jeg skulde være en Misbæder — jeg, som ikke kunde gjøre et Slag imod noget Menneke uden i arlig Kamp — jeg, som ikke forurettede en levende Sjæl for en Halvskillig; jeg, skulde være det samme som Rovere og Mordere! Nu vel da! jeg raadede hende til at stille sig ved vor Smule Husgeraad, og prøve paa at saae en Tjeneste, ved Miss' Galtons' Hjælp. Jeg vidste, at de ikke vare rige, og kunde kun hjælpe hende ved at give hende et godt Vidnesbyrd — ved at give et godt Skudsmaal

til en Misdæders Kone! Vi skulde mødes igjen den næste Dag; den stakkels Sjæl havde gaaet tyve Mil til Winchester, og en Frugtsælgerke, som var i Rets-salen, havde Medlidenhed med hende, da hun blev afmægtig og overlod hende sin halve Seng. Men den samme Nat blev jeg vækket af den første rolige Sovn, jeg havde nydt, siden jeg var bleven fængslet, og sat i en Bogn tilligemed en Del Andre, med en Vagt af Soldater, og sendt bort til Fangeskibene, og tre Dage efter afsejlede vi til Botany Bay, som man kalder det i England. O, Sir! den Tid var skrækkelig. Der var Mange ombord, som ansaae Straffen for en Lystrejse. De havde hverken Kone eller Børn, de holdt af. De havde intet godt Navn at miste; de havde ikke levet i et Sogn, hvor de kjendte og elskede hver Stof og Sten. De brøstede sig af deres Gavtyvestreger, og spøgede med den vanærende Dragt; de klagede blot over Maden og over Arbejdet med at hjælpe til at laste Skibet. Jeg brød mig hverken om Maden eller Arbejdet. Man gjorde mig til Constabel paa Rejsen, og jeg landede med et godt Skudsmaal fra den tjenstgjørende Skibslæge. Jeg blev øjeblikkelig bestemt for Major 3. De maa have hørt, Sir, hvilken slem Mand han var. Det var en rig Mand, som havde glemt, at han havde været fattig. Han havde flere Kreaturer og mere Guds end han kunde overse; han sultede os, han bandede os, og der gif kun faa Mandage hen uden at han tog Fem eller Sex af os op for at blive pidskede. Men han var meget glad ved at faae mig og tre eller fire af den samme Afdeling; thi det gif ikke tit paa, at der kom

saadanne rigtige Landmænd af første Skuffe til Colo-
nien, hvorfor vi bleve bedre behandlede end mange
andre. Thi i hine Tider, om end Herrerne kunde
være haarde naar de fattede Mag til Nogen, havde
Fangerne dog Udfigt til en god Fortjeneste. Nu vel,
mit Mod rejste sig og jeg begyndte at fatte noget
Haab, da jeg fandt, at naar Lykken begunstigede mig,
kunde jeg om syv Aar have min „Ticket“ (Billet),
som gav mig Frihed i Colonien, og da jeg saae saa
Mange, som havde været Fanger, kjøre omkring i deres
Bogne, eller styre deres eget Spand, saa godt som
nogen Squire. Og tilvisse, de som have gode Herrer
komme nok frem, men man sagde almindelig, at Major
J. aldrig skilte sig ved en dygtig Arbejder, naar han
kunde undgaae det. Han vidste godt at finde paa en
Befkyldning mod ham og saae ham pidsket, saaledes
at Tiden blev udsat for ham til at saae sin Afskeds-
billet.

Jeg havde kjört Stude hjemme og kom snart ind i
den Maade, man bruger i Colonien, da Herren en
Dag kom ned for at see et nyt Stykke Land, som jeg
havde taget under Ploven nær ved et Hus, han byg-
gede, og var saa tilfreds dermed, at han begyndte at
tale ganske venligt, endstjøndt hvert andet Ord var
en Ed, og udspurgte mig om mig selv. Nu, jeg for-
talte ham det da, og fik Mod nok til at sige, da han
var i Færd med at bygge et stort Mejeri, at dersom
han vilde sende Bud efter min Kone og mit Barn,
vilde vi tjene ham hele vor Levetid for den Lon, han
selv vilde bestemme. Han vendte sig imod mig lige-
som en Tiger, og bandede mig; han led mig vide,

at han ikke trængte til Kvinder eller Unger paa sin Ejendom, ingen hykleriske Hellige eller Præster; hvad han manglede var Mænd, som kunde arbejde, og arbejde skulde de. „Derksom du Tosse“, sagde han, „havde bedt om et Par Potter Rom, kunde du have faaet dem til at drufne alle dine Bekymringer i, men jeg vil ikke have Kvinder her, enten det saa er Koner eller ikke Koner.“

Jeg troer at Satan i det Djeblik besatte mig. Jeg var rede til at gjøre Alt for min Frihed, eller at blive fri for min Tyran, og der var Fristere nok rundt omkring mig. Saa Dage efter kom en af mine Medtjenere, en forslagen Karl, som havde hørt den sidste Del af Herrens Tale, til mig om Aftenen, og efterat have sagt mig, at han antog at jeg var kommen til den Overbevisning, at der var Intet at gjøre ved ærlige Midler, at min Herre var en Skurk, ja, at Enhver var en Skurk, som ikke var en Tosse, begyndte han at lade falde Bink om, at han kunde sige mig en Maade, hvorved jeg baade kunde faae min Kone og min Frihed med. Jeg slugte Maddingen, jeg lyttede; derpaa gik han videre og viste, hvorledes man kunde gjøre Alt med Penge i Colonien, fortalte mig Exempler paa Frihedsbeviser og Tilgivelse under visse Betingelser, desuden Undvigelser, bevirkede ved Bestikkelser, og derpaa, da jeg var fuldkommen fortunlet, besvor han mig at være taus og forklarede hvorledes nogle faa Par Drexer ikke vilde kunne savnes blandt Tusinde, saaledes, at Alt hvad jeg havde at gjøre, naar jeg tog ind til Sidney med en Drift Drexer, var at tage et Extra-Par unge Drexer med i

Maaget, saaledes at der var ti eller tolv Par i Stedet for otte eller ti; — en Slagter, som boede i Nærheden, hvor Karrerne almindelig holdt, var allerede forberedt paa at modtage og betale saa mange Par Drex, som jeg besluttede at tage ind med. De vare 10—12 Pd. St. værd, og jeg vilde faae 6 Pd. St. for hvert Par.

Jeg afflog det rent ud. „Bel“, sagde han, „jeg stoler paa, at du holder ren Mund.“ Han vidste, at han havde fanget mig. Min Herre greb snart en Lejlighed til at faae mig pidsket paa Grund af en Besskyldning for Sludshed. Dyrighedspersonerne vare to af hans Benner, som havde spist til Middag hos ham. Min Frister kom til mig igjen, og ved den første Lejlighed drev jeg ind med Drexerne og blev en Tyv. Da jeg havde begyndt, kunde jeg ikke holde op; min Frister blev min Tyrant; han passede paa at jeg begyndte at drikke og søge Selskab med de forforneste Karle, og derved smeltede de Penge bort, for hvilke jeg havde solgt Sjæl og Legeme. Hvad jeg fik tilovers, vidste jeg ikke at holde Hus med, og saaledes blev jeg ved at forværres indtil jeg en Dag, ligesom jeg vilde drive et Par unge Køer ind i Slagterens Gaard, blev arresteret, forhørt og overbevist ved min Medtjeners Vidnesbyrd, som, da han var grebet i et andet Tyveri, reddede sig selv ved at angive mig. Jeg dømtes til tre Aars strengt Arbejde i en Jernmine i de blaa Bjerge. Hvad jeg led i disse tre Aar kan ingen Tunge udsige. Jeg blev smedet sammen med en Usling, som havde været en Tyv fra Barnesben, en Indbrudstyv og en Mor-

der; men der var een Mand, en politisk Fange, — der var dømt til Jernminen for at have slaaet sin Opsynsmand, — som reddede mig ved at tale Trostens Ord til mig; min Straffetid blev forkortet et Aar ved at frelse en Gentleman fra en Skovrover, og da Major Z. havde forladt Colonien blev jeg bestemt for min nuværende Herre. Næste Aar skal jeg have mit Frihedsbevis; men hvad jeg saa skal gjøre, maa Himlen vide. Jeg har havt eet Brev fra min Kone; hun levede som Mejerse hos den ene Miss Calton, der var gift med en Gentleman paa Landet; de vare meget gode imod hende, og jeg troer, at hendes Brev, som var fuldt af smukke Ord, reddede mig fra aldeles Udelæggelse. Men De, Sir, er næsten den eneste Gentleman i hele Colonien, som har talt et venligt Ord til mig. Vi leve ligesom Dyrene paa Marken, arbejde og faae god Mad, men Intet mere. Paa mange Steder veed Fangerne ikke engang, naar det er Søndag, og vi doe ligesom Hunde.”

Her standsede han, og jeg solte mig saa bevæget ved hans sørgelige Historie, at jeg i det Djeblif ikke kunde svare ham, eller sige ham et Trostens Ord.

Under mine forskjellige Omflakninger tabte jeg Garden af Syne i to eller tre Aar; men en Dag, da jeg rejste ned til Sidney for at sælge et Kobbelt af mine egne Heste, mødte jeg ved et Bertshus paa Landevejen Dem Garden, i Spidsen for en Del Folk, som gjorde noget udvendigt Arbejde ved en ny Sta-

tion i Nabolavet; han var mager og nervesvækket, og skammede sig aabenbart ved at møde mig. Og virkelig havde han nylig udsøvet en Rus. Jeg dadelde ham for hans Daarstab; han tilstod den, og sagde mig Grunden dertil. Han kunde med Lethed ved Accordarbejde fortjene 5-8 Pd. St. om Ugen ved at bygge Stationer og Lader. To Gange havde han sammensparet og indbetalt til tilsyneladende respectable Huse 40 Pd. St. for at de skulde besørge hans Kones og Datters Oversfart. Første Gang gif den lystige Mr. W. fallit to Dage efterat han havde modtaget Pengene. Anden Gang blev han holdt ni Maaneder i Uvisshed, og derefter erfarede han ved et Brev fra England og af Listen over Fallenter i Sidney, at han atter var bleven snydt. „Dg hvad“, sagde han, da han sluttede sin Fortælling om dette jammerlige, foragtelige Koveri, „hvad kan en stakkels Stymper gjøre Andet end drikke sine Sorger bort, naar al hans Stræben efter at blive retsaffen og lykkelig er forgjeves!“

Jeg tænkte, men sagde det ikke, hvor uretsfærdige de Love vare, som sendte Dem til Jernminerne for at have stjælen en Dre, og ikke havde nogen Straf for den, som fortærede Frugten af hans haarde Arbejde og lo af ham fra deres Equipager. Lad os takke Gud, at et andet System er bleven indført, og at Pegeringen nu selv har overtaget Modtagelsen af Oversfartspengene for fattige Mænds Slagtninge.

Men da den blotte Medfølelse var til liden Nytte, saa vendte jeg mig til Blovmanden og spurgte: „Hvor mange Penge har du tilbage?“ — „Dmtrent 10 Pund

Sterling, som er i Bertens Hænder; det er en ærlig Mand, skjøndt han er Gjestgiver." — „Dg hvad skal du have i Følge denne Contract?" — „Min Part vil være over 40 Pd., og jeg kan faae Arbejdet sær- digt i mindre end 6 Uger, naar jeg holder længe ud." — „Lever mig da de 10 Pd., og giv mig dit højtidelige Lofte paa ikke i et Aar at drikke stærkere Drikke end Bushmans The, og at lade mig faae de 30 Pd. af din Contract, naar jeg vender tilbage ad denne Vej, saa vil jeg nu lægge Pengene ud for dig."

For at gjøre denne lange Historie kort: jeg gav denne Forretning i min fortræffelige Ven B.s Hænder, en af den nye Race af Australiere, rig, varmt- folende og liberal, som var paa en Rejse til England. Inden et Aar omfavnede Landmanden sin Kone; de droge med mig til min Station, og tilbragte nogle Aar med mig, rige paa Begivenheder, førend Districtet omkring mig var coloniseret. De have nu deres egen Station og Forpagtning, og ere blevne rige, som alle saadanne driftige Folk blive i Australien; men de have ikke fortgemt, at de eengang have været fattige. Der- som du behøver en Subscription paategnet for en Kirke, en Skole eller en syg Udvandrer, saa kan du gaae til Mr. Garden, og være sikker paa et ædelmodigt Svar. Nu er det Mr. Garden, og maasse den smukke lille Dreng der kan komme til at sidde som en indfødt Repræsentant i et australisk Parlament. En høj Ung- ling, som rider ved Siden af ham, er ikke hans Søn men et Plejebarn, tilhørende en fattig Fange, som han har taget til sig, for, som han siger, „tildles at bøde paa hvad der er skeet for længe siden."

Lucy Garden, nu Moder til en talrig Flok Australiere, er bleven lykkelig og anselig, endstjondt du i hendes milde Træk kan finde Sporene af forbigangne Sorger.

Sidste Gang jeg saae dem, var paa min Rejse til England. „D, Sir!“ sagde den lykkelige Husbond og Fader, „siig til Fattige og Nodlidende men Rettskafne, at redeligt Arbejde her er sikker paa fuldstændigt Bederlag. Siig dem, at Fattigdom her kan vendes til det Nodterstige, Forbrydelse til Anger og Lykke. Og jeg besværges Dem at siige til de store Herrer, som regere os, at vi trænge baade til Præster og Lærere i disse Australiens vide Stepper, men at det er dydige Koner, som lede os bedst, og i dette vundige Land udgjor Forskjellen imellem Lykke og Elendighed.“

Gabriels Bryllup.

(Af Dickens Household words.)

I.

En Aften under den første franske Revolution, var Frands Sarzeaus, en bretagneſt Fiſkers Familie, alleſammen vaagne og ſadde ventende til en uſædvanlig ſildig Tid i deres Hytte paa Halvoen Quiberon. Frands var, ſom ſædvanlig, gaaet ud at fiſke i ſin Baad denne Aften. Kort efterat han var taget bort, havde det begyndt at blæſe, Skyerne havde ſamlet ſig og Stormen, ſom hele Dagen havde truet, udbrød i ſin hele Voldsomhed Kloffen Ni. Den var nu Elleve, og Vindens Hylen over den nøgne, hedeagtige Halv ſyntes beſtandig at blive ſtærkere og ſtærkere; Bølgerneſ Bruſen mod Strandbredden var ſkrækkelig at høre; Luſtens rædsomme Sorthed var forførdelig at ſee til. Jo længere de lyttede til Stormen, jo oftere de ſaae ud paa Luften, jo ſvagere blev det Haab, ſom Fiſkerens Familie endnu beſtræbte ſig for at nære om Frands Sarzeaus og hans yngre Sons Frelſe, der var taget ud med ham i Baaden.

Der var noget, ſom gjorde Indtryk i den Scenes Simpelt, ſom foregik inde i Hytten. Paa den ene Side af det ſtore, uvenlige forte Ildſted krob to ſmaa Piger ſammen; den yngre halv ſovende, gjemmende Hovedet i Søſterens Skjod. Det var Fiſkerens Døtre,

og lige over for dem sad deres Broder Gabriel. Hans højre Arm var nylig bleven slemt saaret i en Kamp, der havde fundet Sted ved den nationale Leg „Soule“, men da den leges paa begge Sider med en saa vild Alvor af Befolkningen i Bretagne, saa ender den altid med Blodsudgydelse, ofte med Lemlæstelser, ja undertiden endog med Tabet af Livet. Paa samme Bænk som Gabriel sad hans Forlovede, en Pige paa atten Aar, iført hendes Egns simple, næsten klosterlige sorte og hvide Klædedragt. Hun var en Datter af en lille Forpagter, der boede i en ringe Afstand fra Kysten. Mellem disse to Grupper paa hver Side af Arnestedet var den aabne Plads optaget af Fodstykket af en Kulleseeng. I denne Seng saa en meget gammel Mand, Frands Sarzeaus Fader. Hans magre Ansigt var bedækket med dybe Rynker, hans lange hvide Haar bedækkede det grove Stykke Sejldug, der tjente ham til Hovedpude, og hans klare graa Dine vandrede uafsladeligt med et besynderligt Udtryk af Skræk og Mistænksomhed fra den ene Person til den anden, fra den ene Gjenstand til den anden i Bærelset. Hver Gang at Vinden eller Havet peb eller brolede højest, saa mumlede han noget for sig selv og vred Hænderne lidenskabeligt oven over hans usle Sengetæppe. Ved disse Lejligheder hæstede hans Blik sig altid med Inderlighed paa et lille Gipsbillede af den hellige Jomfru, der stod i en Niche over Arnestedet. Naar de saae hans Dine vendte i den Retning, saa gyste og korsede Gabriel og den unge Pige sig, og selv Barnet, som endnu bestandig holdt sig vaagen, fulgte deres Exempel. Der var i

det Mindste een Følelse, som forbandt den gamle Mand og hans Bornebørn, som knyttede hans Alderdom og deres Ungdom unaturligt og tæt sammen. Denne Følelse var Uerbødighed for den Dvertro, som var nedarvet fra deres Forfædre det ene Aarhundrede efter det andet op til Druidernes Tid. De Mandvarfser om Ulykke og Død, som den gamle Mand hørte i Vindens Hulen, i Bolgernes Bragen, i den sørgelige ensformige Raslen af Vinduet, det hørte og saae den unge Mand og hans trolovede Brud, og det lille Barn, der sad og krøb sammen ved Arnestedet. All Forskjel i Alder, Kjon og Temperament var Dvertroen stærk nok til at udjevne i Fisserens Hytte i denne stormfulde Nat.

Foruden Bænkene ved Ildstedet og Sengen var det eneste Meubel i Bærelset et simpelt Træbord, hvorpaa der var et Stykke sort Brød, en Kniv og et Krus med Cider. Gamle Næt, sammenrullede Louge og lappede Sejl hang omkring paa Bæggene og paa det Bræddeskifferum, som delte Bærelset i to Dele. Halmviske og Byggar hang ned gennem de raadne Lægter og gabende Brædder, der udgjorde Kornloftets Gulv oven over.

Disse forskjellige Gjenstande og Personerne i Hytten, som udgjorde de tilbageblevne Medlemmer af Fisserens Familie, bleve selvomt og vildt belyste af Ildens Blus og af den endnu stærkere Glans af den Harpirsfaffel, der var stukken i en Træblok i Kaminkrogen. Det røde og gule Lys spillede paa den Gamles furede Ansigt, som laa lige over for, og faldt af og til paa Roses, Gabriels og de to

Børns Skikkelser; de store mørke Skygger hævede sig og sank, og vorede og astog i Størrelse paa Bæggene ligesom Mørkets Syner, fremkaldte af et overnaturligt Mandeliv, medens det tætte Mulm udenfor, der viste sig gjennem de gardinløse Vinduer, syntes at være en Mur af solid Mørke, som for bestandig havde omgivet Fiskerens Hus. Den natlige Scene inde i Hytten var næsten ligesaa vild og frygtelig at see paa som den natlige Scene udenfor.

I en lang Tid havde de forskjellige Personer i Bærelset siddet sammen uden at tale, ja endogsaa uden at see paa hverandre. Omfider vendte Pigen sig om og hvidskede Noget i Gabriels Dre.

„Rose, hvad var det du sagde til Gabriel!“ spurgte Barnet lige over for, gribende den første Lejlighed til at bryde den mørke Tausshed — dobbelt mørk i hendes Alder — som Alle omkring hende bevarede.

„Jeg sagde blot til ham“, sagde Rose, „at det nu var Tid til at stifte Vandagerne omkring hans Arm, og jeg sagde ogsaa til ham, hvad jeg ofte har sagt før, at han aldrig mere maatte lege denne frygtelige Leg Soule igjen.“

Den gamle Mand havde seet stift paa Rose og hans Sønnesøn medens de talte. Hans hvide, hule Stemme blandede sig med den unge Piges bløde Toner, gjentagende atter og atter de samme frygtelige Ord: „Druknet! druknet! Søn og Sønnesøn, begge druknede! begge druknede!“

„Iys! Bedstefader!“ sagde Gabriel, „vi maae endnu ikke opgive alt Haab om deres Redning. Gud og den velsignede Jomfru beskytte dem!“ Han saae

paa det lille Gibsbillede og korsede sig; de Andre gjorde det samme undtagen den Gamle. Han vedblev endnu bestandig at vride sine Hænder over Sengetæppet og gjentog uafslædelig: „Druknet! druknet!“

„D, den fordomte Soule!“ stønnede den unge Mand. „Harde dette Saar ikke været, saa vilde jeg have fulgt med min Fader. Den stakkels Drengs Liv vilde i det Mindste været reddet; thi vi vilde da ikke have taget ham med.“

„Stille!“ raabte den hæse Stemme fra Sengen. „De døende Mænds Beklager høre sig højere end den larmende Sø; Djævelens Psalmesyngen hylér højere end Vindens Hylén! Vær stille, og lyt! Frands druknet! Peter druknet! Tys! tys!“

Et frygteligt Vindstød foer hen over Huset idet han talte, rystende det lige til dets Grundvolde, overdøvende enhver anden Lyd, endogsaa Bolgernes bedøvende Bulder. Det slumrende Barn vaagnede og udstødte et Angstskrig. Rose, som laa paa Knæ foran sin Elsker for at binde Bandagen om den saarede Arm, standsede med sin Bessjæftigelse, rystende over hele Kroppen. Gabriel saae henimod Vinduet; hans Erfaring sagde ham, hvilken orkanagtig Magt denne Blæst vilde have ude paa Havet, og han sukede dybt, idet han mumlede for sig selv: „Gud hjælp dem begge — Menneskenes Hjælp vil ikke have stort at sige for dem nu!“

„Gabriel!“ raabte Stemmen fra Sengen i en forandret Tone — meget svagere og skælvende.

Han hørte ikke, eller lagde ikke Mærke til hvad den gamle Mand sagde. Han var i Færd med at

troste og opmuntre den skælvende Pige ved hans Fodder. „Vær ikke bange, min Kjære“, sagde han, kysfende hende meget blidt og ømt paa Panden. „Du er saa sikker her som nogetsteds. Havde jeg ikke Ret, da jeg sagde, at det vilde være Galskab at prøve paa at bringe dig tilbage til din Fader i Aften? Du kan sove i det Værelse, Rose, naar du er træt — du kan sove hos de to Piger.“

„Gabriel! Broder Gabriel!“ raabte det ene af Børnene. „D, see paa Bedstefader!“

Gabriel løb hen til Sengekanten. Den gamle Mand havde rejst sig op i en siddende Stilling; hans Djne vare opspilede, hans hele Ansigt var stivnet af Skræk, hans Hænder vare krampagtigt udstrakte imod hans Sønnesøn. „De hvide Kvinder!“ raabte han. „De hvide Kvinder! de Druknedes Gravere ere ude paa Havet!“ Børnene kastede sig med et Angstskrig i Roses Arme, selv Gabriel udstødte et Udraab af Skræk og styrtede tilbage fra Sengen. Den gamle Mand vedblev at gjentage: „De hvide Kvinder! de hvide Kvinder! Åbn Døren, Gabriel! See ud mod Vest, hvor Ebber har ladet Sandet ligge tørt. Du vil see dem, klare som Lynet i Mørket, mægtige som Engle i Højde, farende ligesom Binden hen over Havet i deres lange, hvide Klæder, med deres hvide Haar slagrende langt bagefter dem! Åbn Døren, Gabriel! du vil see dem standse og svæve hen over det Sted, hvor din Fader og din Broder ere druknede; du vil see dem komme nærmere indtil de naae Sandet; du vil see dem grave i det med deres nøgne Fodder, og vinke med Værdighed til det rasende Hav

at det skal opgive sine Døde. Aabn Døren, Gabriel — eller om det saa skulde koste mig mit Liv, saa vil jeg staae op og selv lukke den op!”

Gabriels Ansigt blegnede saaledes, at endogsaa hans Læber bleve hvide, men han gjorde Tegn til at han ville adlyde. Der udfordredes hele hans Styrke for at holde Døren aaben imod Binden, medens han saae ud.

„Seer du dem, Sonneson Gabriel? Tal Sandhed, og siig mig om du seer dem“, raabte den gamle Mand.

„Jeg seer ikke Andet end Mørke, — Bølgmørke“, svarede Gabriel, luffende Døren igjen.

„O vee! vee!“ mumlede Bedstefaderen, synkende udmattet tilbage paa Buden. „Mørke for dig; men klart som Lynet for deres Djne som det er forundt at see dem. Druknet! druknet! Bed for deres Sjæle, Gabriel — jeg seer de hvide Kvinder endogsaa der hvor jeg ligger, og tør ikke bede for dem. Søn og Sonneson druknede! begge druknede!”

Den unge Mand gif tilbage til Rose og Børnene. „Bedstefader har det meget slem i Nat“, hvidsfede han, „J havde Allesammen bedre af at gaae ind i Sovestammeret og lade mig alene vaage hos ham.“

De rejste dem op, da han havde sagt dette, korsfede dem foran den hellige Jomfrues Billede, kysfede ham den Ene efter den Anden, og gif uden at yttre et Ord sagte ind i det lille Værelse paa den anden Side af Skillerummet. Gabriel saae paa sin Bedstefader, og bemærkede at han nu laa ganske rolig, med Djnene lukkede, som om han allerede var falden i

Søvn. Den unge Mand fastede derpaa noget mere Brænde paa Ilden og satte sig ned for at vaage til Morgenstunden. Skrækkelig var den natlige Storms Tuden, men dog ikke skrækkeligere end de Tanker, som nu beskjeftigede ham i hans Ensomhed — Tanker, der vare formørkede og forvirrede ved hans Fædrelands og hans Folks frygtelige Overtro. Lige siden hans Moders Død var han bleven nedtrykt af den Overbevisning, at der hvilede en Forbandelse over Familien. I Begyndelsen var det gaaet dem godt; de havde faaet Penge; der var tilfaldet dem et lidet Legat. Men dette Held havde kun varet for en Tid; Uheld paa Uheld fulgte paa det Besynderligste og Hurtigste ovenpaa hinanden. Tab, Ulykker, Fattigdom, ja Mangel overvældede dem; hans Faders Sind var bleven saa blttert, at Frands Sarzeaus ældste Benner erklærede, at han var forandret saaledes, at han ikke var til at kjende igjen. Og nu var al denne tilbagelagte Ulykke — mange Aars stadige, fortærende, husvante Kræftskade — endt med den sidste og værste Jammer af dem alle — med Døden. Hans Faders og Broders Skjebne var der nu ikke længer nogen Tvivl om — han kjendte den, idet han lyttede til Stormen, idet han tænkte over sin Bedstefaders Død, idet han tog sin egen Erfaring til Hjælp om Farerne paa Havet. Og dette dobbelte Tab var netop indtruffen, da Tiden til hans Giftermaal med Rose nærmede sig; just nu da Ulykken var mest uheldspaaende for Fremtiden, just nu da den var haardest at bære. Anelser, som han nu ikke vovede at kalde til Virkelighed, begyndte at blande sig i hans Betyrningers

Bitterhed, naar hans Tanker vandrede fra Nutiden til Fremtiden, og idet han sad ved det ensomme Arnested, fra Tid til anden mumlende Kirkens Bøn for de Dodes Fred, blandede han næsten uvilkaarlig en en anden Bøn med den for de Levende, udtrykt alene ved hans egne enfoldige Ord, for den unge Pige, hvis Kjerlighed var hans eneste jordiske Skat, for de moderløse Børn, som nu alene maatte søge deres Tilflugt hos ham.

Han havde siddet ved Arnestedet en lang, lang Tid, fordybet i sine egne Tanker, ikke engang seende hen til Sengen, da han endnu engang blev bestyrtet ved at høre sin Bedstefaders Stemme. „Gabriel“, hvidskede den gamle Mand, skælvende og bævende, idet han talte. „Gabriel, hører du hvorledes Vandet drypper — snart langsomt, snart hurtigt igjen — paa Gulvet ved Foden af Sengen?“

„Jeg hører Intet, Bedstefader, undtagen Ildens Knittren og Stormens Larmen udenfor.“

„Dryp, dryp, dryp! Hurtigere og hurtigere; tydeligere og tydeligere. Tag Falken, Gabriel; see ned paa Gulvet — see saa nøje til som du kan. Er Stedet vaadt der? Er det Guds Regn, som drypper ned igjennem Loftet?“

Gabriel tog Falken med skælvende Haand og knælede ned paa Gulvet for at undersøge det nøje. Han foer tilbage fra Stedet, da han saae, at det var ganske tørt; han tabte Falken paa Arnestedet og selv sank han paa Knæ for den hellige Domsfrues Billede og skjulte sit Ansigt i Hænderne.

„Er Gulvet vaadt? Svar mig, jeg befaler

det! — Er Gulvet vaadt?" spurgte den gamle Mand hurtigt og aandeløst. Gabriel rejste sig, og gik tilbage til Sengen, og hvidskede til ham, at der ikke var faldet en Draabe Regn indenfor Hytten. Da han havde sagt disse Ord, saae han en Forandring i Bedstefaderens Ansigt — de skarpe Træk syntes at skrumpes sammen paa eengang; det livlige Udtryk at blive tankeløst og døddningeagtigt paa et Øjeblik. Stemmen var ogsaa forandret; den var ikke længer hæst eller klynkende, den fik en besynderlig blød og dog højtidelig Klang, da den gamle Mand talte igjen.

„Jeg hører det bestandig“, sagde han, „dryp! dryp! hurtigere og hurtigere, tydeligere og tydeligere. Denne Vandets spøgelseagtige Dryppen er det sidste og sikreste af de ulykkelige Kjendetegn, som have bebudet os din Faders og din Broders Død i Nat, og jeg veed fra det Sted, hvor jeg hører det — Foden af Sengen, hvori jeg ligger — at det er et Varsel for mig, at ogsaa min egen Ende stunder til. Jeg bliver kaldet didhen, hvor min Søn og min Sunnesøn ere gangne forud for mig; min Trængselstid her i Verden er omsider forbi. Lad ikke Rose og Bornene komme ind her, dersom de skulde være vaagne — de ere endnu for unge til at see Døden.“

Gabriels Blod isnede da han hørte disse Ord — da han rørte Bedstefaderens Haand, og folte den Kulde, som den meddelte hans egen — da han lyttede til den rasende Storm og vidste at al Hjælp var langt, langt borte fra Hytten. Til Trods for Stormen, Mørket og Alsitanden, saa var han dog ikke et Øjeblik i Tvivl om han skulde opfylde den

Pligt, som han havde lært i Barndommen — Pligten at kalde en Præst til den Døendes Seng. „Jeg maa kalde paa Rose for at vaage hos dig“, sagde han, „medens jeg er borte.“

„Holdt!“ raabte den gamle Mand, „holdt Gabriel, jeg besværges, jeg befaler dig ikke at forlade mig!“

„Præsten, Bedstefader — dit Skriftemaal.“

„Det kan jeg gjøre til dig. I dette Mørke og under denne Drkan kan intet Menneſſe vandre ad Stien paa Heden. Gabriel! jeg er nærved at døe — jeg vilde være død inden du kom tilbage. Gabriel! for den hellige Jomfrues Skyld, bliv hos mig indtil jeg er død — min Tid er kun kort — jeg bærer paa en skrækkelig Hemmelighed, som jeg maa aabenbare for Nogen inden jeg drager mit sidste Suf! Læg dit Ore til min Mund! — hurtigt! hurtigt!“

Da han sagde disse Ord, hørte man en liden Støj paa den anden Side af Skillerummet, Døren aabnedes halvt, og Rose lod sig see i den, seende ængsteligt omkring i Værelset. Den gamle Mand'saarvaagne Dine — mistænksomme endogsaa i Døden — opdagede hende strax. „Gaae ind igjen!“ sagde han med svag Stemme, „gaae ind igjen! — skyd hende tilbage, Gabriel, og slaae Skodden for, hvis hun ikke vil holde Døren lukket godvillig!“

„Bedste Rose! gaae ind igjen!“ befaldt Gabriel hende. „Gaae igjen og hold Børnene fra at forstyrre os. Du vil blot gjøre det værre — du kan ikke være til nogen Nytte for os her!“

Hun adlød uden at tale, og lukkede Døren igjen. Medens den gamle Mand tog ham fat ved Armen,

og gjentog: „hurtigt! hurtigt! — læg dit Dre tæt til min Mund“, hørte Gabriel hende sige til Børnene (som begge vare vaagne): „Lad os bede for Bedstefader.“ Og idet han knælede ned ved Siden af Sengen, stjal de søde barnlige Toner af hans smaa Søstre og den bløde, dæmpede Stemme af den unge Pige, som lærte dem Bønnen, sig til hans Dre, blandende sig himmelft med Stormens og Havets højtidelige Beflager, løftende sig i en stille og ærefrygtbydende Menhed over den døende Mands hæse, gispende Hvidskfen.

„Jeg aslagde min Ed paa ikke at fortælle det, Gabriel — høj dig nærmere hen til mig! Jeg er svag og de maae ikke høre et Ord af hvad jeg siger i det andet Værelse — jeg aslagde min Ed paa ikke at fortælle det; men Døden giver alle Mennesker Lov til at bryde en Ed som den. Hør efter; lad ikke et Ord undslippe dig af hvad jeg siger! See ikke hen i Værelset; Blodskyldens Plet har besudlet det for evigt! — Tys! tys! tys! Lad mig tale. Nu da din Fader er død, saa kan jeg ikke tage den skrækkelige Hemmelighed med mig i Graven. Husk dig om, Gabriel — prøv om du kan huske den Tid forend jeg blev fængeliggende — for ti Aar siden eller mere — det var omtrent sex Uger, som du veed, forend din Moders Død; du kan erindre det derved. Du og alle Børnene vare i det Værelse med Eders Moder; J sov Alle, tænker jeg; det var Aften, ikke meget sildt — Klokken var kun Ni. Din Fader og jeg stode i Døren og saae ud over Heden i Maaneskinnet. Han var saa fattig den Gang, at han var nødt til at sælge sin egen Baad, og ingen af Naboerne vilde

tage ham med ud at fiske — din Fader var ikke afholdt af nogen af Naboerne. Nu da, vi saae en Fremmed komme hen imod os; en meget ung Mand med sin Randsel paa Ryggen. Han saae ud som en Gentleman, skjøndt han kun var fattigt klædt. Han kom hen til os og sagde at han var meget træt, og troede ikke at han kunde naae til Byen denne Aften, og bad om vi vilde give ham Husly til næste Morgen. Og din Fader sagde Ja, dersom han ikke vilde gjøre nogen Uro, da hans Kone var syg og Børnene sov. Saa sagde han, at Alt hvad han ønskede var at sove foran Ilden. Vi havde ikke Andet at give ham end fort Brød. Han havde bedre Mad end det med sig, og spændte sin Randsel op for at komme til det — og — og — Gabriel! jeg kvæles — Drikke! noget at drikke — jeg pines af Tørst!”

Taus og bleg som en Dødning heldte Gabriel noget af Cideren i Kruset, der stod paa Bordet, i et Glas, og gav det til den gamle Mand. Saa svagt som dette Pirremiddel end var, saa havde det dog en næsten øjeblikkelig Virkning paa ham. Hans slove Djne opklaredes lidt, og han fortsatte i den samme hvidskende Tone som forhen:

„Han tog Maden ud af sin Randsel i en Fart, saa at nogle af de andre Smaating, der vare i den, faldt ud paa Gulvet. Iblandt disse var der en Tegnebog, som din Fader tog op og rakte ham, hvorpaa han stak den i sin Kjølelomme — der var en Rift i en af Siderne af Bogen og gjennem Abningen saae man nogle Banknoter stikke ud. Jeg saae dem og det samme gjorde din Fader (vend dig ikke bort, Ga-

briel; hold Dret til; der er ikke Noget hos mig at være bange for). Nu vel, han delte sin Mad med os, som en slink Gut, og stak derpaa sin Haand i Lommen og gav mig fire eller fem Livres, hvorpaa han lagde sig ned foran Ilden for at sove. Da han lukkede sine Dje, saa saae din Fader paa mig med et Par Dje, som jeg ikke syntes om. Han havde i nogen Tid været meget mismodig og fortvivlet, da han blev pint af Fattigdom, af din Moders Sygdom og Jer Borns bestandige Skrig efter mere at spise. Da han derfor sagde, at jeg skulde gaae og kjøbe noget Brænde, noget Brød og Vin for de Penge, jeg havde faaet, saa havde jeg slet ingen Lyst til at lade ham være alene m.d den Fremmede, hvorfor jeg gjorde Undskyldninger og sagde — som sandt var — at det nu var for silde at kjøbe disse Ting i Landsbyen den Aften. Men han befalede mig i sit Raseri at gaae og gjøre som han havde sagt, og banke Følvene op, dersom Boutiken var lukket. Altsaa gif jeg ud, da jeg var grumme bange for din Fader — hvad vi virkelig Alle var dengang — men jeg kunde ikke bringe det over mit Hjerte at gaae langt bort fra Huset; jeg var angst for at der skulde indtræffe Et eller Andet, skjondt jeg ikke vovede mig at tænke hvad det skulde være. Jeg veed ikke hvorledes det hang sammen, men efter en ti Minuters Forløb stjal jeg mig gauske sagte tilbage til Hytten og saae ind ad Vinduet, og saae — o Gud forlade ham! Gud forlade mig! — jeg saae — jeg — mere at drikke, Gabriel! jeg kan ikke tale for — mere at drikke!”

Stemmerne i Værelset ved Siden af vare tause;

men i den Minuts Stilhed, som nu paafulgte, hørte Gabriel sine Søstre kysse Rose og ønske hende Godnat. De vare alle Tre i Færd med at gaae til No.

„Gabriel, bed selv, og lær dine Børn efter dig at bede, at din Fader maa annamme Tilgivelse der, hvor han nu er gaaet hen. Jeg saa ham, saa tydelig som jeg nu seer dig, boje sig med sin Kniv i Haanden over den sovende Mand. Han var i Færd med at tage den lille Bog med Banknoterne i, ud af den Fremmedes Lomme. Han fik Bogen, og holdt den ganske roligt i Haanden, medens han grublede. Jeg troer — o nej, nej! — jeg er vis paa at han angrede det; jeg er vis paa, at han vilde forsøge paa at putte den igjen i Lommen, men lige i det samme Djævelik saa røre den Fremmede sig, og strakte den ene Arm ud, som om han vaagnede. Da blev Djævelens Fristelse for stærk for din Fader — jeg saa ham løfte Haanden med Kniven i den — men saa Intet mere. Jeg kunde ikke see ind ad Vinduet — jeg kunde ikke røre mig af Pletten — jeg kunde ikke sfrige; jeg stod med Ryggen vendt imod Huset, rystende over hele Kroppen, skøndt det var i den varmeste Sommertid, og jeg hørte intet Skrig, slet ingen Støj fra Huset bag ved mig. Jeg var altfor angst til at vide hvor lang Tid der var gaaet hen inden Oplukningen af Hyttedøren fik mig til at vende mig om; men da jeg gjorde det, saa saa jeg din Fader staaende foran mig i det gule Maanelys, bærende i sine Arme det blødende Legeme af den stakkels Knøs, som havde delt sin Mad med os og som sov ved vor Arne. Tys! tys! Suk og ston ikke

saaledes! Dølg det med Sengeklæderne. Tys! du vil vaagne dem i det andet Værelse!"

„Gabriel — Gabriel!“ raabte en Stemme bag ved Skillerummet. „Hvad er der paa Færde? Gabriel! lad mig komme ind og være hos Eder?“

„Nej! nej!“ raabte den gamle Mand, samlende de sidste Levninger af sin Styrke for at tale højere end Stormen, som nu just hylede allerhøjest. „Bliv hvor du er — tal ikke — kom ikke ud, jeg befaler dig det! Gabriel (hans Stemme sank her hen i en svag Hvidsfen), løst mig op i Sengen — du maa nu høre Næsten af det — løst mig; jeg er saa trangbryttet, at jeg neppe kan tale. Hold dig tæt hen til mig og lyt — jeg kan ikke sige meget mere. Hvor var det jeg slap? — Ah, din Fader! Han truede med at dræbe mig, dersom jeg ikke gjorde Ed paa, at jeg vilde holde det hemmeligt, og i min Dødsangst saa svor jeg. Han fik mig til at hjælpe sig med at bære det døde Legeme tværs over Heden — o! skrækkeligt, skrækkeligt i det klare Maaneskin — (løst mig højere, Gabriel). Du fjender nok de store Stene hist henne, oprejste af Hedningene; du fjender nok den tomme Plads under Stenene, som kaldes „Kjøbmandens Bord“ — vi havde Rum nok til at lægge ham derind og skjulte ham saaledes, og derpaa løb vi tilbage til Hytten. Jeg har aldrig siden været at komme i Nærheden deraf; nej, og heller ikke din Fader! (Højere, Gabriel! Jeg er nærved at kvæles igjen.) Vi brændte Tegnebogen og Randselen — vi erfarede ikke engang hans Navn — vi beholdt Pengene til vort eget Brug. (Du løfter mig ikke! Du

hører ikke rigtig efter!) Din Fader sagde, at det var et Legat, da du og din Moder spurgte om Pengene. (Du bedrover mig, du sonderknuser mig, Gabriel, naar du saaledes bliver ved at sukke). De Penge bragte Forbandelse over os; Forbandelsen har drufnet din Fader og din Broder; Forbandelsen dræber mig; men jeg har skriftet — sig Præsten, at jeg har skriftet førend jeg døde. Stop hende, stop Rose! Jeg hører at hun staaer op. Tag hans Ben bort af „Kjobmandens Bord“ og begrav dem for Guds Skyld! — og sig Præsten — (loft mig højere; loft mig til jeg ligger paa Knæ) at dersom din Fader var i Live, saa vilde han dræbe mig — men sig Præsten — for min syndige Sjæls Skyld — at bede — og huff „Kjobmandens Bord“ — at begrave og at bede — altid at bede for —“

Saalænge som Rose utydeligt hørte den gamle Mands Hvidsken — skjøndt ikke et Ord af hvad han havde sagt, naaede hendes Dre — krympede hun sig ved at aabne Døren i Skillerummet. Men da de hvidskende Stemmer — som angstede hende, hun vidste ikke hvorfor eller hvordan — først bleve mere afbrudte og derpaa aldeles ophørte; da hun hørte den Gulken, som fulgte paa den, og da hendes Hjerte sagde hende hvem det var der græd i det næste Værelse — da begyndte hun at blive paavirket af en ny Følelse, som var stærkere end den heftigste Frygt, og hun aabnede Døren uden at betænke sig — næsten uden at skælve.

Sengetæppet var trukket over den gamle Mand; Gabriel knælede ved Siden af Sengen, med Ansigtet skjult. Da hun talte til ham, hverken svarede eller

saae han paa hende. Efter en liden Stund ophorte den Gulken, som rystede ham; men endnu bevægede han sig ikke — undtagen een Gang, da hun rørte ved ham, og da gyste han — gyste under hendes Haand! Hun kaldte hans smaa Søstre ind, og de talte til ham, og endnu gav han ikke et Ord til Svar. De græd. Den Ene efter den Anden, tit og mange Gange, tiltalte de ham med fjerlige Ord, men den Nummerens Stivnen, som gjorde ham maaløs og ubevægelig var stærkere end de menneskelige Taa- rers Magt, ja overgik endogsaa den menneskelige Kjerligheds Styrke.

Det var nærved Daggry og Stormen begyndte at sagtnes — men endnu var der ikke indtraadt nogen Forandring ved Siden af Sengen. Een eller to Gange knælede Rose ned tæt ved Gabriel, endnu for- gjeves søgte hun at vække ham til Bevidsthed om hendes Nærværelse; hun troede at høre den gamle Mand aande svagt, og strakte sin Haand ud imod Sengetæppet; men hun kunde ikke samle saa meget Mod sammen, at hun kunde røre ved ham eller see paa ham. Dette var den første Gang hun havde været tilstede ved en Dødsfeng; Stilheden i Bærelset, den Fortvivlelsens Isnen, som havde overfaldet Ga- briel, gjorde hende saa bange, at hun næsten var ligesaa hjælpeløs som de to Børn ved hendes Side. Det var ikke forend Dagskjæret faldt ind ad Hyttes vinduet — saa koldt, saa sorgeligt og dog saa op- livende — at hun begyndte ganske at vinde sin Selv- beherskelse tilbage. Hun følte da, at det Bedste vilde være at hente Hjælp fra det nærmeste Hus. Medens

hun prøvede paa at overtale de to Born til at være alene i Hytten med Gabriel, saalænge hun var borte, blev hun bestyrtet ved at høre Fodtrin udenfor Døren. Den aabnedes, og en Mand lod sig see paa Dørtærskelen, staaende stille der et Djeblisk i den svage, uklare Belysning. Hun saae nærmere til, — saae skarpt paa ham. Det var Frands Sarzeau selv!

Han var drivvaad, men hans Ansigt — altid blegt og ubevægeligt — syntes kun at være lidet forandret i sit Udtryk ved de Farer, som han maatte have gjennemgaaet denne Nat. Den unge Peter laa næsten bevidstløs i hans Arme. I det første Djeblisks Forbauselse og Angst udstødte Rose et Skrig, da hun gjenkjendte ham.

„Der! der! der!“ sagde han gnaven, gaaende lige hen imod Arnestedet med sin Byrde, „gjør ingen Støj. I ventede vist ikke at see os levende igjen, det tør jeg nok sige. Vi opgav ogsaa selv Haabet, og slap alene derfra næsten ved et Mirakel.“ Han lagde Drengen ned der, hvor han kunde erholde den hele Varme fra Ilden og vendte sig derpaa om, tog en Flaske op af Lommen, og sagde: „Derjom det ikke var for Brændevinens Skyld!“ — Han holdt pludselig inde — foer sammen — satte Flasken ned paa Bænken ved Siden af sig — og gik hurtigt hen til Sengen.

Rose saae efter ham, idet han gik, og bemærkede, at Gabriel, der havde rejst sig, da Døren blev aabnet, trak sig tilbage fra Sengen, da Frands nærmede sig. Den unge Mand's Ansigt syntes pludselig at være bleven forvandlet til Sten — dets fuldkommen

dødningsagtige Hvidhed var skrækkelig at see til. Han bevægede sig langsomt baglænds indtil han naaede Hyttens Bæg, — derpaa stod han ganske stille, stirrede paa Faderen med forvildede, tankeløse Dine, famlende med Hænderne foran sig, mumlende, men ikke udtalende et eneste tydeligt Ord.

Frands syntes ikke at lægge Mærke til Sønnen; han holdt Fligen af Sengetæppet i Haanden. „Er der noget paa Færde her?“ spurgte han, idet han traf det ned.

Gabriel kunde endnu ikke tale. Rose saa det og svarede for ham. „Gabriel er bange for at hans stakkels Bedstefader er død“, hvidskede hun sagte.

„Død!“ Der var ingen Sorg i den Tone, hvormed han sagde dette Ord. „Var han meget slet i Nat forend han døde? Talte han over sig? Han har været temmelig tossfevurn i den sidste Tid.“

„Han var meget urolig, og talte om de Barsler, som vi Alle kjende; han sagde, at han saa og hørte mange Ting, som fortalte ham fra den anden Verden, at du og Peter — Gabriel“, skreg hun pludselig, afbrydende sig selv. „See paa ham! See paa hans Ansigt! Din Bedstefader er ikke død!“

I dette Øjeblik løstede Frands sin Faders Hoved op for at betragte ham næjere. En svag Krampestrækning gik over hans dødningsblege Ansigt; Læberne bevægede sig, Kjæbebenet sank ned. Frands gyste, idet han saa derpaa, og vendte sig hurtig bort fra Sengen. I samme Øjeblik foer Gabriel bort fra Bæggen; hans Udseende var forandret, hans blege Kinder brændte paa eengang, idet han snappede Flasken

og heldte den Emule Brændevin, der var tilbage i den, i Bedstefaderens Hals. Virkningen var næsten øjeblikkelig; de hensvindende Livskræfter kæmpede fortvivlet. Den gamle Mand's Døje aabnede sig igjen, vandrede rundt omkring i Bærelset, og hæstede sig derpaa stift paa Frands, som han stod der nærved Ilden. Hvor skrækkelig og fortvivlet end hans Stilling var i dette Djeblik, saa havde Gabriel dog Mand's nærværelse nok til at hvidske Rose i Dret: „Gaa igjen ind i Sovestammeret og tag Børnene med dig. Vi have maaske Noget at tale om, som det er bedst at I ikke høre.“

„Søn Gabriel, din Bedstefader ryster over hele Kroppen“, sagde Frands. „Hvis han lægger sig til at døe, saa dør han af Kulde; hjælp mig at bære ham, Sengen og det Hele hen til Arnestedet.“

„Nej! nej! lad ham ikke røre ved mig!“ gispede den gamle Mand. „Lad ham ikke see paa mig paa den Maade! Lad ham ikke komme mig nær, Gabriel! Er det hans Mand? eller er det ham selv?“

Idet Gabriel svarede, hørte han en Banken paa Døren. Hans Fader aabnede den, og man fik nogle Folk at see fra det nærliggende Fiskerleje, som mere vare komne af Nysgjerrighed end af Deltagelse, for at høre om Frands og Drengen Peter havde overlevet Natten. Uden at bede Noget at komme indenfor, svarede Fiskeren surt og tvært paa de Spørgsmaal, som man gjorde ham, staaende i sin egen Dør. Medens han var saaledes beskæftiget, hørte Gabriel sin Bedstefader mumle tankeløst for sig selv: „Sidste Nat — hvorledes er det fat med sidste Nat, Sonne-

søn? Hvad talte jeg om sidste Nat? Sagde jeg at
 din Fader var druknet? Meget tosset at sige at han
 var druknet, og saa see ham komme levende tilbage
 igjen! Men det var ikke det — mit Hoved er meget
 svagt, jeg kan ikke husse det! Hvad var det, Ga-
 briel? Var det Noget, der er altfor skrækkeligt til
 at tale om? Er det derfor du hvidsker og skælver?
 Jeg sagde ikke noget skrækkeligt. En Forbrydelse?
 Blodsudgydelse? Jeg veed ikke Noget af nogen For-
 brydelse eller Blodsudgydelse at sige — jeg maa have
 været fra Forstanden, hvis jeg har talt paa den
 Maade! „Kjobmandens Bord?“ Blot en stor Dynge
 af gamle Stene! Over Stormen, og ved at tænke
 paa min Dod, og af Angst for din Fader, maa jeg
 være bleven vild i Hovedet. Giv ikke den Snak
 nogen anden Udtydning, Gabriel! Nu er jeg bedre.
 Vi vil Alle leve for at lee af gamle Bedstefader, som
 vrevler om Forbrydelser og Blodsudgydelse i sin Søvn.
 Ah! stakkels gammel Mand! — sidste Nat — vild i
 Hovedet — en gammel Mands Phantasier og Snik-
 snak — hvorfor leer du ikke af det? Jeg leer ad
 det — saa forstyrret i Hovedet — saa for —“

Han holdt pludselig inde. Et dæmpet Skrig,
 dels af Skræk og dels af Smerte undslap ham; det
 Blik af pinlig Angstelighed og enfoldig Listighed, der
 havde vansiret hans Ansigt medens han talte, for-
 svandt for steds. Han gyste lidt — aandede tungt
 een eller to Gange — hvorpaa Alt blev stille. Var
 han død med en Usandhed paa Læberne?

Gabriel saae sig omkring og bemærkede at Døren
 til Hytten var lukket og at hans Fader stod med

Ryggen imod den. Hvor længe han havde staaet saaledes, hvor mange af den gamle Mand's sidste Ord han havde hørt, det var umuligt at gjette, men der var en mørk Mistanke i hans skumle Ansigt, da han nu vendte sit Blik fra Liget til Sonnen, hvilket fik Gabriel til at gyse, og det første Spørgsmaal, som han gjorde, idet han paany nærmede sig Liget var udtrykt i Toner, hvilke, rolige som de vare, havde en frygtelig Mening i dem. „Hvad talte din Bedstefader om sidste Nat?“ spurgte han.

Gabriel svarede ikke. Alt hvad han havde hørt, Alt hvad han havde seet, al den Jammer og Glemselighed, der endnu kunde komme, havde astumpet hans Sind. De usigelige Farer, der vare forbundne med hans nærværende Stilling, vare altfor skrækkelige til at de kunde virkeliggjeres. Han kunde blot føle dem uklart under den nedtrykkende Slaphed, der hvilte paa hans Hjerte, medens Brugen af alle hans Evner, saavel legemlige som sjælelige, pludselig og aldeles syntes at have forladt ham.

„Er din Tunge saaret, Sen Gabriel, ligesom din Arm?“ vedblev hans Fader med en bitter Latter. „Jeg kom tilbage til Jer, som reddet ved et Underværk, og du taler ikke et Ord til mig. Vilde du hellere have, at jeg skulde vare død end den gamle Mand der? Han kan ikke høre dig nu — hvorfor skulde du da ikke fortælle mig det Sliddersladder, som han kom med sidste Nat? — Du vil ikke? Jeg siger, du skal! (Han skracede gjennem Bærelset og satte Ryggen imod Døren.) Forend Nogen af os forlader dette Bærelse, saa skal du gjøre det! Du veed, at

min Skyldighed imod Kirken fordrer, at jeg strax skal gaae og melde Præsten din Bedstefaders Død. Der-
 som jeg ikke opfylder denne Pligt, saa huft vel paa,
 at det er din Forseelse. Du opholder mig her —
 thi her bliver jeg indtil du adlyder. Hører du det,
 Dødsmerpande! Tal! Tal øjeblikkelig, eller du skal
 komme til at angre det til din Dødsdag! Jeg spørger
 endnu engang: hvad sagde din Bedstefader til dig, da
 han talte over sig sidste Nat?"

„Han talte om en Forbrydelse, der var begaaet
 af en Anden, og brodefuldt holdt hemmelig af ham“,
 svarede Gabriel langsomt og alvorligt. „Dg denne
 Morgen fornegtede han sine Ord i sit sidste Aanded-
 dræt. Men sidste Nat, hvis han talte Sandhed —“

„Sandhed!“ gjentog Frands. „Hvilken Sand-
 hed?“ Han standsede, slog Djuene ned, og vendte
 derpaa tilbage til Liget. I nogle Minuter stod han
 og betragtede det usravendt, dragende hurtigt Aandede,
 og ladende Haanden glide flere Gange over sin Pande.
 Derpaa vendte han sig atter til sin Sen. I dette
 korte Mellemrum var han i det Idre bleven en for-
 andret Mand: Udtryk, Stemme og Manerer, Alt var
 anderledes. „Gud forlade mig!“ sagde han, „men
 jeg kunde næsten lee over mig selv i dette alvorlige
 Øjeblik, at jeg har talt og handlet som om jeg var
 forrykt! Benegtede sine Ord, gjorde han? Stakkels
 gamle Mand! Man siger, at Fornuften ofte kommer
 tilbage hos forstyrrede Mennesker lige forend Døden,
 og han er et Bevis herpaa. Sagen er, Gabriel, at
 min egen Forstand maa være bleven lidt forvirret —
 og intet Under! — ved hvad jeg har gaaet igjennem

sidste Nat og hvad jeg er kommen hjem til denne Morgen. Som om du eller Nogen virkelig kunde skjenke en gammel doende Mand's forstyrrede Tale nogen alvorlig Tiltro! (Hvor er Rose? Hvorfor sendte du hende bort?) Jeg undrer mig ikke over, at du endnu seer lidt bestyret ud og søler dig noget nedtrykt tilmode efter Alt det — thi du har havt en drøj Nat; drøj i alle Maader. Han maa have været ikke lidet ude af sig selv sidste Nat, dels for sin egen og dels for min Skyld. (At du kunde troe, Gabriel, at jeg skulde være vred paa dig, fordi du var en Smule forstræffet — meget naturlig — over en gammel Mand's underlige Phantasier!) Kom ud, Rose — kom ud af Sovestammeret, hvis du er ked af det; du maa dog tidligere eller sildigere lære at see Døden roligt i Djnene. Kom med din Haand, Gabriel, og lad det være glemt, og lad os ikke tale mere om hvad der er passeret. Du vil ikke? Endnu bestandig vred paa mig for det, som jeg sagde nys til dig? — Ah! du vil have andre Tanker, naar jeg igjen kommer hjem. Kom ind, Rose, vi har ingen Hemmeligheder her."

"Hvor gaaer du hen?" spurgte Gabriel, da han saae at Faderen hurtigt aabnede Døren.

"For at melde Præsten, at En af hans Menighed er død og for at saae den Døde indført i Kirkebogen", svarede Frands. "Det er min Pligt, og den maa udføres inden jeg under mig nogen Hvile."

Han skyndte sig hurtigt afsted, da han havde sagt disse Ord. Gabriel næsten gyste over sig selv, da han mærkede, at han aandede mere frit, at han

ikke folte sig saa stræffelig nedtrykt baade paa Sjæl og Legeme i det Djeblif, da Faderen havde vendt ham Ryggen. Hvor frygtelige hans Tanker nu end vare, saa var det dog allerede en Trost at være i Stand til at tænke. Var hans Faders Udfærd til at bringe i Overensstemmelse med Tanken om hans Uffyl- dighed? Kunde den gamle Mands forvirrede Til- bagefaldelse af sine egne Ord denne Morgen i Son- nens Nærværelse blot et eneste Djeblif stilles imod den omstændelige Bekjendelse, som han havde aflagt om Natten, da han var alene med sin Sonneson? Disse vare de frygtelige Spørgsmaal, som Gabriel forelagde sig selv, og hvilke han uvilkaarlig bævede tilbage for at besvare. Og dog maatte den Tvivl, hvis Opklaring paa den ene eller den anden Maade uigjenkaldelig vilde have Indflydelse paa hele hans Fremtid, tidligere eller sildigere finde Sted, hvordan det saa end gif! Der var blot een Maade at stille Spørgsmaalet i Bero — øjeblikkelig at gaae hen og undersøge Gulningen under „Kjøbmandens Bord“ me- dens hans Fader var fraværende. Hvis hans Bedste- faders Bekjendelse virkelig var bleven aflagt medens han var ved Sands og Samling, saa vilde dog, om der end ikke var blevet Andet tilbage end Haarene og Benene af Slagtofferet, disse vidne om Sandheden — dersom han virkelig havde talt Sandhed; thi Gabriel vidste, at Stedet var beskyttet mod Vej og Vind, og vist aldrig var bleven besøgt siden Udøvelsen af For- brydelsen. Da denne Overbevisning rodfæstede sig hos ham, saa blegnede den unge Mands Kind, og han blev staaende tvivlraadig halvvejs imellem Arne-

stedet og Døren. Derpaa saae han uvis hen paa Liget i Sengen, hvorefter der skete et Omflag i hans Følelser. En vild, feberagtig Utaalmodighed efter at kjende det Værste uden et Djebliks Opsættelse, bemestrede sig ham. Blot sigende Rose, at han snart vilde være tilbage igjen, og at hun maatte vaage over den Døde i hans Fraværelse, forlod han Hytten med Et, uden at vente paa at høre hendes Svar, ja uden saa meget som at see sig tilbage, da han lukkede Døren efter sig.

Der var to Beje til „Kjøbmandens Bord“. Den ene, den længste af de to, langs med Klipperne ved Strandbredden, den anden tværs over Heden. Men den sidste Sti var ogsaa et lille Stykke Vej den samme, som førte til Landsbyen og Kirken. Han var bange for at tildrage sig Faderens Opmærksomhed paa denne, hvorfor han slog ind paa Bejen til Kysten. Paa eet Sted gjorde Stien en Bøjning ind ad Landet, snøede sig rundt om nogle af de mange druidiske Monumenter, der vare adspredte over hele Provindsen. Dette Sted var paa en Højde og tilbød en Udsigt over den Sti, der førte til Landsbyen, just hvor den drejede af fra den Hederyg, som førte til „Kjøbmandens Bord“. Her opdagede Gabriel en Mands Skikkelse, der stod med Ryggen vendt imod Kysten. Denne Skikkelse var for langt borte til at kunde kendes med Sikkerhed; men den lignede Frands Sarzeau saa meget som det vel var muligt. Hvem det saa end var, saa var Manden øjensynlig uvis i sin Sag ad hvilken Vej han vilde gaae. Naar han var gaaet nogle Skridt, saa var det først efter at have gjort et Par ad Bejen

til „Kjøbmandens Bord“, derpaa gik han igjen henimod de fjerne Huse og Kirken. To Gange betænkte han sig saaledes; anden Gang gjorde han en lang Pause inden han endelig valgte den Vej, der førte til Landsbyen. Forladende sin Post mellem Stenene, hvor han instinctmæssig havde gjort Holdt i nogle Minuter, gik nu Gabriel sin egen Vej. Kunde denne Mand virkelig være hans Fader? Og hvis det var ham, hvorfor kunde Frands Sarzeau da to Gange betænke sig paa at følge den Vej, der førte til hans Bestemmelsessted, medens han to Gange havde prøvet paa at tage den modsatte Vej, der førte til „Kjøbmandens Bord“? Vilde han virkelig gaae derhen? Havde han hørt dette Navn nævne, da den gamle Mand gjorde Hentydninger til det i sine sidste Ord paa Dødslejet? Og havde hans Mod glippet for ham, ved at bringe Alt i Rigtighed ved at bortskaffe —? Dette sidste Spørgsmaal var altfor gyseligt til at forfølges videre. Gabriel kvalte det ængsteligt i sit eget Hjerte, idet han gik videre.

Han naaede det store Druidemonument uden at møde en levende Sjæl paa sin Vej. Solen var i Færd med at staae op, og den forgangne Nats mægtige Stormsnyer skilte sig vredt ad og spredte sig over den hele østlige Horizont. Bolgerne vedbleve endnu at danske og skummede dygtigt, men Kulingen var taget af til en skarp, frisk Brise. Da Gabriel saac i Vejret og opdagede hvor klart Forjættelsen af en smuk Dag var skreven paa Himlen, saa skælvede han ved den Undersøgelse, som han agtede at anstille. Synet af den skønne, skønlige Solopgang stak saa

gyseligt af mod Mistanken om begaaet Mord, der nagede giftigt paa hans Hjerte. Men han folte, at hans Grinde maatte udrettes, og han opmandede sig til at udføre det; thi han vovede ikke at vende tilbage til Hytten forend Hemmeligheden paa engang og for bestandig var opklaret.

„Kjøbmandens Bord“ var dannet af to uhyre Stene, der hvilte horizontalt paa tre andre. I de urolige Tider for mere end et halvt Aarhundrede siden vare Tourister ubekjendte imellem de druidiske Monumenter i Bretagne, og Indgangen til det hule Rum under Stenene — siden saa ofte besøgt af Fremmede — var paa den Tid næsten overgroet med Brombær og Ukrudt. Gabriels første Blik paa denne med vilde Roser overgroede Krog, overbeviste ham om, at Stedet ikke, maasse ej i flere Aar, var bleven betraadt af noget levende Væsen. Uden at betænke sig (thi han folte at den ringeste Opsættelse kunde blive farlig for hans Beslutning) banede han sig, saa læmpeligt som muligt en Vej mellem Brombærene og knælede ned i den lave, skumle, uregelmæssige Indgang til den hule Plads mellem Stenene.

Hans Hjerte bankede voldsomt; hans Aandedræt standsede næsten, men han overvandt sig imidlertid til at krybe nogle faa Fod ind i Hulen, og famlede derpaa omkring med Haanden paa Jorden. Han rørte ved Noget! Noget, som fik Blodet til at stivne i ham; Noget, som han gjerne havde givet slip paa, men som han, til Trods for sig selv, omklamrede fast. Han trak sig tilbage til den ydre Luft og til Solskinnet. Var det et Menneskeben? Nej! han var

bleven taget ved Næsen af sin egen sygelige Frygt — han havde blot faaet fat i et Stykke tert Træ.

Skamfuld over et saadant Selybedrag som dette, var han i Begreb med at kaste Træet fra sig førend han atter betraadte Stedet, da en anden Idee faldt ham ind. Skjondt Hulen var svagt belyst gjennem en eller to Abninger mellem Stenene, saa var den største Del af den dog endnu altsfor merk til at man med blotte Dine kunde foretage nogen fuldkommen Undersøgelse af den, selv paa en klar Solffinsmorgen. Bemærkende dette, fremtog han Fyrtonde og Svovlstikker, hvilke han — ligesom Districtets øvrige Beboere — næsten altid bar hos sig for at kunne tænde sin Pibe, og besluttede at bruge Træstumpen som en Fakkel, hvormed han kunde oplyse den mørkeste Krog af Hulen, naar han atter betraadte den. Heldigvis saa havde Træet været der saa længe og var blevet bevaret saa tert i dets dækkede Stilling, at det fængede Ild næsten ligesaa let som et Stykke Papir. I det Øjeblik, da det brændte klarest, gif Gabriel ind i Hulen — denne Gang eftersøgende den i hver en Krog.

Han blev saa længe mellem Stenene, at Træet næsten var brændt lige ned til hans Haand. Da han kom ud og kastede den brændende Stump fra sig, saa var hans Ansigt højt blussende og hans Dine sunkede. Han sprang sorgløst afsted paa Bejen til Heden, over de Buske, gjennem hvilke han for saa Minuter siden saa varlig havde banet sig Vej, udbrydende: „Nu kan jeg gifte mig med Rose med en frelst Samvittighed — ja, jeg er en saa brav Mand's Søn som Nogen i Bretagne!“ Han havde paa det

Nøjagtigste gjennemføgt Hulen i enhver Krog og ikke det ringeste Tegn til at noget dødt Legeme nogensinde havde ligget der var synligt i det hule Rum under „Kjøbmandens Bord“.

II.

„Jeg kan nu gifte mig med Rose med en frelst Samvittighed!“ Der er nogle Dele af Verden, hvor man ikke vilde tegne et naturtro Billede af den menneskelige Natur, naar man fremstillede en Son, der troede fuldt og fast, at en Forbrydelse mod en Mands Liv og et Brud paa Gjestfrihedens Love hemmelig forøvede af hans Fader, gjorde ham, endstjondt uskyldig i al Deltagelse deri, uværdig til at opfylde sine Forpligtelser imod sin trolovede Brud. Iblandt de ensfoldige Indvaanere i Gabriels Fædreneprovinds var en saadan skarp, samvittighedsfuld Følelse som denne, ingen overordenlig Undtagelse fra de almindelige Regler. Uvidende og overtroiske, som de vare, udøvede Folket i Bretagne Gjestfrihedens Pligter saa troligen, som de udøvede deres Fædrenereligions Pligter. En fremmed Gjests Person, han være rig eller fattig, var en ukrænkelig Person ved deres Arne. Hans Sikkerhed var deres særegne Omsorg — hans Ejendom deres særegne Ansvar. De kunde være halv forkomne af Mangel, men de vare ikke desto mindre rede til at dele deres sidste Krumme med ham, som de vilde dele

den med deres egne Børn. En Krænkelse af Gjestfrihedens Dyd, saaledes som den var født og baaren blandt Folket, blev betragtet med almindelig Mishag, og straffet med almindelig Forbandelse. Denne Banære var den mest fremherskende blandt de Tanker, der bevægede Gabriel ved Bedstefaderens Seng; Frygten for denne den værste af alle Skampletter, som Intet kunde udrette, gjorde ham maaløs lige over for Rose, og ængstede og skrækkede ham saaledes, at han ikke ansaae sig værdig til at see hende ind i Ansigtet, og da Resultatet af hans Undersøgelse af „Kjebmandens Bord“ godtgjorde Mangelen af ethvert Bevis om den Forbrydelse, som den gamle Mand havde talt om, saa blev den velgjørende Lindring, den alt overvejende Triumph over denne Dydagelse, fuldkommen udtrykt i den ene Tanke, som havde drevet ham til at udtale de første glade Ord: Han kunde gifte sig med Rose med en frelst Samvittighed; thi han var en brav Mand's Son!

Da han vendte tilbage til Hytten, var Frands endnu ikke kommen tilbage. Rose var forbausset over Forandringen i Gabriels Væsen; selv Peter og Børnene bemærkede det. Hvilken og Barmen havde nu for saavidt hjulpen den yngre Broder, saa at han var i Stand til at give en Beretning om deres farlige Eventyr paa Havet om Natten. De lyttede endnu til Drengens Fortælling, da Frands omsider vendte tilbage. Nu var det Gabriel, der rakte Haanden ud og gjorde det første Skridt til Forsoning.

Til hans store Forbauselse trak hans Fader sig nu tilbage. Frandses lunefulde Sind var aabenbart

aldeles omstiftet under hans Fraværelse i Landsbyen. En afgjort, skulende Mistro formørkede hans Ansigt, da han betragtede sin Son. „Jeg rækker aldrig min Haand til Folk, som engang har mistroet mig“, sagde han højt og vredt; „thi efter den Tid har jeg ingen Tillid til dem. Du er en vanartig Son! Du har havt din Fader mistænkt for en eller anden Nederdrægtighed, som du ikke ligesrem tør beskylde ham for, uden at have noget andet Bevis end en halvssjantet, doende gammel Mands vidtsvævende Phantaster. Tal ikke til mig! Jeg vil ikke høre dig! En skyldfri Mand og en Spion gjør kun et daarligt Selskab. Gaa og angiv mig, du maskerede Judas! Jeg bryder mig hverken om din Hemmelighed eller om dig. Hvad bestiller denne Rose her endnu? Hvorfor er hun ikke gaaet hjem for længe siden? Præsten kommer; vi trænge ikke til Fremmede i dette Dødens Hjem. Før hende tilbage til Forpagtergaarden, og bliv der tilligemed hende, hvis du har Lyst; der er Ingen, som savner dig her!“

Der var Noget i den Talendes Bæsen og Blik, da han yttrede disse Ord, der var saa besynderligt, saa ildevarslende, saa utvivlsomt tilkjendegivende, at han mente langt mere end han sagde, at Gabriel øjeblikkelig folte sig beklemmt om Hjertet, og næsten i samme Nu trængte det Spørgsmaal sig uimodstaaeligt frem i hans Tanker: kunde ikke hans Fader have fulgt bag efter ham til „Kjøbmandens Bord?“ Selv om han havde havt Lyst til at tale, saa kunde han ikke have gjort det nu, fordi dette Spørgsmaal og den Mistanke, det førte med sig, aldeles ødelagte

Morgenens gjenoplivede Haab og Overbevisning. Den sjælelige Lidelse, der frembragtes ved den pludselige Overgang fra Glæde til Sorg i hans Sind, virkede atter legemligt paa ham. Han følte en kvælende Fornemmelse i Hyttens Lust i Nærheden af hans Fader, og da Rose, skyndende sig med at tage sit Løj paa, og med et Ansigt, der verelvis blussede og blegnede hvert Øjeblik, nærmede sig Døren, gik han saa hurtigt ud med hende, som om han vilde flye fra sit Hjem. Aldrig havde han følt den friske Lufts og det klare Daglys's himmelske og velgjørende Indflydelse saa levende som nu!

Han kunde troste Rose over Faderens Barfthed, han kunde forsikre hende om hans egen Kjerlighed, som ingen jordisk Magt kunde forandre, medens de vandrede sammen til hendes Hjem; men mere kunde han ikke gjøre. Han turde ikke betroe hende den Gjenstand, der tyngede ham mest paa Sindet; af alle menneskelige Bæseener var hun det sidste, for hvem han vilde aabenbare den frygtelige Hemmelighed, som laa ham mest paa Hjertet. Saasnart som de fik Dje paa Forpagtergaarden, standsede Gabriel, og lovende snart at see til hende igjen, tog han Afsked med Rose med paatagen Rolighed i hans Bæsen og med sand Fortvivlelse i Hjertet. Hvad den stakkels Pige end tænkte i dette Øjeblik, saa følte han, at han nu ikke havde Mod til at komme hendes Fader for Dje, og høre ham tale glad og lykkelig, som det var hans Bane, om Roses snart forestaaende Giftermaal.

Saaledes overladt til sig selv, vandrede Gabriel hid og did paa den nøgne Hede, uden at vide af eller

bryde sig om hvorhen han styrede sine Skridt. Hans Tvivl om Faderens Uskyldighed, som var bleven forjaget efter hans Besøg ved „Kjebmandens Bord“, den var atter levet op ved hans Faders Bæsen og Tale — ja, den var endog bleven bekræftet, skjøndt han endnu ikke havde at tilstaae dette for sig selv. Det var slemme nok at maatte erkjende, at Resultatet af denne Morgens Undersøgelse, naar Alt kom til Alt, dog ikke var afgjørende — at Hemmeligheden i Sandhed ikke var opklaret. Hestigheden i hans Faders sidste Ord, de overordenlige og ubeskrivelige Forandringer i hans Faders Bæsen, medens han yttrede dem — hvad skulde Alt dette betyde? Brode eller Skyldfrihed? Og atter, var det paa nogen Maade fornuftigt at tvivle paa den Bekjendelse, som hans Bedstefader havde aflagt paa Dødslejet? Var det ikke langt mere sandsynligt, at den gamle Mand's Benægtelse denne Morgenstund af sine egne Ord om Natten, var skeet under Indflydelsen af en panisk Skræk, da hans moralske Bevidsthed var forvirret og hans aandelige Gyser slappede? — Jo længere Gabriel tænkte over disse Spørgsmaal, jo mindre skiftet — sandsynligvis ogsaa jo mindre villig — folte han sig til at besvare dem. Skulde han søge Raad hos Andre, der vare klogere end han selv? Nej! Ikke saalænge der var en tusinde Del af Sandsynlighed for at hans Fader kunde være uskyldig. Denne Tanke var endnu den overvejende i hans Sind, da han atter fik sit Hjem i Sigte. Han stod endnu og betænkte sig nær ved Døren, da han saa den blive aabnet forsigtigen. Hans Broder Peter saa ud og kom derpaa lebende

hen til ham. „Kom ind, Gabriel, o, kom ind!“ sagde Drengen alvorligt. „Vi er bange for at være alene med Fader. Han har pryglet os, fordi vi har talt om dig.“

Gabriel gik ind. Hans Fader saae op fra Urnestedet, hvor han sad, og mumlede Ordet „Espion“ og gjorde en foragtelig Bevægelse — men henvendte ikke et Ord directe til ham. Timerne glæde hen i Tausshed, Eftermiddagen blev til Aften, og Aftenen til Nat og endnu bestandig talte han ikke til noget af sine Børn. Kort efter at det var bleven mørkt, gik han ud og tog sit Næt med sig, sigende at det var bedre at være alene paa Havet end i Huset med en Espion. Der var ikke foregaaet nogen Forandring med ham, da han vendte tilbage næste Morgen. Dage gik hen — ja selv Uger og Maanedes henrandt — og endnu bestandig viste han sig ikke forandret mod sin ældste Søn, endstjendt hans Væsen umærkeligt var bleven som det plejede mod hans andre Børn. I de sjeldne Tilfælde, naar de mødtes, bevarede han en fuldkommen Tausshed mod Gabriel, undtagen hvor det var absolut nødvendigt at han maatte tale. Han vilde aldrig tage Gabriel ud med i sin Baad; han vilde aldrig sidde alene sammen med Gabriel; han vilde aldrig spise med Gabriel; han vilde aldrig tillade de andre Børn at tale til ham om Gabriel, og han vilde aldrig høre et Ord med Hensyn til Noget, som hans døde Fader havde sagt eller gjort i Stormnatten af Gabriel selv.

Den unge Mand hentæredes og forandredees saaledes, at Rose knapt kunde kjende ham igjen, under dette grusomme huslige Forbandelsens System, under den nagende Indflydelse af den ene uforandrede Tvivl,

som aldrig forlod ham, og mere end Alt dette under de uafsladelige Bebrejdelser af hans egen Samvittighed, der vakttes ved Følelsen af en Ansvarlighed, som det var hans højtidelige, hans ligefremme Pligt at overtage sig. Men ingen Samvittighedsnag, ingen ilde Medfart hjemme og ingen Selvbebrejdelse for Unddragelsen af hans Pligt at aflægge Skriftemaal som en god Katholik, havde Indflydelse nok over Gabriel til at faae ham til at aabenbare den Hemmelighed, under hvis Tryk selve hans Liv undergravedes. Han vidste, at dersom han paa een Gang aabenbarede den, saa vilde den, hvad enten det saa til Slutningen viste sig, at hans Fader var skyldig eller uskyldig, blive en Blet og en Mistanke paa Familien, og paa Rose med formedelst hendes nærførestaaende Forbindelse med ham, som ikke kunde udslættes i deres Levetid. Verdens Bebrejdelser er endogsaa skrækkelig i en myldrende Stad, hvor dog mange af Beboerne af vort Opholdssted ere Fremmede for os — men den er langt frygteligere paa Landet, hvor Alle tale om os og kjende os, hvor Intet træder imellem os og de onde Tungers Tyranni. Gabriel havde ikke Mod til at trodse denne og vove det frygtelige Kast om en livsvarig Skændsel — nej, selv ikke for at tjene Retsfærdighedens, Gjengjeldsens og Sandhedens hellige Interesser.

Medens han endnu saaledes led under den Bedrøvelse, som ødelagte hans legemlige og sjælelige Energi, blev Bretagne hjemsogt af en stor almindelig Ulykke, der for en Tid overvældede alle private Lidelser. Det var nu paa den Tid, da den franske Revolutions

Storm havde hævet sig til Orkanens Højde. De af den nye Republik's Førere havde nu Magten, hvis sidste, værste Galsskab det var at forordne Religionens Udslættelse og Omstyrkelse af Alt hvad der udvortes tjente som dens Symboler over hele den Del af Landet, som de beherskede. Denne Forordning var allerede efter Bogstaven udført i og omkring Paris, og nu vare Republikens Soldater paa Vejen til Bretagne, anførte af Befalingsmænd, hvis Hverv var at udrydde den kristelige Religion i det sidste og sikkert Tilflugtssted, som endnu var levnet den i Frankrig.

Disse Mænd begyndte deres Værk i en Aand, som var den værste af deres Overmænd værdig, som havde udsendt dem for at gjøre det. De udplyndrede Kirker, de ødelagde Capeller, de omstyrkede Korsene paa Vejene, hvor de traf paa dem. Den skrækkelige Guillotine slugte Menneskers Liv i Bretagnes Landsbyer saaledes som den havde slugt dem i Paris' Gader; Musketten og Sværdet udøvede paa Landeveje og Biveje Ødelæggelser blandt Folket — selv paa Kvinder og Børn, der knælede ned for at bede; Præsterne bleve forfulgte fra det ene Skjulested, hvor de holdt Gudstjeneste, til det andet, og bleve dræbte saasnart som de bleve grebne — enhver Grusomhed blev øvet overalt; men den kristelige Religion udbredte sig endnu bestandigt videre, hvor vidt man end gik med Blodsudgydelse; den opblomstrede bestandig med fornyet Livskraft lige under Fødderne paa selve de Mænd, hvis tomme Raseri var frugtesløst i at nedtrampe den. Overalt blev Folket trofast i sin Tro; overalt stode Præsterne dem bi i deres bittreste Nød.

Republikens Bodler vare udsendte for at gjøre Bretagne til en Provinds af Apostater; de gjorde deres Bærste, og forlod det som en Provinds fuld af Marztyrer.

En Aften medens denne skrækkelige Forfølgelse endnu rasede, traf det sig, at Gabriel var bleven opholdt til en usædvanlig sildig Time hos Roses Fader. Han havde i den sidste Tid tilbragt en stor Del af sine ledige Timer i Forpagtergaarden; det var nu hans eneste Tilflugtssted fra det Lidelsens, Tausheds og den hemmelige Skændsels St.d, som han engang havde kaldt sit Hjem. Netop som han var i Færd med at tage Afsted med Rose for denne Aften og havde aabnet Døren, standsede hendes Fader ham og pegede paa en Stol i Kaminkrogen. „Lad os være alene, min Kjere“, sagde den gamle Mand til Datteren; „jeg ønsker at tale med Gabriel. Du kan gaae ind til din Moder i Bærelset ved Siden af.“

De Ord, som Fader Bonan, som han kaldtes af Naboerne, nu havde at sige ham under fire Dine, vare bestemte til at lede til meget uventede Begivenheder. Efterat have berørt den Forandring, der var foregaaet i Gabriels Væsen i den sidste Tid, begyndte den gamle Mand at spørge ham, sorgmodigt men ikke mistænksomt, om han endnu bevarede sin gamle Kjærlighed til Rose. Efter at have faaet et varmt, bekræftende Svar, hentydede Fader Bonan derpaa til den Forfølgelse, som endnu bestandig rasede der i Provindsen, og til den deraf følgende Mulighed, at han ligesom andre af hans Landsmænd, kunde blive kaldet til at lide, ja maaske til at døe for Religionens

Sag. Dersom denne sidste Handling af Selvopoffrelse skulde blive krævet af ham, saa vilde Rose staae alene og uden Beskyttelse, med mindre hendes trolovede Brudgom uden Forhaling opfyldte det Løfte, som han havde givet hende, og blev hendes lovlige Beskytter. „Lad mig vide, at du vil gjøre det“, sluttede den gamle Mand, „og jeg vil da med Resignation bære Alt hvad man vil fordre af mig, naar jeg blot veed, at jeg ikke skal dree og lade Rose tilbage uden Beskyttelse.“ Gabriel gav dette Løfte — gav det af sit ganske Hjerte. Da han tog Afsked fra Fader Bonan, sagde den gamle Mand til ham: „Kom igjen i Morgen; jeg vil da vide mere end jeg veed nu — jeg vil da være i Stand til med Bestemthed at fastsætte Dagen til Opfyldelsen af dit Løfte til Rose.“

Hvorfor dvalede Gabriel ved Døren, seende tilbage paa Fader Bonan, som om han gjerne vilde sige Noget og dog ikke var i Stand til at faae et Ord frem? Hvorfor standsede han pludselig, efterat han var kommet ud og havde gaaet nogle Skridt, og vendte hurtigt tilbage til Forpagtergaarden, stod tvivlraadig ved Porten, og derpaa atter vendte om, sukende dybt idet han gjorde det, men ikke standsede et øjeblik mere paa Hjemvejen. Fordi at den skrakkelige Hemmeligheds Pinsel nu var bleven tungere at udholde end nogenstunde, siden han havde afslagt det Løfte, der var forlangt af ham. Fordi, medens en stærk Magt drev ham til frimodig at aabenbare sin skjulte Frygt og Tvivl for Faderen til den elskede Pige, som snart skulde være hans Brud, saa var der dog endnu en stærkere passiv Indflydelse, der bandt

hans Læber fra at aflægge den frygtelige Bekjendelse, at han ikke vidste om han var en brav Mand's Søn, eller en Enigmorders og Rovers Søn. Udeles ude af sig selv over sin forvixlede Stilling, besluttede han, medens han skyndte sig hjemad, at vove det Børste og gjøre sin Fader Spørgsmaalet med klare Ord. Men denne alvorlige Prove for Fader og Søn skulde ikke finde Sted. Da han kom hjem, var Brands ude. Han havde fortalt de mindre Born, at de ikke maatte vente ham for næste Dags Middag.

Tidlig om Morgenen begav Gabriel sig til Forpagtergaarden, som der var paalagt ham. Bevæget af sin Kjerlighed til Rose, blindthen stolende paa det svage Haab — hvilket han til Trods for sit Hjerte og sin Samvittighed endnu tvang sig til at nære — at hans Fader maatte være uskyldig, bevarde han dog nu en fuldkommen Kolighed i sit Dre. „Derjom jeg fortæller min Hemmelighed til Roses Fader, saa er jeg i Stand til at forvolde ham Beskymring med Hensyn til hans Datters Forsørgelse i Fremtiden, for hvilken jeg nu er hans eneste Borgen.“ — Dette eller noget lignende boede i hans Tanker, da han tog Fader Bonans Haand og angsteligt ventede paa at høre hvad han vnsfede af ham i Dag.

„Vi have et kort Pusterum, hvori vi er fri for Fare, Gabriel“, sagde den gamle Mand. „Der er kommet Esterretning til mig, at vore Kirkers Odelæggere og vore Menigheders Mordere ere blevne standsede paa deres Vej herhid ved Tidender fra et andet District. Dette Mellemrum af Ro og Fred vil

kun blive fort — vi maae benytte os af det, medens vi have det. Mit Navn findes paa Listen af de Anslagedes; dersom Republikens Soldater finde mig her! — men vi vil ikke tale mere herom: det er om Rose og dig, vi nu ville tale. Denne Aften kan Eders Ægteskab blive højtideligt indviet med alle vor hellige Religions Ceremonier, og Velsignelsen kan blive udtalt over Eder af en Præsts Læber. Denne Aften maa du derfor, Gabriel, blive Roses Ægtefælle og Beskytter. Hør nøje efter, og jeg skal fortælle dig hvorledes.”

Det Væsenlige af hvad Gabriel nu hørte af Fader Bonans Mund, var følgende:

Ikke længe i Forvejen førend Forfølgelserne udbrød i Bretagne, var en Gejstlig, som var almindelig bekjendt under Navnet Fader Paul, bleven udnævnt til Capellan i et af de nordre Districter af denne Provinds. Han opfyldte alle de Pligter, som denne Stilling paalagde ham, paa en saadan Maade, at han vandt hele Menighedens Tillid og Kjerlighed, og blev ofte omtalt med Ægtelse, selv i de Dele af Landet, der laae langt borte fra hans Birkfreds. Det var imidlertid ikke førend Urolighederne udbrød, og Udelæggelserne og Blodsudgydelsen begyndte, at han blev vidt og bredt berømt fra den ene Ende af Bretagne til den anden. Lige fra den allerførste Begyndelse af Forfølgelserne var Fader Pauls Navn den ængstede Landbefolknings Feltraab; han var deres Opmuntring i Undertrykkelsen, deres Exempel i Faren, deres sidste og eneste Troster i Dødsstunden. Hvor som helst Udelæggelsens Bederstyggelighed rasede gruelt, hvor

Forfølgelsen var hedest og Myrderiet vildest, der var man vis paa at see den usorfærdede Præst opfylde sit hellige Kalds Pligter, trodsende enhver Fare. Hans Undslippelse fra overhængende Dodsfarer, hans overraskende Tilstedekomst i Egne af Landet, hvor Ingen havde ventet at see ham igjen, bleve af de fattige Glæsser betragtede med overtroist Urefrygt. Hvor Fader Paul lod sig see med sin sorte Dragt, sit rolige Ansigt og det Ibenholts Crucifix, som han altid bar i Haanden, der ærede Folket ham som mere end en Dodelig, og den Tro blev stærkere og stærkere, at han ene og alene med Held vilde forsvare sin Religion imod Republikens Hære. Men deres enfoldige Tro paa hans Kraft til at staae imod med, var snart bestemt til at roffes. Nye Forstærkninger ankom til Bretagne og oversvømmede Landet fra den ene Ende til den anden. En Morgen, efterat han havde holdt Gudstjeneste i en nedreven Kirke og efterat han med Nød og neppe havde reddet sit Liv fra dem, der forfulgte ham, forsvandt Præsten. Der blev hemmelig anstillet Undersøgelser efter ham i alle Retninger; men man horte Intet videre fra ham.

Mange mejsommelige Dage vare forløbne, og den forsagte Landbefolkning havde allerede begravt ham som død, da nogle Fiskere paa den nordlige Kyst bemærkede et Skib af ringe Drægtighed i aaben Sø, der gjorde Signaler til Kysten. De satte af med deres Baade, og da de kom op paa Dækket, stod Fader Pauls velbekjendte Skikkelse for dem. Han var atter vendt tilbage til sine Menigheder, og havde bygget det nye Alter, hvorved de skulde holde deres Guds-

tjeneste, paa et Skibs Dæk! Udblettet af Jordens Overflade, var deres Kirke dog ikke forstyrret; thi Fader Paul og de Præster, som samvirkede med ham, havde givet Kirken et Tilflugtssted paa Havet. Her-
 efter kunde deres Born atter blive døbte, deres Sonne og Dotire atter blive agteviiede, deres Dodes Begravelse atter blive helliget ved den gamle Religions Stadfæstelse, for hvilken de ikke forgjeves havde lidt saa længe og saa taalmodigt. Gjennem hele den øvrige Trængsels Tid blev Gudstjenesten ikke afbrudt ombord paa Skibet. Et Signalsystem blev opfundet, hvorved de, der vare paa Strandbredden, kunde lede deres Brødre paa Søen henimod saadanne Dele af Kysten, som ikke vare besatte med Fjender af deres Gudsdyrkelse. Om Morgenen til Gabriels Besøg paa Forpagtergaarden havde disse Signaler styret Skibets Cours henimod Pynten af Halvoen Quiberon. Beboerne af dette District vare alle forberedte paa Fartøjets Ankomst om Aftenen, og havde deres Baade færdige, saa at de med et Djeblis Varsel kunde støde fra og bivaane Gudstjenesten. Fader Bonan havde indrettet det saaledes, at Gabriels Bryllup med hans Datter skulde finde Sted efter Tjenesten.

De ventede til om Aftenen i Forpagtergaarden. Lidt før Solnedgang blev Skibet signaliseret at være i Sigte, hvorpaa Fader Bonan og hans Kone, fulgt af Gabriel og Rose, begave sig over Heden til Strandbredden. Alene med Undtagelse af Frands Sarzeau var hele Befolkningen i Rabolaget forsamlet der; Gabriels Brøder og Søstre deriblandt. Det var den roligste Aften det havde været i Maaneder. Der var

ikke en Sky paa den klare Himmel, ikke en Krusning paa Havets glatte Overflade. Modrene gave deres mindste Børn Lov til at strejfe omkring ved Strandbredden saa meget de havde Lyst til; thi det store Oceans Bolger sov saa roligt og lydlost i deres sandede Seng, som om de vare blevne forvandlede til en Judoes Bøyer. Langsomt, næsten umærkeligt var Skibets Nærmelse — der var neppe saa meget som et Vindpust til at bære det til Kysten — det drev kun sagtelig med Floden henimod Land, medens dets Sejl hang slappe mod Mastene. Længe efter at Solen var gaaet ned vedblev Menigheden endnu at vaage og vente paa Bredden. Maanen og Stjernerne vare klædt i hele Nattens Glorie inden Skibet kastede Anker. Da lod en dampet Klokkes Ringen over det rolige Vand, og derpaa skjød fra enhver Vig langs med Strandbredden, saa langt som Djet kunde række, de mørke Former af Fjernes Baade hurtigt og forsigtigt ud paa det klare Hav.

Ved den Tid da Baadene vare ankomne paa Siden af Skibet, var Lampen bleven tændt foran Alteret og dens Blus skinnede rødt og mat i det straalende Maanekin. To af Præsterne ombord vare iforte deres Ornat og ventede paa deres bestemte Plads for at begynde Tjenesten. Men der var endnu en tredie, blot klædt i hans sædvanlige Embedsdragt, som blandede sig mellem Menigheden og talte nogle saa Ord til enhver af dem, den bestod af, eftersom de, den Ene efter den Anden stege op af Skibets Sider. De, som aldrig havde seet ham før, vidste fra det berømte Ibenholts Crucifix at demme, at den

Præst, som modtog dem, ikke var nogen Anden end Fader Paul. Gabriel betragtede denne Mand, hvem han nu saae for første Gang, med en Blanding af Forbauselse og Grefrygt; thi han saae, at den berømte Leder for de Christne i Bretagne, efter Udseende at domme, kun var lidet ældre end han selv. Udtrykket i Præstens blege, rolige Ansigt var saa blidt og front, at Born, der nylig vare begyndte at rokke afsted, klyngede sig om ham og holdt ham fortroligt ved Folderne af hans sorte Præsteskjole, naar hans klare blaa Djne saae ind i deres, medens han vinkede dem hen til sig. Ingen skulde af Fader Pauls Ansigt have giettet sig til de Dodsfarer, han havde seet under Djne, naar det ikke skulde være for det Ar efter et Sabelhug, der neppe var ganske helbredet, og som gif tværs over Panden. Dette Saar havde han faaet medens han knælede foran Alteret af den sidste Kirke i Bretagne, der var undgaaet Ddelaggelsen. Han vilde været omkommen der hvor han knælede, hvis ikke Bønderne, der bade med ham, ubevæbnede som de vare, havde kastet sig over Soldaterne ligesom Tigre og med en skræffelig Blodsudgydelse reddet deres Præsts Liv. Der var ikke en Mand ombord i Skibet, som vilde have betænkt sig paa, hvis Omstændighederne atter havde gjort det nødvendigt, at frelse ham paa samme Maade.

Gudstjenesten begyndte. Siden de Dage, da de første Christne holdt deres Gudsdyrkelse i Jordens Huler, kan der da tænkes nogen ædlere Gudstjeneste i sig selv, eller højtideligere ved de Omstændigheder, der vare forbundne dermed, end den, som nu blev af-

holdt? Her var ingen kunstig Pomp, ingen prunkende Døselighed med Sirater, ingen derhen hørende Brammen med Mennekeværk. Rundt omkring denne Kirke spredte sig det rolige Havs stille og højtidelige Majestæt. Denne Domkirkes Hvælving var den umaadelige Himmel, den klare Maane var dens eneste store Lys, de utallige Stjerner's Glands dens eneste Prydelse. Her var ingen lejede Sangere eller rige Kirkesyrster, ingen nysgjerrige Gabere eller ligegyldige Liebhaveere af Drensløst. Denne Menighed og de, som havde samlet den sammen, vare Alle lige fattige, Alle lige forfulgte, Alle dyrkende deres Gud med Tilhidsættelse af deres verdslige Interesser, og med overhængende Livsfare. Hvor klart og blidt skinnede ikke Maanelyset paa Alteret og Mennekkene foran det! — hvor højtidelig og guddommelig var ikke den dybe Harmoni, da de sang Bodspsalmerne, der blandede sig med den hørse Piben af den opfriffede Nattefuling i Skibets Takkelage! — hvor sødt den sagte, hastige Mumlén af mange Stemmer, naar de svarede mellem hverandre, nu døende hen og nu atter høvende sig blidt i den hemmelighedsfulde Nat!

Af alle Menighedens Medlemmer — unge eller gamle — var der kun En, paa hvem denne rørende Gudstjeneste ikke udøvede nogen trøstende eller beroligende Indflydelse: denne Ene var Gabriel. Dste havde hans paamindende Samvittighed talt til ham i Løbet af Dagen, ja atter og atter. Dste, naar han stodte til den lille Forsamling ved Strandbredden, havde han vendt sit Ansigt bort med hemmelig Skam og Vengstelse fra Rose og hendes Fader. Efterat

have bestøget Skibets Dæk provede han forgjæves paa at møde Fader Pauls Dje saa frimodigt, saa gjerne og saa kjerligt som de Andres gjorde det. Fordølgelses Byrde syntes altfor tung til at blive baaren i Bræstens Nærværelse — og dog, Pinsel som det var, han vedblev alligevel at bære den! Men da han knælede med de Dvrige af Menigheden og saae Rose knæle ved hans Side — da han følte den højtidelige Nats og det stille Havs Rolighed fylde hans Hjerte — da Lyden af de første Bonner talte med deres eget ærefrygtbydende aandelige Sprog til hans Sjæl — da blev Grindringen om det Skriftemaal, han havde forsomt, og den Skræk over uden Forberedelse at modtage det Sacrament, som han vidste man vilde række ham, altfor stærk til at udholdes; Følelsen af, at han ikke fortjente længer den Tiltro til hans usminfede Sandhedskjerlighed og Oprigtighed, som den Kvinde, med hvem han snart skulde knæle ned foran Alteret, satte til ham, skjøndt han engang havde været værdig til den, overvældede ham med Skam; den blotte Handling af at knæle ned blandt Menigheden, han, den passive Medskyldige ved sin Tausshed og Hemmeligholdelse af en Forbrydelse, hvilken det var hans ligefremme Skyldighed at aabenbare, forfærdede ham som om han allerede havde begaaet en Helligbrøde, der aldrig kunde tilgives. Taarer flød ned af hans Kinder, skjøndt han gjorde sig Umage for at kvæle dem. Han vidste, at Andre foruden Rose betragtede ham med Forbauselse og Skræk; men han var ikke i Stand til at beherske sig selv eller til at bevæge sig for at forlade sin Plads, ja ikke engang

til at slaae Djuene op — indtil han pludselig felte en Haand blive lagt paa hans Skuldre. Denne Berørelse, ihvor let den end var, gjennemfoer ham øjeblikkelig. Han slog Djuene i Vejret og saae Fader Paul staae ved hans Side.

Vinkende ad ham, at han skulde følge efter og gjørende et Tegn til Menigheden, at den ikke maatte lade sig forstyrre, forte han Gabriel ud af Forsamlingen — derpaa standsede han et Øjeblik for at overveje — vinkede da igjen ad ham, og forte ham ind i Skibets Kabyt, og lukkede Døren omhyggeligt.

„De har Noget paa Deres Samvittighed“, sagde han ligesom og roligt, tagende den unge Mand ved Haanden. „Jeg er maaske i Stand til at trøste Dem, naar De vil sige mig hvad det er.“

Da Gabriel hørte disse venlige Ord, og saae ved Lampens Skær, der brændte foran et Kors, som var fæstet til Bæggen, det Udtryk af bedrøvet Godhed, hvormed Præsten betragtede ham, saa syntes det Tryk, der saa længe havde betyngt hans Hjerte paa engang at forlade ham. Den nagende Frygt for nogensinde at aabenbare hans skjebnesvangre Mistanke og sørgelige Hemmelighed var paa engang forsvunden, ligesom om det havde været ved Berørelsen af Fader Pauls Haand. For første Gang gjentog han nu for et andet Dre — Lyden af Bon og Lovsang havde sig imidlertid mægtigt fra Menigheden ovenover — hans Bedstefaders Skriftemaal paa Dødslejet, næsten Ord til andet, saaledes som han havde hørt det i Hytten i Stormnatten.

Gen Gang, og blot een Gang, afbrød Fader

Paul Fortællingen, som i en hvidskende Tone blev henvendt til ham. Gabriel havde knap gjentaget de to eller tre første Sætninger af Bedstefaderens Skriftemaal, da Præsten i en hurtig, forandret Tone pludselig spurgte ham om hans Navn og Opholdssted. Da Spørgsmaalet var besvaret, fik Fader Pauls roligere Ansigt med Et et bevæget Udtryk; men i det næste Djeblif gjenwandt han sin Selvbeherkelse, han bojede sit Hoved som et Tegn til Gabriel at han skulde blive ved, foldede sine skælvende Hænder og idet han loftede dem som i taus Bon, fæstede han sine Dine med Snderlighed paa Korset. Han vendte ikke sine Dine bort fra det, saalænge den forfærdelige Fortælling varede. Men da Gabriel beskrev sin Undersøgelse af „Kjebmandens Bord“, og omtalende sin Faders Dypersel siden den Tid, henvendte sig til Præsten for at vide om han endnu, til Trods for al Sandsynlighed, som Søn kunde føle sig berettiget til at tvivle om, at Forbrydelsen virkelig var begaaet — da rykkede Fader Paul nærmere hen imod ham og sagde:

„Berolige Dem, og see paa mig“, sagde han med al hans og mere end hans tidligere bedrøvede Benvilighed i Stemme og Udseende. „Jeg kan gjøre en Ende paa din Tvivl for bestandig, Gabriel! Din Fader var skyldig baade i Hensigten og i Handlingen, men Dfferet for hans Forbrydelse lever dog endnu. Jeg kan bevise det.“

Gabriels Hjerte slog voldsomt, og en gysende Kulde gjennemfoer ham, da han saae Fader Paul løsne Baandene i Halsen paa hans lange Underkjole. I samme Djeblif ophørte Menighedens Sang oven

over, og den pludselige og dybe Stilhed blev snarere dybere end den blev afbrudt ved den svage Lyd af en bedende Stemme. Langsomt og med skælvende Fingre borttog Præsten Bindet af Halsen — standsede lidt — fukkede dybt — og pegede paa et Ur, som nu knapt var synligt paa den ene Side af Struben. Han sagde Noget i det Samme, men Kloffen ovenpaa ringede medens han talte. Det var Tegnet til Hostiens Oploftelse. Gabriel folte at en Arm gled ned ad ham og bøjede ham i Knæ, idet den tillige understøttede ham saaledes, at han ikke segnede om paa Gulvet. Endnu et Djeblik havde han Bevidsthed om at Kloffen var ophørt med at ringe, at der herskede Dødsstilhed, at Fader Paul knælede ved Siden af ham under Korset med bøjet Hoved — da forsvandt alle Gjenstande omkring ham, og han hverken saa eller hørte Noget mere.

Da han kom til sig selv igjen, befandt han sig endnu stedse i Kåhytten — den Mand, hvis Liv hans Fader havde efterstræbt, bøjede sig over ham og bestrøede ham med Vand — og Kvindernes og Børnernes klare Stemmer smeltede sammen med Mændenes i at synge Agnus Dei.

„See paa mig uden Frygt, Gabriel“, sagde Præsten. „Jeg føler ingen Lyst til at hævne Fornærmelser; jeg hjem søger ikke Faderens Misgjerninger paa Barnet. See paa mig og her efter! Jeg har felfomme Ting at fortælle, og jeg har en hellig Eendelse at fuldbyrde inden i Morgen, hvorved du maa være min Bejviser.“

Gabriel vilde knæle og kysse hans Haand, men Fader Paul standsede ham og pegede paa Korset, idet

han sagde: „Ænæl for det — ikke for mig, ikke for din dødelige Medskabning og din Ven — thi jeg vil være din Ven, Gabriel, idet jeg troer at Guds Barmhjertighed har forordnet det saaledes. Og her nu efter mig“, vedblev han med en broderlig Venlighed i sin Afsærd, der gik Gabriel til Hjertet. „Gudstjenesken er næsten forbi. Hvad jeg har at sige, gjør jeg bedst i at sige paa eengang; det Vrende, hvorved du skal vise mig Bejen, maa være udført inden Morgenen gryer. Sid ned ved Siden af mig, og hør efter hvad jeg har at sige.“

Gabriel adlød, og Fader Paul vedblev saaledes: „Jeg troer at det Skriftemaal, som din Bedstefader har aflagt, er sandt i hver Enkelthed. Den Aften, hvorom han talte, nærmede jeg mig Hytten, som han sagde, i den Hensigt at søge Ly om Natten. Indtil det Tidsrum havde jeg studeret strengt for at gjøre mig skicket til det hellige Kald, hvilket jeg nu udever, og efter at have fuldendt mine Studier foretog jeg mig til Opmuntring en Fodtour gjennem Bretagne, for paa en uskyldig og behagelig Maade at anvende den Tid, der stod til min Raadighed, førend jeg begyndte min geistlige Virksomhed. Da jeg tiltalte din Fader, havde jeg forvildet mig og vanket omkring i flere Timer, og var glad ved at kunne faae nogen Hvile om Natten. Det er unødvendigt at pine dig nu ved at fortælle de Begivenheder, der fulgte efter at jeg var traadt indensfor din Faders Dortærskel. Jeg erindrer Intet fra den Tid af, da jeg lagde mig ned for at sove foran Ilden, og til det Øjeblik, da jeg kom til mig selv igjen

paa det Sted, som du kalder „Kjøbmandens Bord“. Min første Fornemmelse var den, at blive baaren i den kolde Luft; da jeg aabnede mine Øjne saa jeg de store druidiske Stene løfte sig lige oven over mig, og to Mænd, hver paa sin Side, at tomme mine Lommer. De fandt ikke Noget af Værdi deri, og vare i Færd med at forlade mig hvor jeg laa, da jeg fik saa mange Kræfter samlet til at tiltale deres Barmhjertighed gjennem deres Haveshge. Dengang havde jeg det ikke knapt med Penge, og jeg var i Stand til at byde dem en rig Belønning — hvilken de siden efter ogsaa modtog, som jeg havde lovet dem det — hvis de vilde bringe mig til et Sted, hvor jeg kunde finde Husly og Lægehjælp. Jeg formoder, at de af mit Sprog og min Accent udfandt — maaske ogsaa af det Linned, jeg bar, og som de undersøgte meget nøje — at jeg henhørte til de højere Classer i Samfundet, uagtet mine ydre Klædningsstykkers Simpelt-hed, og derfor maatte være i en Stilling, som jagde god for mit Løfte til dem. Jeg hørte den Gne sige til den Anden: „Lad os risikere det!“, hvorpaa de toge mig paa deres Arme og bragte mig ned til en Baad ved Strandbredden, og roede ud til et Skib, der laa i rum Sø. Næste Dag satte de mig i Land ved Paimboeuf, hvor jeg erholdt den Forplejning, som jeg saa haardt trængte til. Af den Tilro, som de vare nødte til at sætte til mig, for at jeg kunde blive i Stand til at sende dem den lovede Belønning, erfarede jeg at disse Mænd vare Smuglere, og at de plejede at bruge den Hule, i hvilken jeg var bleven lagt, til et Gjemmested for Gods og for deres Efter-

retningsbrevne til deres Hjælperne. Dette kan tjene som Grund til hvorfor de fandt mig. Hvad mit Saar angaaer, saa erfarede jeg af den Chirurg, der havde mig under Behandling, at hvis det var kommet en quart Tomme dybere, saa havde det været dødeligt, og at Intet uden den følgende Nat, der havde forarsaget, at Blodet var storknet, havde været Marsagen til at frelse mit Liv. For at fatte mig i Korthed, jeg kom mig efter en langvarig Sygdom, vendte tilbage til Paris, og blev kaldet til Geistlig. Mine Forefatters Villie nødte mig til at udføre de første Pligter i mit Kald i Hovedstaden, men mit eget Dnske var at blive udsnavnt til Sjælesørger i din Provinds, Gabriel. Kan du gjette hvorfor?"

Svaret paa dette Spørgsmaal fandtes i Gabriels Hjerte, men han var endnu bestandig altfor dybt bevæget af hvad han havde hørt, til at han formaaede at tale.

"Jeg maa sige dig hvad min Hensigt var", sagde Fader Paul. "Du maa først vide, at jeg ganske og aldeles afholdt mig fra at aabenbare for Noget hvor og af hvem mit Liv var bleven efterstræbt. Jeg holdt dette hemmelig for de Mænd, som frelste mig — for Chirurgen — ja, selv for mine egne Venner. Min Grund til denne Dpforsel var, hvad jeg gjerne vil troe, en christelig Grund. Jeg haaber at jeg altid har næret et oprigtigt og ydmygt Dnske efter, med Guds Hjælp, at vise mig værdig til det hellige Kald, hvortil jeg var bestemt. Men min vidunderlige Frelse fra Døden gjorde et Indtryk paa mit Sind, som gav mig et andet og uendeligt højere Begreb om dette Kald —

det Begreb, som jeg lige siden den Tid har stræbt, og bestandig i Fremtiden skal stræbe efter at fastholde. Medens jeg, i de første Dage efter at jeg var bleven bedre, laa og ransagede mit Hjerte, og overvejede paa hvilken Maade det vilde være min Pligt at handle imod din Fader, naar jeg havde gjenvunden min Helse, saa faldt der mig en Tanke ind, der beroligede og trostede mig, og hævede alle mine Tvivl. Jeg sagde ved mig selv: Om nogle faa Maaneder vil jeg blive kaldet til at være en af Guds udvalgte Tjenere. Dersom jeg er værdig mit Kald, saa vil min første Attraa mod denne Mand, der har stræbt mig efter Livet, ikke være at forvisse mig om den menneskelige Retfærdighed har rammet ham, men at forvisse mig om, at han i Aand og Sandhed har angret og gjort Bod for sin Brode. Det være min Pligt at lede ham til en saadan Anger og Forsoning; dersom han forkaster denne Henvendelse til ham og hærder sig endnu mere mod mig fordi jeg har tilgivet ham hans Uret imod mig, da vil det endnu være tidsnok at anklage ham for hans Forbrydelse for hans Medmennesker. Tilvisse vil det være godt for mig baade her og hisset, hvis jeg begynder min Løbebane i det hellige Præstembede ved at hjælpe til at frelse den Mand's Sjæl fra Helvede, som fremfor alle Andre har gjort mig mest Ondt. Det var af denne Grund, Gabriel — det var fordi jeg ønskede at gaae uden videre til din Faders Bolig, og kalde ham til Omvendelse, medens han betragtede mig som død — det var derfor, at jeg holdt det hemmeligt og anraabte mine Foresatte om at maatte blive sendt til Bretagne.

Men, som sagt, dette kunde ikke skee strax, og da mit Duffe blev opfyldt, saa erholdt jeg Embede i et District, der var langt derfra. Den Forsølgelse, hvorunder vi endnu lide, brød ud; min Livsplan blev forandret, min egen Villie blev ikke længer min Ledestjerne. Men, gjennem Sorg og Lidelse, Fare og Blodsudgydelse, er jeg nu efter lang Tids Forløb ledet til Udførelsen af det første Forsæt jeg fattede ved Indtrædelsen i Præsteskabet. Gabriel! naar Guds tjenesten er forbi og Forsamlingen gaaet fra hinanden, saa maa du vise mig Vejen til din Faders Bolig."

Han løftede sin Haand i Bejret for at paabyde Taushed, da Gabriel var i Færd med at svare. Netop i dette Djævlisk udtalte de tjenstgjorende Præster ovenpaa den sidste Betsignelse. Da den var endt aabnede Fader Paul Rahytsdøren. Da han steg op af Trinene, fulgt af Gabriel, mødte Fader Bonan dem. Den gamle Mand saae tvivlraadig og prøvende paa sin tilkommende Svigersøn, idet han ærbødigt hvidskede nogle faa Ord i Øret paa Præsten. Fader Paul hørte opmærksomt efter, svarede derpaa ogsaa hvidskende, og vendte sig derefter til Gabriel, efter først at have bedet de faa Mennesker, der vare i Nærheden, at trække sig lidt tilbage. „Man har spurgt mig om der var nogen Hindring for dit Bryllup“, sagde han, „og jeg har svaret, at der ikke var nogen. Hvad du har sagt til mig, er betroet mig som et Skriftemaal, og er en Hemmelighed imellem os To. Husk vel paa det, og forglem ikke paa samme Tid den Tjeneste, som jeg vil fordre af dig i Nat, efter at Bielsen har funden Sted. Hvor er Rose Bonan?“

ſagde han højt og ſaae ſig omkring. Roſe kom frem. Fader Paul tog hendes Haand og lagde den i Gabriels. „For hende til Alterets God“, ſagde han, „og vent der paa mig.“

Det var mere end en Time ſildigere; Baadene havde forladt Skibets Sider; Forſamlingen havde ſpredt ſig til alle Kanter — men endnu vedblev Skibet at ligge for Anker! De ſom vare ombord, holdt et endnu ſkarpere Udfig med Land end ellers; thi de vidſte, at Fader Paul havde vovet at udsætte ſig for et Møde med Republikens Soldater i Land. En Baad ventede efter hans Tilbagekomſt ved Strandbredden; det halve af det bevæbnede Mandſkab var bleven udstillet ſom Poſter i forſkjellige Retninger paa de højeſte Punkter af Heden. De vilde have fulgt og beſkyttet Præſten indtil han naaede ſit Beſtemmelsesſted, men han fraſbad ſig det, og, forladende dem pludſeligt, gik han hurtigt afſted, alene med en ung Mand til Ledſager.

Gabriel havde overgivet ſin Broder og ſine Søſtre i Roſes Varetagt. De ſkulde tage til Forpagtergaarden tilligemed hans nygifte Kone og hendes Fader og Moder. Fader Paul havde onſket det ſaaledes. Efterat Gabriel og han vare blevne alene og fortsatte Bejen til Fiſkerens Hytte, talte Præſten ikke et Ord medens de gik videre — ikke heller ſaae han til Siden, hverken til Højre eller Venſtre — medens han beſtandig holdt ſit Ibenholts Crucifix op mod Bryſtet. De kom til Døren. „Bank paa“, hvidſkede Fader Paul til Gabriel, „og vent ſaa paa mig her.“

Døren blev aabnet. En yndig Maaneſkins Nat for mange Aar ſiden havde Frands Sarceau ſtaaet

paa Dørtærskelen med et blodende Lig i sine Arme; en yndig Maanesskins Nat stod han der atter Ansiget til Ansiget med den samme Mand, hvis Liv han havde efterstræbt, og kjendte ham ikke.

Fader Paul traadte et Par Skridt nærmere, saa at Maanesskinnet faldt klarere paa hans Træk, og tog Hatten af. Frands Sarzeau betragtede ham, forbausedes, traadte et Skridt tilbage, stod derpaa ubevægelig og maaløs, medens ethvert Spor af Udtryk aldeles forsvandt af hans Ansiget. Derpaa afbrød Præstens rolige, klare Stemme paa en blid Maade Dødsstilheden. „Jeg bringer et Fredens og Tilgivelses Budskab fra en Gjest fra tidligere Aar“, sagde han og pegede, idet han talte, paa det Sted, hvor han var bleven saaret i Halsen. Gabriel saae hvorledes hans Fader i eet Øjeblik skælvede voldsomt fra Hoved til Fod, hvorpaa han, idet han atter erholdt sine Lemmers Brug, blev ligesaa stiv igjen, som om han var bleven slagen med Lamhed. Hans Læber skiltes ad, men uden at bave; hans Dine stirrede, men uden at røre sig i deres Djenhuler. Selv det yndige Maanesskin saae spøgelseagtigt og skrækkeligt ud, idet det skinnede paa dette Ansiget, hvorpaa der var udtrykt en overnaturlig, panisk Skræks Gyselighed! Gabriel vendte sit Hoved bort af Rædsel. Han horte Faders Pauls Stemme sige til ham: „Vent her til jeg kommer tilbage“ — derpaa herskede der et Øjeblik Tausshed, hvorefter man horte en sagte, mumlende Lyd, som stonnende syntes at udtale Guds Navn, en Lyd, der var aldeles ulig hans Faders Røst, ja, ulig enhver Mennekestemme, han nogensinde havde

hørt, og derpaa fulgte Støjen af en Dør, der blev lukket i. Han slog Dørene op og saa, at han stod alene udenfor Hytten.

Engang, efter en lang Tids Forløb, nærmede han sig Vinduet. Han saa igjennem det, at Præsten holdt sit Ibenholts Crucifix højt i Vejret; men han blev ikke staaende for at see mere, thi han hørte saadanne Ord, saadanne Toner, der drev ham tilbage paa hans gamle Blads. Der ventede han indtil han hørte Lyden af Noget, der faldt tungt til Jorden inde i Hytten. Atter nærmede han sig Døren og hørte Fader Paul bede; lyttede paany i nogle Minuter, hvorpaa han hørte en jamrende Stemme, der snart blandede sig med Præstens, snart kvaltes i Suk og bitter Beklagelse. Endnu engang fjernede han sig udenfor Hørevidde, og rørte sig ikke siden af Pletten. Han ventede en lang og kedelig Tid der — saa lang, at en af Posterne, der stode paa Udkig — nærmede sig hen imod ham, ejenshyllig mistænksom formedelst Præstens lange Udeblivelse. Han vinkede til Manden, at han skulde vende om, hvorpaa han atter saa hen til Døren. Omfider aabnedes den, og han saa Fader Paul nærme sig, førende Frands Sarzeau ved Haanden.

Fiskeren løftede ikke sine nedslagne Dine for at see Solnen ind i Ansigtet; Taarerne trillede ham ned over Kinderne; han fulgte den Haand, som ledede ham, ligesom et lille Barn vilde have ladet sig lede, lyttende angsteligt og ydmygt ved Præstens Side til ethvert Ord, han talte. „Gabriel“, sagde Fader Paul med en Stemme, som skælvede lidt, for første Gang i denne Nat. „Gabriel, det har behaget Gud at op-

fylde paa den fuldkomneste Maade den Hensigt, der havde ledet mig til dette Sted; jeg siger dig dette, hvilket er Alt hvad du behøver — ligesom jeg troer, at det er Alt hvad du kunde ønske — at vide om det, der er foregaaet, medens du har ventet paa mig her. De Ord, som jeg nu har at sige til dig, blive talte efter din Faders indstændige Begjering. Det er hans eget Ønske, at jeg skal meddele dig hans Befjendelse, at han hemmelig fulgte efter dig til „Kjøbmandens Bord“, og at han opdagede — ligesom du opdagede — at der ikke var noget Bevis paa Brode bleven der tilbage. Denne Tilstaaelse, tænker han, vil være tilstrækkelig for at gjøre Rede for hans Opførsel imod dig fra den Tid og indtil nu. Jeg har dernæst at sige dig — ligeledes efter din Faders Ønske — at han i min Nærverelse har lovet, og nu atter lover i din, at gjøre oprigtig Bod paa denne Maade: Naar Forfølgelsen mod vor Religion er ophørt — hvad den vil gjøre, og det snart, vær forvisset derom! — saa lover han højtideligt, at han herefter vil anvende sit Liv og hele sin Kraft og al den Formue, han maatte komme i Besiddelse af, til den Forretning atter at oprejse og istandsætte Korsene paa Bejene, som vanhelligt ere omstyrtede og ødelagte i hans Fædreneprovinds, og til at gjøre Godt, overalt hvor han formaaer det. Jeg har nu sagt Alt hvad han har forlangt af mig, og maa sige Eder Farvel — idet jeg fører med mig den glade Ihukommelse af at have forsonet en Fader og Son, og atter givet dem tilbage til hinanden. Giv Gud maa velsigne og lyksaliggjøre dig og dem, der ere dig kjære, Gabriel! Giv Gud

maa annamme din Faders Bod, og velsigne ham i hele hans fremtidige Liv!"

Han tog deres Hænder, trykkede dem længe og varmt; derpaa vendte han sig rask om, og gik hurtigt hen ad den Sti, der førte til Strandbredden. Gabriel formaaede endnu ikke at tale; men han løstede sin Arm og lagde den kjerligt om Faderens Hals. De To stode saaledes ved Siden af hinanden og saae ud mod Havet, medens Laarerne stode dem i Djnene. De saae Baaden stode fra i den klare Stribe af Maanefinnet, og naae Skibets Side; de passede paa, hvorledes Sejlene udfoldede sig, og fulgte Skibets langsomme Cours indtil det kom dem af Sigte bag en sjerntliggende Landodde. Derefter gik de sammen ind i Hytten. De vidste det ikke den Gang, men det var sidste Gang at de saae Fader Paul her i denne Verden.

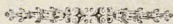
De Begivenheder, som vare forudsagde af den gode Præst, indtraf hurtigere end selv han havde formodet. En ny Regering raadede for Frankrigs Skjebne, og Forsølgelsen ophørte i Bretagne. I blandt andre Forslag, som derpaa bleve forelagte den lovgivende Magt, var ogsaa et, som foreslog at gjenoprette Korsene ved Bessidderne i hele Provindsen. Ved nærmere Undersøgelse fandt man imidlertid, at disse Kors gik i tusindvis, og at den blotte Udgift alene til det Træ,

som udfordredes, udkrævede et Pengeudlæg, som den bankerotte Nation haardt kunde trænge til at spare. Medens dette Forslag var under Forhandling, og førend det var endeligen forkastet, havde een Mand paataget sig den Sag, som Regeringen gøs tilbage for at begynde paa. Da Gabriel forlod Hytten og tog sin Broder og sine Søstre med for at boe med ham og hans Kone paa Forpagtergaarden, saa forlod Frands Sarzeau dem ogsaa, for paa Hovedlandeveje og Biveje at opfylde det Løfte, han havde givet Fader Paul. Den ene Maaned efter den anden arbejdede han uden Døphor for at udføre sin Gjerning, derhos gjørende Godt overalt, og visende Hjælpssomhed, Godhed og sand Barmhjertighed mod Alle, hvem han kunde tjene. Han gik mangel en majsommelig Mil, skjøndt udmattet af et anstrengende Dagarbejde, og ydmygede sig endog saa meget at han kunde bede Andre om at faae Træ nok til at gjenoprejse et enkelt Kors. Der var aldrig Noget, der horte ham klage, eller faae ham utaalmodig, eller mærkede at han vaklede i sit Kald. Et Ly i et Udhus, en Brodskorpe og en Drif Vand, hvilket han altid kunde faae af Bønderne, syntes at være ham nok. Blandt de Folk, som lagde Mærke til hans Udholdenhed, begyndte den Tro at vinde Fodfæste, at hans Liv vilde blive forlænget paa en vidunderlig Maade, indtil han havde fuldført sit Hverv fra den ene Ende af Bretagne til den anden. Men dette skulde ikke være saaledes. Man saa ham en kold Efteraarsaften, taus og trolig som altid, at oprejse et nyt Kors i Stedet for eet, som var blevet hugget itu i de urolige Tider.

Om Morgenen fandt man ham ligge død under det hellige Symbol, som hans egne Hænder havde fuldført og oprejst i Lobet af Natten. Man begravede ham hvor han laa, og Præsten som indviede Jorden, gav Gabriel Tilladelse til at indgrave hans Faders Gravskrift paa Korsets Træ. Den bestod blot af Forbogstaverne til den døde Mands Navne, samt denne Indskrift: „Bed for hans Sjæls Ro; han døde angerfuld, og som en Udøver af gode Gjerninger.“

En Gang, og blot een Gang, horte Gabriel Noget fra Fader Paul. Den gode Præst viste ved at skrive til Forpagtergaarden, at han ikke havde glemt den Familie, der stod i en saa stor Gjæld til ham for dens Lykke. Brevet var dateret Rom. Fader Paul skrev, at de Tjenester, som det var bleven ham forundt at vise Kirken i Bretagne, havde skaffet ham et nyt og langt mere hæderligt Kald end noget han endnu havde havt. Han var bleven bortkaldet fra sit Præsteembede for at stilles i Spidsen for en Misston, som om kort Tid vilde blive affendt for at omvende Indbyggerne i et vildt og langt bortliggende Land til den christne Tro. Han skrev nu ligesom hans Brødre skrev, for at tage Afsted for bestandig med alle Benner i denne Verden, førend de droge affted; thi det var velbekjendt for de Mænd, hvem

denne nye Mission var overdragen, at de alene turde haabe at komme deres Maal nær, ved frejdigt at vove deres Liv for deres Religions Skyld. Han gav sin Velsignelse til Frands Sarzeau, til Gabriel og hans Familie, og sagde dem kjerligt Farvel for sidste Gang. Der fandtes en Esterskrift i Brevet, der var henvendt til Rose, og som hun ofte læste med taarevædede Dine. Brevskriveren bad, at hvis hun skulde faae Børn, at hun da vilde vise sin venlige og christelige Ihukommelse om ham ved at lære dem at bede — ligesom han haabede, at hun ogsaa selv vilde bede — at der vilde hvile en Velsignelse over Fader Pauls Arbejde i det fjerne Land. Præstens kjerlige Begjering blev ikke glemt. Da Rose lærte sit første Barn dets første Bøn, saa fik den lille Skabning den Lære, at ende de faa, simple Ord, som det udtalte paa Moderens Knæ, med: „Gud velsigne Fader Paul!“

Faint, illegible text at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Indhold:

Den, som giver med Forstand, giver 20 Gange . . .	1.
Den Sidste af en lang Linie	317
En australisk Landmands Historie	83.
Gabriels Bryllup	102.

Faint, illegible text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.

